

ગુજરાત યુનિવર્સિટી

ગુજરાત યુનિવર્સિટીની એકોડેમિક કાઉન્સિલની સભા ગુરુવાર, તા. ૮-૧-૧૯૬૮ના રોજ બપોરના ૩-૦૦' વાગ્યે યુનિવર્સિટી કાર્યાલયમાં મળી હતી. સભાનું પ્રમુખસ્થાન કુલપતિશ્રી એસ. બી. વોરાને સંભાળ્યું હતું. સભામાં હાજરી નીચે પ્રમાણે હતી :

ક્રમાંક	સભ્યનું નામ	તા. ૮-૧-૧૯૬૮
૧.	પ્રો. એસ. બી. વોરા, કુલપતિશ્રી	૫૧૪૨
૨.	પ્રો. ડે. એસ. શાસ્ત્રી, ઉપકુલપતિશ્રી	૫૧૪૨
૩.	પ્રો. એન. એમ. પરીખ	ગેરહાજર
૪.	ડૉ. વાય. કે. અગ્રવાલ	૫૧૪૨
૫.	પ્રિ. ડી. એમ. શીખ	૫૧૪૨
૬.	પ્રિ. બી. એમ. મોહી	૫૧૪૨
૭.	પ્રિ. એ. એન. કારિયા	ગેરહાજર
૮.	ડૉ. સી. એ. દેસાઈ	ગેરહાજર
૯.	પ્રો. વી. પી. ભારદ્વાજ	૫૧૪૨
૧૦.	પ્રો. વાય. ડી. વ્યાસ	૫૧૪૨
૧૧.	પ્રો. આર. ડી. મુણીયા	ગેરહાજર
૧૨.	પ્રો. યુ. એમ. રાવલ	૫૧૪૨
૧૩.	ડૉ. એસ. આર. દવે	૫૧૪૨
૧૪.	ડૉ. સુમન છ. શાહ	૫૧૪૨
૧૫.	પ્રો. રઘુવીર ચૌધરી	૫૧૪૨
૧૬.	શ્રી વી. વી. પાઠક	૫૧૪૨
૧૭.	પ્રો. એ. આર. શુક્રા	૫૧૪૨
૧૮.	પ્રો. એ. આર. શાહ	૫૧૪૨
૧૯.	ડૉ. વાય. એસ. શાસ્ત્રી	૫૧૪૨
૨૦.	શ્રીમતી નીતાબહેન એન. શાહ	૫૧૪૨
૨૧.	ડૉ. બી. બી. જાની	૫૧૪૨
૨૨.	પ્રિ. સી. પી. જોધી	૫૧૪૨
૨૩.	પ્રિ. આર. છ. બદ્દ	૫૧૪૨
૨૪.	પ્રિ. કે. જે. પટેલ	૫૧૪૨
૨૫.	પ્રિ. આર. એચ. વ્યાસ	૫૧૪૨
૨૬.	પ્રો. જે. સી. ત્રિવેદી	ગેરહાજર
૨૭.	પ્રિ. ઓમ. એમ. દેસાઈ	ગેરહાજર
૨૮.	ડૉ. કેતન દેસાઈ	ગેરહાજર
૨૯.	ડૉ. એચ. એમ. દેસાઈ	ગેરહાજર
૩૦.	ડૉ. આર. પી. મહેતા	૫૧૪૨
૩૧.	શ્રી વાડીલાઈ બી. પટેલ	૫૧૪૨
૩૨.	શ્રી શંકરભાઈ આઈ. પટેલ	૫૧૪૨

૧. તા. ૮-૧-૧૯૮૮ના રોજ મળેલ આદર્સ, કોમર્સ અને સાયન્સ વિદ્યાશાખાની સંપુર્કત સભાની નીચેની ભલામણો પર વિચારણા કરવા બાબત :

“સ્નાતક કક્ષાની પરીક્ષાઓ અંગે જે આર્થિક અને વહીવટી પાસાઓ રહેલા છે તે અંગે સભ્યશ્રીઓએ વિસ્તાર પૂર્વક ચર્ચાવિચારણા કરીને સર્વાનુમતે ઠરાવવામાં આવ્યું કે સ્નાતક કક્ષાની બીજા વર્ષની પરીક્ષાઓ આ ત્રણ ફેફલ્ટીમાં રેક્ષાણિક વર્ષ ૧૯૮૭-૮૮થી કોલેજ દ્વારા લેવા ઓંડેમિક કાઉન્સિલને ભલામણ કરવી.

આ અંગે જરૂરી માર્ગદર્શક-સૂચનાઓ તથા તેના ઉપર દેખરેખ અને નિયંત્રણ અંગે ઘટતાં નિર્ણયો લેવા સારુ કુલપતિશ્રીને સત્તા આપવામાં આવે.” .

આથી ઠરાવવામાં આવે છે કે આદર્સ, કોમર્સ અને સાયન્સ વિદ્યાશાખાની સંપુર્કત સભાની ઉપર્યુક્ત ભલામણોનો સ્વીકાર કરવો. અને તેના સંદર્ભમાં આ સાથે સામેલ પરીક્ષાના નિયમો રેઝયુલેશનના સુધારા મંજૂર રાખવામાં આવે છે.

(સુધારેલા નિયમો (રેઝયુલેશનો) આ સાથે પરિશિષ્ટ “૧” તરીકે સામેલ છે.)

૨. તા. ૨૮-૧૧-૧૯૮૭ના રોજ મળેલ એક્સપ્રેશન ફેફલ્ટીની ભલામણો પર વિચારણા કરવા બાબત.

આથી ઠરાવવામાં આવે છે કે સદરહુ બાબતે ઘટતો નિર્ણય લેવા કુલપતિશ્રીને સત્તા આપવામાં આવી.

(મિનિટ્સની નકલ તથા NCTEની તા. ૧૪-૧૦-૧૯૮૭ના પત્રની નકલ પરિશિષ્ટ “૨” તરીકે સામેલ છે.)

૩. કુલપતિશ્રીએ મંજૂર કરેલા કાર્યો (જાણ સારુ) :

૩(૧). ગાંધીત વિષયની અભ્યાસસમિતિની તા. ૧૩-૧૦-૧૯૮૭ની સભામાં ફર્સ્ટ બી.એ., ફર્સ્ટ બી.એસ્સી.ના સાંત પુનેટમાં ગુણ વિભાજન કરી સુધારેલા અભ્યાસક્રમ તથા સેકન્ડ બી.એ./બી.એસ્સી.માં સુધારેલા અભ્યાસક્રમનું યુનિટ મુજબ ગુણ વિભાજન કરી વિજ્ઞાન અને વિનયન વિદ્યાશાખાની સંલગ્ન કોલેજોને પરિપત્રિત કર્યાંનું;

૩(૨). ગાંધીત વિષયની અભ્યાસસમિતિની તા. ૧૦-૧૦-૧૯૮૭ની સભાએ થડ બી.એસ્સી./થડ બી.એ.ના ગાંધીતાશાસ્ત્રના અભ્યાસક્રમ સુધારવા કરેલી ભલામણ સ્વીકારી, વિનયન અને વિજ્ઞાન કોલેજોને પરિપત્રિત કર્યાંનું;

૩(૩). ગુજરાત પુનેવાસેટીના બેચ: ક. સેન્ટર ફોર પ્રોફેશનલ ટ્રેનિંગ સેન્ટરમાં છ મહિનાની સમય મર્યાદાના નીચે જણાવ્યા પ્રમાણોના ત્રણ સેલ્ફ ફાઇનાન્સ ડિપ્લોમા કોર્સ શરૂ કરવા કુલપતિશ્રીએ મંજૂરી આપી તેની નોંધ લેવા બાબત :

- (૧) ડિપ્લોમા કોર્સ ઈન એક્સપોર્ટ-ઈમ્પોર્ટ મેનેજમેન્ટ
- (૨) ડિપ્લોમા કોર્સ ઈન ઇન્ટરનેશનલ ફાઇનાન્સ અને ફોરેન એક્સપ્રેન્સ મેનેજમેન્ટ
- (૩) ડિપ્લોમા કોર્સ ઈન સ્પોકન ઇંડિસ્ટ્રી, આ કોર્સ અન્વયે થનાર આવકના ૩૦ ટકા રકમ યુનિવર્સિટીમાં જમા કરવામાં આવશે જે જાણ સારુ.

આથી ઠરાવવામાં આવ્યું કે કુલપતિશ્રીએ મંજૂર કરેલાં ઉપર્યુક્ત કાર્યોની નોંધ લેવામાં આવી.

(બાબત કર્માંક ઉ(૧) અને ઉ(૨)ની નકલ પરિશિષ્ટ “૩ અને ૪” તરીકે સામેલ છે.)

૪. પીએચ.ડી. થિસિસ તપાસવા તથા વિદ્યાર્થીના વાઈવા પરીક્ષા લેવા માટે એક્સ્ટર્નલ રેફરીને હાલમાં જે માનદ વેતન આપવામાં આવે છે, તેમાં નીચે મુજબ સુધારો કરવા વિચારણા કરવા બાબત :

રેફરી	હાલના	સુચિત
૧. ભારતના એક્સ્ટર્નલ રેફરી (એક્ઝામિનર)	રૂ. ૧૭૫	રૂ. ૨૫૦
૨. પરદેશના રેફરી (એક્ઝામિનર)	રૂ. ૨૫૦	રૂ. ૪૦૦
૩. ભારતના વાઈવા લેનાર રેફરી	રૂ. ૬૦	રૂ. ૧૦૦

આથી ઠરાવવામાં આવે છે કે પીએચ.ડી.ની થિસિસ તપાસવા માટે તથા વાઈવા પરીક્ષા માટે માનદ વેતનના દરો નીચે મુજબ સુધારવા એક્ઝિક્યુટિવ કાઉન્સિલને ભલામણ કરવી :

	રૂપિયા
૧. ભારતના એક્સ્ટર્નલ રેફરી	.... ૫૦૦
૨. પરદેશના એક્સ્ટર્નલ રેફરી	.... ૧૦૦૦
૩. વાઈવા લેવા આવનાર રેફરી	.... ૨૦૦

અંકેડેમિક કાઉન્સિલ : તા. ૮-૧-૧૯૯૮

૩

પ. એમ.ફિલ. અંડિનસ ઓડિ. એમ.ફિલ. ૧૨(બે) નીચે પ્રમાણે વાગ્યા તથા તેનો અમલ જુન ૧૯૯૮થી
(૧-૬-૧૯૯૮થી) કરવા વિચારણા કરવા અંગે :

O. M.Phil. 12 :

(a) The candidate shall be allowed to submit the dissertation within two years from the date of admission/registration failing which his performance in the theory paper's shall be treated as cancelled.

નોંધ.-પ્રવર્તમાન અંડિનસ [અ.એમ.ફિલ. ૧૨(બે)] આ પ્રમાણે છે :

The candidate shall be allowed to submit the dissertation within two years after the declaration of the result of the theory papers for M.Phil. Degree Examination, failing which his performance in the Theory papers shall be treated as cancelled, provided that the Vice-Chancellor may in his/her discretion grant a request for extension for the candidate concerned received through his recognised guide provided such request of extension shall in no circumstances be entertained after 5 years of the declaration of the result of theory papers examination.

આથી ઠરાવવામાં આવે છે કે અંડિ. એમ.ફિલ. ૧૨(બે) ઉપર સુચયા મુજબ શૈક્ષણિક વર્ષ ૧૯૯૮-૯૯થી
અમલમાં આવે તે રીતે સુધારવો, તથા અંડિ. એમ.ફિલ. ૮(૧)માં હાલ યુનિવર્સિટી શિક્ષકદીઠ મહત્વમાં ઉ
વિદ્યાર્થીઓ ડિજાન્ટન માટે નોંધવાની જે મર્યાદા છે તેને વધારીને ૪ વિદ્યાર્થીઓની કરવા એકિઝિક્યુટિવ
કાઉન્સિલને ભલામણ કરવી.

એમ.ફિલ.ના ડિજાન્ટનની રેફરીના દારા જ્યારે તપાસણી થાય છે ત્યારે બે એકજામિનરના ગુણાંકનમાં ૧૫
ટકા કરતાં વધુ તફાવત હોય તો એક્સ્ટરનલ રેફરીએ આપેલ માફર્સ ગણતરીમાં લેવા.

ત્યાર બાદ સભાનું કામકાજ પૂરું થયું હતું.

ન. અંકે. કાઉ/૧૩૮૮૫/૧૯૯૮
ગુજરાત યુનિવર્સિટી,
અમદાવાદ-૩૮૦ ૦૦૬
તા. ૪-૭-૧૯૯૮.

એમ. પી. જડ્યા
કુલસચિવ

પરિશીલન "૧"

કામકાજ ક્રમાંક ૧

Standard of passing the Examination at First B.A.**R. Arts 4 :**

A candidate who fails at the examination and has obtained 36% of the marks in any of the subjects, provided he has passed in that subject, shall at his option be excused from appearing in that subject at a subsequent examination and will be declared to have passed the whole examination, when he passes in all the remaining subjects of the examination, provided that in the subject or subjects in which he appears on the last occasion, he must obtain the minimum number of the marks in each subject as required under the relevant regulation. A candidate passing the examination in this manner shall not be eligible for prizes, Scholarships or other awards for the examination.

Third or Final B.A. Examination**R. Arts 9 :**

No candidate shall be admitted to the Third B.A. Degree examination, unless he has passed the Second B.A. examination from a college of this University or an equivalent examination, provided that a candidate who is allowed to keep terms for the Third B.A. Examination of this University will be eligible for admission to the examination after keeping full terms in a college affiliated to this University.

Standard of passing at Third B.A. Examination**R. Arts 13 : (Inforce from June, 1973) :**

(1) To pass the examination, a candidate must obtain at least 36% of the marks obtainable separately in each subject at the University examination and also in the internal evaluation of each subject.

(2) Those of the successful candidates who obtain at least 60% of the total marks obtainable in aggregate, i.e., the marks worked out as percentage at their First and Second Year Examination on the basis given in paragraph No. 2 below and (i) actual marks obtained by them in their Third Year Examination including English will be placed in the First Class, provided they obtain at least 60% of the marks obtainable in the paper and practicals (if any) at the Third Year Examination actually held by the University as distinguished from internal evaluation, and those obtaining 40% of the obtainable in the aggregate, i.e., the marks worked out as percentage at their First Year Examinations on the basis given in paragraph No. 2 below and (ii) the actual marks obtained by them in Third Year Examination including English will be placed in the Second Class provided they obtain at least 48% of the marks obtainable in the papers and practicals (if any) at the Third Year Examination actually held by the University as distinguished from internal evaluation.

(2) For the purpose of determining the class at the Degree Examination in the percentage of marks obtained by a candidate in his First Year B.A. Examination shall be given weightage so as to constitute it as internal part of the total, it being understood that the total 800 marks shall be counted as per the following formula :

(1) Marks obtained in the optional paper and Comp. English of Third Year Examination i.e. out of	.... 700 marks
(2) Percentage of marks obtained in optional papers and Comp. English of First Year Examination.	... 100 marks

---

Total ... 800 marks

(3) The marks assigned as the internal evaluation shall be carried forward and credited to the candidate concerned in a subsequent examination, if he appears thereat as an ex-student.

(4) Notwithstanding anything contained above it is hereby provided that—

1. a student who joins the Three Year Degree Course in the Second Year after passing Intermediate Examination of the University or an examination recognised as equivalent thereto, the percentage of the aggregate marks obtained by him, thereat shall be counted in place of the percentage of the aggregate marks obtained by him thereat in place of the percentage of marks at the First Year B.A. Examination as contemplated above.
2. a student who has passed the First Year B.A. (either of this University or an equivalent examination of any other University in compartments in any manner will be awarded

the marks equal to the percentage of marks worked out on the basis of the marks obtained by a candidate in each subject when that subject is cleared by the candidate subject to a maximum of 47 per cent for the purpose of awarding class at the Degree Examination.

A fraction of a mark determined by taking out the percentage of marks for the purpose contemplated above will be considered as one mark.

R. Arts 14 :

A candidate who fails at the examination and has obtained 36% or more of the marks in the other subject, provided he has passed in that subject shall at his option be excused from appearing in the subject at a subsequent examination and will be declared to have passed the whole examination when he has passed in the remaining subject of the examination, provided that in the subject in which he appears on the last occasion he must obtain the minimum number of the marks as required under the relevant regulation. A candidate passing the examination in this manner shall not be eligible for prize, scholarships or other awards for the examination.

Standard of Passing for the First B.Sc. Examination

R. Sc. 5 :

A student who fails at the examination and has obtained at least 36% of the marks in any of the subjects, provided he has passed in that subject, shall at his option be excused from appearing in that subject at a subsequent examination and will be declared to have passed the whole examination when he has passed in all remaining subjects of the examinations, provided that in the subject or subjects in which he appears on the last occasion, he must obtain the minimum number of marks in each subject as required under the relevant regulation. A candidate passing the examination in this manner shall not be eligible for prize, Scholarships or other awards for the examination.

Third or Final B.Sc. Examination

R. Sc. 8 :

No student will be admitted to the Third B.Sc. Examination unless he has after having passed the Second B.Sc. Examination of the colleges affiliated to this University or any other examination considered equivalent thereto kept two terms in a college affiliated to this University for the purpose of this examination, provided that a candidate who is allowed to keep terms for the Third B.Sc. Examination of this University will be eligible for admission to this examination after keeping two terms in a college affiliated to this University.

Standard of Passing Third B.Sc. Examination

R. Sc. 15(A) :

To pass the examination, a student must obtain at least 36% of the marks obtainable separately in papers and practicals in each subject at the University examination and separately in internal evaluation of both papers and practicals in each subject :

1. Those of the successful candidates who obtain at least 60% of the total marks obtainable in aggregate, i.e., (i) the marks worked out as a percentage at their First and Second Year Examination on the basis given in paragraph No. 2 below, and (ii) the actual marks obtained by them in their Third Year Examination including English will be placed in First Class, provided they obtain at least 60% of the total marks obtainable in the papers and practicals at the Third Year Examination in the examination actually held by the University as distinguished from internal evaluation, and those obtaining 48% or more but less than 60% of the total marks obtainable in aggregate, i.e. (i) the marks worked out as a percentage at their First and Second Year Examination on the basis given in the paragraph No. 2 below, and (ii) the actual marks obtained by them in their Third Year Examination including English will be placed in the Second Class, provided they obtain at least 48% of the total marks obtainable in the papers and practicals at the Third Year Examination in the examination actually held by the University as distinguished from internal evaluation.
2. For the purpose of determining the class at the Degree Examination, the percentage of marks obtained by a candidate in his F.Y. Examination shall be given weightage so as to constitute if as an internal part of the total, it being understood that the total 700 marks shall be counted as per the following formula :
  - (1) Marks obtained in the optional paper and Compulsory English of Third Year Examination, i.e. of ..... 600 marks
  - (2) Percentage of marks obtained in optional subject and English of First Year Examination. ..... 100 marks

R. Sc. 16 :

A student who fails at the examination and has obtained 36% of the marks in any of the subjects provided he has passed in that subject shall at his option be excused from appearing in that subject at a subsequent examination and will be declared to have passed the whole examination; when he has passed in all the remaining subjects of the examination; provided that in the subject or subjects in which he passes on the last occasion he must obtain the minimum number of marks in such subject as required under the relevant regulation. The student passing the examination in this manner shall not be eligible for prize, Scholarship or other award for the examination.

Standard of Passing First B.Com. Examination**R. Com. 5 :**

Candidate who fails in the examination and has obtained 36% of the marks F.B.Com. in any of the subject, provided he has passed that subject shall at his option be excused from appearing in that subject at a subsequent examination and will be declared to have passed the whole examination when he has passed in all the remaining subjects of the examination, provided that in the subject or subjects in which he appears on the last occasion, he must obtain the minimum number of the marks in each subject as required under the relevant regulation. A candidate passing the examination in this manner shall not be eligible for a prize, or a scholarships or other award for the examination.

Third B.Com. Examination**R. Com. 5 :**

No candidate shall be admitted to the Third B.Com. Examination, unless he has passed the Second B.Com. Examination from a college of this University or an equivalent examination and has kept two terms in a college affiliated to this University for the purpose of this Examination, provided that candidate who is allowed to keep terms for the Third B.Com. Examination of this University will also be eligible for admission to this examination after keeping two terms in a college affiliated to this University.

Standard of passing at Third B.Com. Examination**R. Com. 14 :**

To pass the examination candidate must obtain at least 36% of the total marks obtainable separately in the University examination and in the internal evaluation in each subjects :

- (1) Those of the successful candidates who obtain 60% or more of the total marks obtainable in the aggregate, i.e. (i) the marks worked out as percentage at their First and Second B.Com. Examination on the basis given in the paragraph No. 2 below, and (ii) actual marks obtained by them in their Third B.Com. Examination will be placed in the First Class, provided they obtain at least 60% of the total marks obtainable in the papers at the Third B.Com. Examination in the examination actually held by the University as distinguished from internal evaluation, and those obtaining 48% or more, but less than 60% of the total marks in the aggregate, i.e. (i) the marks worked out as percentage at their First and Second B.Com. Examination, on the basis given in paragraph No. 2 below and (ii) the actual marks obtained them in the Third B.Com. Examination obtain at least 48% of the total marks obtainable in the papers at the Third B.Com. Examination actually held by the University as distinguished from internal evaluation.
- (2) For the purpose of determining the class of a candidate at the B.Com. Degree Examination the marks of the First Year and Third Year Examination will be calculated on the following basis :
  - (i) Percentage of marks obtained in subject other than General Education at the First B.Com. Examination i.e. out of ..... 100 marks
  - (ii) Marks obtained in all subjects at the Third B.Com. Examination i.e., out of ..... 600 marks

Total ... 700 marks
- (3) The marks assigned to a candidate at the internal evaluation shall be carried forward and credited to the candidate concerned in a subsequent examination, if he appears thereat as an ex-student.

(4) Notwithstanding anything contained above, it is hereby provided that—

- (i) a student who joins the Three Year Degree Course in the Second Year after passing Intermediate Examination of this University or an examination recognised as equivalent to the percentage of the aggregate marks obtained by him, thereat shall be counted in place of the percentage of marks at the F.Y. Examination as contemplated above.
- (ii) a student who has passed the First Year Examination (either of this University or an equivalent examination of any other University) in compartments in any manner will be awarded the marks equal to the percentage of marks worked out on the basis of the marks obtained by a candidate in each subject when that subject is cleared by the candidate shall be carried forward to a maximum of 47 per cent for the purpose of awarding a class at the Degree Examination.
- (iii) A fraction of a marks determined by taking out the percentage of marks for the purpose contemplated above shall be considered as one mark.

R. Com. 15 :

A candidate who fails at the examination and has obtained 36% of the marks in any subject or subjects, shall at his option be excused from appearing in the subjects, provided he has passed in that subject, at a subsequent examination, and will be declared to have passed the whole examination, when he has passed in all the remaining subject of the examination, provided that in the subject the minimum number of marks in each subject as required under relevant regulation. The candidate passing the examination in this manner by compartments shall not be eligible for a prize, scholarship or other award at the examination.

R. Sc. 6 :

No student will be admitted to the Second B.Sc. Annual Examination unless he has after having passed the First B.Sc. Examination of this University or any examination considered equivalent thereto kept two terms in a college affiliated to this University for the purpose of this examination, provided that a candidate who is allowed to keep terms for the Second B.Sc. Annual Examination of the college will be eligible for admission for this examination after keeping two terms in a college affiliated to this University.

R. Sc. 6 (a) :

Notwithstanding anything contained elsewhere, in the rules of the University, a student who has not taken Mathematics at F.Y.B.Sc. level may if he so chooses, take physics as a special subject at S.Y.B.Sc. provided that he will be required to pass the papers in Mathematics before he can be admitted to T.Y.B.Sc. class.

Trans. R. (Second B.Sc.) :

Notwithstanding anything contained elsewhere, it shall be competent for any candidate who has passed his First B.Sc. Examination of this University of any Examination recognised as equivalent thereto to choose Geography as his optional subject in Second B.Sc. provided that such a student shall undergo course of instruction in Geography, as the case may be prescribed both for the First and the Second B.Sc. Examination and elect only one more Science Subject.

R. Sc. 7 :

Student must apply to the Principal of the College for admission to the examination. Where he has kept prescribed terms.

R. Sc. 8 :

The following are subjects prescribed for study for the two terms of the Second B.Sc. Examination :

(a) Compulsory	Annual evaluation	Internal evaluation	Duration of examination
(1) English one paper	70	30	Three hours
(b) Science subjects-Optional :			

1. A student will be required to offer three Science subjects from the subjects mentioned here below :
Viz., (1) Physics (2) Chemistry (3) Botany (4) Zoology (5) Microbiology (6) Biochemistry (7) Geology (8) Mathematics (9) Statistics & (10) Electronics additional subject; Computer Science.
2. The syllabus and scheme of examination for each special subject will be as under :
Each special subject except Mathematics and Statistics will comprise of three papers III, IV

- & V and will be of 70 marks. (Annual evaluation) each and each paper will be of three hours duration. There will be 90 marks for internal evaluation.
3. Each subsidiary subject (except Mathematics and Statistics) will comprise of two papers viz. Papers III & IV and will be of 70 marks. (Annual evaluation) each and each paper will be of three hours duration. There will be 60 marks for internal evaluation.
  4. A candidate offering Electronics as an optional subject will have to offer all papers and Practicals of Electronics at S.Y.B.Sc. & T.Y.B.Sc. in addition to compulsory.
  5. The duration of the practical examination for the following subjects will be as under :

	Special subject				Subsidiary subject			
	No. of Pract.	Annual Evalu. marks	Internal Evalu. marks	Duration of exam.	No. of Pract.	Annual Evalu. marks	Internal Evalu. marks	Duration of Exam.
1. Physics	3	105	45	3 Hrs. each	2	70	30	3 Hrs. each
2. Chemistry	5	105	45	as prescribed in R. Sci. 8	2	70	30	as prescribed
3. Botany	3	105	45	5 Hrs. each	2	70	30	5 Hrs. each
4. Zoology	3	105	45	5 Hrs. each	2	70	30	5 Hrs. each
5. Micro.	3	105	45	5 Hrs. each	2	70	30	5 Hrs. each
6. Bio-Chem.	3	105	45	5 Hrs. each	2	70	30	5 Hrs. each
7. Geology	3	105	45	3 to 4 Hrs. each	2	70	30	3 to 4 Hrs. each

5. Each second subsidiary subject (except Mathematics and Statistics) will comprise of one paper of 70 marks (Annual evaluation) and will be three hours duration. There will be 30 marks for internal evaluation.

Each practical examination will comprise of 35 marks for Annual evaluation and 15 marks for internal evaluation by the college concerned.

6. For Mathematics : (Special Subject) :

Papers III, IV and Practical

	Annual evaluation	Internal evaluation	Duration of Examination
Paper III	105	45	3 hours
Paper IV	105	50	3 hours
Paper V	70	30	2 hours
Practical	35	20	3 hours

Subsidiary subjects :

Paper III & IV from above

For Statistics :

Special subject

	Annual evaluation	Internal evaluation	Duration of Examination
Papers I, II & III	70 each	90	3 hours each
Practicals I, II & III	100	45	3 hours each

Subsidiary subject :

	Annual evaluation	Internal evaluation	Duration of Examination
Paper I & II	70 each	60	3 hours each
Practicals I & II	70 each	30	3 hours each

A candidate will offer any one subject as second subsidiary (other than the special and subsidiary subject) from the following :

No.	Subject	Annual evaluation	Marks	Internal evaluation	Duration of Examination
1. Physics	Theory	70	30	3 hours	
	Practical	35	15	2 hours	
2. Chemistry	Theory	70	30	3 hours	
	Practical	35	15	2 hours	
3. Botany	Theory	70	30	3 hours	
	Practical	35	15	5 hours	

4. Zoology	Theory	70	30	3 hours
	Practical	35	15	5 hours
5. Microbiology	Theory	70	30	3 hours
	Practical	35	15	5 hours
6. Bio-Chemistry	Theory	70	30	3 hours
	Practical	35	15	5 hours
7. Geology	Theory	70	30	3 hours
	Practical	35	15	3 to 4 hours
8. Mathematics	Theory	105	45	3 hours
9. Statistics	Theory	70	30	3 hours
	Practical	30	15	3 hours

R. Sc. 9 (New) :

(In force from June, 1972, i.e. for examination to be held in March-April, 1973 and onwards).

To pass the examination, a student must obtain 36% of the marks obtainable separately in papers and practicals in each subject at the Annual Examination and separately in the internal assessment of both papers and practicals in each subject.

Those of the successful candidates who obtain at least 60% of the total marks obtainable will be placed in First Class, provided they obtain at least 60% of the total marks obtainable in all the papers and practicals (if any) at the Examination actually held by the College as distinguished from internal evaluation and those obtaining 48% of the total marks obtainable will be placed in Second Class, provided they obtain at least 48% of the total marks obtainable in all paper and practicals distinguished from internal evaluation. Students passing the examination in compartments shall not be eligible for Class, Prize, Scholarship or other awards for this examination.

The marks assigned to the internal assessment in which he passes will be carried forward for students appearing more than once at this examination.

R. Sc. 10 :

A student who fails at the examination and has obtained at least 36% of the marks in any of the subjects provided he has passed in the subject shall at his option be excused from appearing in that subject at a subsequent examination and will be declared to have passed the whole examination when he has passed in all the remaining subjects of the examination; provided that in the subject or subjects in which he appears on the last occasion, he must obtain the minimum number of marks in each subject as required under the relevant regulation. The student passing the examination in this manner shall not be eligible for Prize, Scholarship or other award for the examination.

R. Sc. 11 :

A student who passed in all subjects except one at the second B.Sc. Examination will be allowed to keep terms for the Third Year B.Sc. Examination; but he shall not be declared to have passed the Second B.Sc. Examination, unless he passed in the previous or the same examination season in the subject in which he has failed and the result for the Third, i.e., Final B.Sc. Examination, shall not be declared till he passed the Second Year B.Sc. Examination. Provided that no student shall be allowed to keep terms for the Special Degree Course with the subject as the principal subject in which he has failed to pass at the Second B.Sc. Examination.

Notwithstanding anything contained above, it shall be competent for a student to keep terms for the special course in the Third i.e., Final B.Sc. examination with another principal subject in which he has passed in the Second B.Sc. annual Examination of the college affiliated to this University.

Second B.Com. Examination

(New Course--in force from June, 1987)

R. Com. 3 :

No candidate shall be admitted to the Second B.Com. Examination unless after having passed the First B.Com. Examination of this University or an equivalent examination, he has kept two terms in a college affiliated to this University for the purpose of this examination, provided that a candidate who is allowed to keep terms for the Second B.Com. Examination of this University will also be eligible for admission to this examination after keeping two terms in a college affiliated to this University.

R. Com. 4 :

Candidate must apply to the Principal of the College for admission to the Examination where has kept prescribed terms.

R. Com. 7 :

The following are the subjects prescribed for the Second B.Com. Examination :

No.	Subject	Paper	Marks		Duration of Examination
			Annual	Internal	
(1)	Commercial Communication-II	One	70	30	3 hours
(2)	Economics-II	One	70	30	3 hours
(3)	Business Organisation & Management-II	One	70	30	3 hours
(4)	Taxation	One	70	30	3 hours
(5)&(6)	Principal subject	Two	70	60	3 hours

Two papers i.e., Papers II & III in any one subject from the following offered as Principal subject :

- (1) Advanced Accounting & Auditing
  - (2) Advanced Business Management
  - (3) Advanced Statistics
  - (4) Economics of Cotton
  - (5) Agricultural with Commercial and Managerial Aspects
  - (6) Banking and Finance
  - (7) Advanced Public Economics (including Enterprise)
  - (8) Public Administration
  - (9) Actuarial Science
  - (10) Business Statistics
- (7) Subsidiary subject One 70 30 3 hours each
- (8) Installation Management : Introduction : 10%
- Backup : Importance, Back-up Procedure Diagnostics for IBM PC. Use of Norton Utilities for system maintenance jobs.
  - Virus : Introduction, Types and nature of virus, symptoms, Virus prevention.

*Recommended books***General :**

- PC Software made Simple-DOS 6.0, WordStar, DTP, LOTUS 1-2-3 & dBase III
- Plus-R. K. Taxali (Tata McGraw Hill)
- Computer Viruses (Galgotia Book source Pvt. Ltd.)
- Peter Norton's PC Problem Solver : Peter Norton's (Prentice Hall, India).
- Peter Norton's DOS guide : Revised and Expended : Peter Norton's (Prentice Hall, India).

**DOS :

- DOS Quick Reference Manual-Volume I (upto Version-5) Jain (BPB Publications).
- DOS Quick Reference Manual-Volume II (upto Version-6.2) Jain (BPB Publications).
- Learn DOS in A Day (upto 6.2)-Stutz (BPB Publications).

**WordStar :

- Introduction to Wordstar-Naiman-(BPB Publications).
- Wordstar for Everyone (upto Version 7)-Menon (BPB Publications).
- Wordstar Professional 4.0 Made Simple : With an overview of Release 5.5-R.G. Taxali (Tata McGraw Hill).

**LOTUS :

- Lotus 1-2-3 Made Simple-R. K. Taxali & Pradeep Chopra (Tata McGraw Hill).
- ABC's of 1-2-3 (Release 2, 3)-Gilbert (BPB Publications).
- Mastering 1-2-3 Jorgensen (BPB Publications).

**dBASE :

- dBase III Plus Made Simple : With dBase IV and Foxbase-R. K. Taxali (Tata McGraw Hill).
- Advanced Techniques in dBase III Plus-Simpson (BPB Publications).

- dBase III Plus Instant Reference-Simpson (BPB Publications).
- Understanding dBase Plus-Simpson (BPB Publications).
- Understanding & Using dBase III Plus (Galgotia Booksore Pvt. Ltd.).

**LAN :

- ABC's Local Area Networks-Dortch (BPB Publications).
- Local Area Network : An Introduction to the Technology-McNamara (Prentice Hall of India).

Standard of Passing Second B.Com. Examination

R. Com. 9 :

To pass the examination a candidate must obtain at least 36% of the total marks obtainable separately in the Annual Examination and in the internal assessment in each subject.

Those of the successful candidates who obtain at 60% or more of the total marks obtainable will be placed in the First Class, provided they obtain at least 60% of the total marks obtainable in the papers at the Examination actually held by the College as distinguished from internal evaluation, and those obtaining 40% or more but less than 60% will be placed in the Second Class, provided they obtain at least 48% of the total marks obtainable in papers at the examination actually held by the College as distinguished from internal evaluation.

The marks for internal assessment in a subject or subjects shall be carried forward for the candidates appearing more than once at the examination.

R. Com. 10 :

A candidate who fails at the examination and has obtained at least 36% of the marks in any of the subjects, provided he has passed in that subject, shall, at his option, be excused from appearing in that subject at a subsequent examination and will be declared to have passed the whole examination when he has passed in all the remaining subjects of the last occasion, he must obtain the minimum number of marks in each subject as required for passing under the relevant regulation. A candidate passing the examination in this manner will not be eligible for Prize, Scholarships or other award for the examination.

Provided however on his re-appearing examination subject in which he has failed if he obtains at least the minimum marks required for passing in that subject, notwithstanding his failure to clear all the subjects at the one and the same attempt, he will not be required to reappear in all.

સેકન્ડ બી.કોમ.ની પરીક્ષા માટેના નવા અભ્યાસકારમાં અંગેજ વિષયને બદલે કોમર્શિયલ કોમ્પ્યુનિકેશન વિષય દાખલ કરવામાં આવેલ હોઈ તે વિષયમાં નાયાસ થયેલા વિદ્યાર્થીઓ માટે ઓછામાં ઓછા તે વિષયમાં ઉદ્ઘાત મેળવ્યા હોય તેમને તે વિષયમાં મુક્તિપાત્ર ગંઠાવામાં આવશે.

R. Com. 11 :

A candidate passing at least in four subjects at the second B.Com. Examination will be allowed to keep terms for the Final B.Com. Examination but will not be declared to have passed the Final B.Com. Examination, unless he passes in the remaining subject or subjects of the Second B.Com. Examination in the same or previous examination season. His result for Final B.Com. Examination, will not be declared till he passes in the remaining subjects of the Second B.Com. Examination.

Second B.A. Examination

R. Arts 7 :

No candidate shall be admitted to the Second B.A. Examination unless after having passed the First B.A. Examination of this University or an equivalent examination he has kept two terms in a college, affiliated to this University for the purpose of the examination, provided that a candidate who is allowed to keep terms for the Second B.A. Examination of this University will be eligible for admission to this examination, after keeping two terms in a college affiliated to this University.

R. Arts 8 :

Candidates must apply to the principal of the college for admission to the examination where he has kept prescribed terms.

R. Arts 6 :

The following are the subjects prescribed for study for the two terms of the Second B.A. Examination :

No.	Subject	Paper	Marks		Duration of Examination
			Annual	Internal	
1.	English	One	70	30	3 hours
2. to 6.	Three papers (i.e. Papers III, IV & V) in a principal subject and two papers in a subsidiary subject (i.e., papers III & IV) from the following courses for which shall be in continuation of the courses done at the First B.A. Examination in the same subject.				

(Note.—A candidate offering a subject as subordinate one i.e., papers III & IV will have the same course as prescribed for principal papers III and IV in the relevant subject).

One paper in any one subject from the following subjects to be offered as a Second subsidiary subject. This subject will be other than the Principal and the First subordinate subject. The marks for Annual evaluation in each paper will be of 70 marks and the paper will be of three hours duration. The marks for internal evaluation will be 30 marks :

No.	Subject	Paper	Marks		Duration of Examination
			Annual	Internal	
1.	English	Three	70 each	90	3 hours each
2.	Gujarati	Three	70 each	90	3 hours each
3.	Marathi	Three	70 each	90	3 hours each
4.	Hindi	Three	70 each	90	3 hours each
5.	Sindhi	Three	70 each	90	3 hours each
6.	Bengali	Three	70 each	90	3 hours each
7.	Urdu	Three	70 each	90	3 hours each
8.	Sanskrit	Three	70 each	90	3 hours each
9.	Prakrit	Three	70 each	90	3 hours each
10.	Pali	Three	70 each	90	3 hours each
11.	Persian	Three	70 each	90	3 hours each
12.	Arabic	Three	70 each	90	3 hours each
13.	Avesta-Pahlavi	Three	70 each	90	3 hours each
14.	French	Three	70 each	90	3 hours each
15.	German	Three	70 each	90	3 hours each
16.	History	Three	70 each	90	3 hours each
17.	Political Science	Three	70 each	90	3 hours each
18.	Economics	Three	70 each	90	3 hours each
19.	Sociology	Three	70 each	90	3 hours each
20.	Philosophy	Three	70 each	90	3 hours each
21.	Psychology	Three	70 each	90	3 hours each
22.	Indian Culture	Three	70 each	90	3 hours each
23.	Islamic Culture	Three	70 each	90	3 hours each
24.	Humanities	Three	70 each	90	3 hours each
25.	Geography (Two Papers & Practical)	Paper III	70 each	90	3 hours each
		Paper IV	70 each	90	3 hours each
		Paper V : Map-work and Practical Geography			
		Section A :	40	20	2 hours
		Section B :	30	10	4 hours
26.	Mathematics	Paper III	70	30	3 hours
		Paper IV	70	30	3 hours
		Paper V-Theory	40	20	3 hours
		Practical	30	10	3 hours
27.	Statistics	Two papers	70 each	60	3 hours each
		Two Practical	70	30	3 hours

3. Two papers, i.e., Papers III & IV in one of the following subject taken at subordinate subject which shall be in continuation of the courses done at the First B.A. Examination in the same subject :

No.	Subject	Paper	Marks		Duration of Examination
			Annual	Internal	
1	English	Two	70 each	60	3 hours each

2. Gujarati	Two	70 each	60	3 hours each
3. Marathi	Two	70 each	60	3 hours each
4. Hindi	Two	70 each	60	3 hours each

Notwithstanding anything contained above candidate offering Home Science as a Principal subject shall offer only following combination of subject in addition to English, where as a student offering Home Science as a Subsidiary subject will offer Papers V & VI of Home Science :

No.	Subject	Paper	Marks		Duration of Examination
			Annual	Internal	
1.	Food & Nutrition (Meal Management)	One Paper	50	30	3 hours
		Practical	20	—	2 hours
2.	Child Psychology & Mental Health	One Paper	70	30	3 hours
		Practical	20	—	2 hours
3.	Textile Clothing-II	One Paper	50	30	2 hours
		Practical	20	—	2 hours
4.	Marriage & Family Relationship	One Paper	70	30	3 hours
		Practical	15	—	2 hours
5.	General Science (Chemistry)	One Paper	55	30	2 hours
		Practical	15	—	2 hours
6.	Family Resource Management	One Paper	70	30	3 hours
		Practical	15	—	2 hours

List of Subject for Paper 2 to 7

1. English	19. Sociology
2. Gujarati	20. Philosophy
3. Marathi	21. Psychology
4. Hindi	22. Indian Culture
5. Sindhi	23. Islamic Culture (as a subordinate subject only)
6. Bengali	24. Mathematics
7. French	25. Humanities
8. German	26. Geography
9. Sanskrit	27. Statistics
10. Prakrit	28. Home Science
11. Pali	29. Statistical Methods (as a subordinate subject only)
12. Persian	30. Co-operation (as a subordinate subject only)
13. Arabic	31. Linguistics (as a subsidiary subject only)
14. Urdu	32. NCC (as a second subsidiary subject only)
15. Avesta-Pahlavi	33. Defence Studies
16. History	34. Theatre Arts
17. Political Science	35. Computer Methods (as a second subsidiary subject only)
18. Economics	

Those of the successful candidates who obtain at least 60% of the total marks obtainable will be placed in the First Class, provided they obtain at least 60% of the total marks obtainable in the papers and practicals (if any) at the Examination actually held by the College as distinguished from internal evaluation and those obtaining 48% of the marks obtainable will be placed in the Second Class, provided they obtain at least 48% of the total marks obtainable in all the papers and practicals (if any) at the examination actually held by the College as distinguished from internal evaluation.

Candidate passing the examination in compartments shall not be eligible for Prizes, Scholarships or other awards for this examination.

The marks assigned to the internal assessment in which he passes will be carried forward for the student appearing more than ones at this examination.

R. Arts 9 :

A candidate who fails at the examination and has obtained at least 36% or more of the marks in any of the subjects, provided he has passed in the subject shall, at his option, be excused from appearing in that subject at a subsequent examination and will be declared to have passed the

whole examination when he has passed in all the remaining subjects of the examination, provided that in the subject or subjects in which he appears on the last occasion, he must obtain the minimum number of marks in each subject as required under relevant regulation. A candidate passing the examination in this manner shall not be eligible for Prize, Scholarships or other award for the examination.

R. Arts 10 :

A candidate who has passed at least in two subject one of which must be an optional subject at the Second B.A. Examination shall be allowed to keep terms for the Third or Final B.A. Examination, but shall not be declared to have passed the Second B.A. Examination, unless he passes in the previous or the same examination season in the remaining subject. His result for the Third B.A. Examination shall not be declared till he passes the Second B.A. Examination.

R. Arts 6 :

For Internal Evaluation tests the Regulation is same as F.Y.B.A.

R. Arts 6 (b) :

Candidate will with the previous permission of Vice-Chancellor, be allowed to change his Second Subsidiary Subject in the Second B.A. Class only upto 15th November on special grounds of non-availability of the Second subsidiary subject in an institution he/she desires to join or absence of any provision for Medium of instruction that the candidate has offered for the Examination

Standard of Passing the Examination (S.Y.B.A.)

R. Arts 8 :

To pass the examination, a candidate must obtain at least 36% of the marks obtainable separately in each subject at Annual Examination and in the internal assessment of each subject.

પરિશિષ્ટ "૨"

કામકાજ ક્રમાંક ૨

શિક્ષણની વિદ્યાખાખાની સભા તા. ૨૮-૧૧-૧૯૯૭ ને શુક્રવારના બપોરના ૧-૦૦ કલાકે મળી હતી. જેમાં સભ્યોની હાજરી નીચે મુજબ હતી :

(૧) ડૉ. બી. એમ. મોહિં (ડીન)	હાજર
(૨) પ્રો. જે. પી. પટેલ	હાજર
(૩) પ્રિ. એચ. કે. વ્યાસ	હાજર.

સભાનું પ્રમુખસ્થાન પ્રિ. બી. એમ. મોહિંને સંભાળ્યું હતું જેમાં નીચેના ઠરાવો સર્વાનુમતે મંજૂર કરવામાં આવે છે, આ ઠરાવોનો અમલ નવા શૈક્ષણિક વર્ષ જૂન, ૧૯૯૮થી થાપ તે રીતે તાકીદની કાર્યવાહી કરવા બલામણ છે.

૧. નેશનલ કાઉન્સિલ ફોર ટીચર એજ્યુકેશનના તા. ૧૪-૧૦-૧૯૯૭નો પત્ર વંચાશમાં લીધો અને બી.એડ.ની ગુણવત્તા જગ્યાવાય તે માટેનાં જે સુધારાઓ સૂચવ્યા છે :

- શૈક્ષણિક વર્ષમાં કુલ ૨૧૦ દિવસનું શૈક્ષણિક કાર્ય (સૈદ્હાંતિક તેમ જ પ્રાયોગિક) કરવું જેમાં પ્રવેશ કાર્ય માટે ૧૦ દિવસ અને પરીક્ષા માટેના ૧૦ દિવસનો સમાવેશ થયેલો છે.
- શિક્ષણના દિવસો દરમિયાન દરરોજ ૩-૩૦થી ૪-૦૦ કલાકે સૈદ્હાંતિક કાર્ય (Theoretical Work Instruction) અને ૧-૩૦થી ૨ કલાક પ્રાયોગિક કાર્ય, જેમાં વિદ્યાર્થીઓને પાઠ, માર્ગદર્શન, વિજ્ઞાનનું પ્રયોગ કાર્ય તેમ જ શક્ય હોય તાં મેથડ્સ માસ્ટર મનોવિજ્ઞાનના વિષયવાળો હોય તાં મનોવિજ્ઞાનનું પ્રયોગ કાર્ય કરાવવું.
- આઈટમ નં. ૩ પ્રમાણે પૂરેપૂરો અમલ ફક્ત જરૂરી (Essential) અમલ ધ્યાનમાં લેવો.
- આઈટમ નં. ૪ દરેક પસંદ કરેલ પદ્ધતિના ૨૦ પ્રયોગિક પાઠ આપવા, બીજી પસંદ કરેલ પદ્ધતિના ૨૦ પાઠ એમ કુલ ૪૦ પાઠ વર્ષ દરમિયાન કરવાના રહેશે. નિરીક્ષણ પાઠ કુલ ૬૦ કરવાના રહેશે.
- બી.એડ.ના પ્રવેશ અંગે સ્નાતક કલાઓ એટિગેઝિટ ૪૫ ટકા ગુણ હોય તે પ્રવેશપાત્ર ગણાશે.
તેથીપરાંત પ્રવેશ માટે અનુસ્નાતક લાયકાત પુનિવર્સિટીએ ઠરાવેલ ધારાધોરણ પ્રમાણે રાખવામાં આવે છે.

બી.એડ.માં ગુણવત્તાના ધોરણો પ્રવેશ આપવામાં આવે છે, જેથી પ્રવેશ અંગે અન્ય કોઈ કસોટી લેવાની રહેતી નથી.

૨. એમ.એડ.માં જે વિદ્યાર્થીઓને ડિજટેશન રાખવું હોય તે રાખી શકશે અને જે વિદ્યાર્થીઓ ડિજટેશન ન રાખવા માગતા હોય તેઓ બે વેક્ટિવ પેપર્સ પ્રત્યેક ૧૦૦ ગુણના રાખી શકશે.

૩. નોંધ ઓફ પ્રેક્ટિકલ વર્ક ટુબી પરફોર્મ બાય ઈચ. સ્કુલન્ટ.

(નોંધ પરિશિષ્ટ "અ" તરીકે સામેલ છે.)

૪. બી.એડ.માં જૂન, ૧૯૯૮થી સમાજવિદ્યા તેમ જ આંકડાશાસ્ન વિષયો શરૂ કરવા તેમ જ આ બંને વિષયોના અભ્યાસક્રમ અંગે તાત્કાલિક કાર્યવાહી હાથ ધરવી. તાલીમી કોલેજોમાં છતિહાસ અને ભૂગોળની પદ્ધતિઓ ચાલુ રાખવી.

૫. એમ.ફિલ.માં ડિજટેશન પ્રવેશ મેળવ્યા પછી બે વર્ષમાં સભમિટ કરવાનું રહેશે. જે વિદ્યાર્થીઓએ ડિજટેશન સભમિટ નહીં કર્યું હોય તેવા વિદ્યાર્થીઓને પરીક્ષામાં બેસવા દેવામાં આવશે નહીં.

ત્યાર બાદ સભાનું કામકાજ પૂરું થયું હતું.

એચ. આર. શાહ

કુલસચિવ વતી.

પરિશિષ્ટ "અ"

**National Council for Teacher Education
(A statutory body of the Government of India)**

Dr. Sunil B. Mohanty

F. No. 20-61/96 NCTE (Part-A)

Deputy Secretary

14 October, 1997

To

The Registrar

Gujarat University, Ahmedabad-380 009.

Revised of B.Ed. courses of study as per NCTE Norms

You are aware of the fact that as part of its statutory responsibility, NCTE has developed a set of norms for B.Ed. programmes. These norms are required to be reflected in the courses of studies for B.Ed. examination of various universities. The curricular norms that need to be

consideration of the Board of Studies in Education/B.Ed. of your university are as follows :

Norms Regarding Curriculum Transaction :

1. No. of working days to be distributed as follows : 210 per year/session.
All admissions should be completed within 10 working days (after reopening of Institution).
Teaching days in the institution 150 working days
Supervised practice Teaching/other assignments 40 working days
Examination days 10 working days
2. During teaching days, there should be 5 to 6 hours of instruction per day, of which 3 to 4 hours per day may be devoted to theoretical instruction, the rest to practical work. Students may do practical work in groups. While one group does Science practicals, another does Psychology practical and a third group works in workshop of Education Technology and a fourth one works in methodology groups.

Norms of Practical work to be performed by each student :

<i>Items</i>	<i>Essential</i>
Science experiments relevant to school syllabus	10
Preparation of Teaching Aids	20
Administration of Psy. Tests, scoring & Interpretation	5
Operation of audio-visual equipment	all available equipments
Preparation of lesson plans (a part from preparatory training lessons)	10
Preparation of Unit and Resource plans	2 (group work)
Observation of lessons taught by good teachers in each method subject	10
Observation of demonstration lessons in each method subject	5
Construction of test items, unit test and examination question paper in each method subject	20+1+1 (group work)
Case study/action research/other project	1

4. Supervised/Practice Teaching : Depending on class/sections available for practice teaching in a school, students may be deputed at the rate of not more than two students per section. A student should teach two periods per day and observe two lessons of other teachers. All lessons should be supervised by institutional teachers and school teachers and feedback given to students. Each student should teach 20 lessons in each method subject and maintain record thereof. (Desirable is 25 lessons in each method.) Preferably, students may be placed in a school for a block period of 4 weeks to work as internee-teachers so that in addition to practice teaching, they take part in other activities of the school. The training institution should also preferably have a practising school attached to it.
5. Admission criteria—Essential : The standard of future teacher will depend on the standard of the students admitted to the institution of teacher education. The admission criteria to B.Ed. or Master's Degree courses will have to be progressively upgraded. To begin with the admission criteria may be fixed as at least 45% marks on the aggregate at the Bachelor's degree examination of a recognised University provided the applicant has offered subjects relating to school education at the first or second degree level. The relaxation for SC/ST and other candidates will operate as per respective State rules.

Desirable : It is desirable to fix admission criteria as 50% of aggregate marks at the degree examination with two school subjects or one broad curricular area.

6. Selection Procedure—Essential : All students should be selected for admission on the basis of merit. Merit shall be determined by a selection test to be conducted by a national, state level or other agency approved by NCTE.

I am to request you to kindly take necessary steps to carry out appropriate revision in the existing B.Ed. course of your University.

Thinking you,

Your sincerely,
(S. B. Mohanty)
Deputy Secretary

પરિશિષ્ટ "૩"

કામકાજ કમાંડ ૩(૧)

પરિપત્ર ૩૪

યુનિવર્સિટી સાથે સંલગ્ન વિનયન અને વિજ્ઞાન વિધાશાખાની સર્વે કોલેજોના આચાર્યક્રીમાને જ્ઞાવવાનું કે ગણિત વિષયના અભ્યાસક્રમમાં માર્ય-એપ્રિલ, ૧૯૯૮થી લેવામાં આવનાર યુનિવર્સિટી પરીક્ષામાં નીચે પ્રમાણે યુનિટ વાઈજ આપોજન કરવામાં આવેલ છે :

(૧) ફસ્ટ બી.એ./બી.એસ્.એ. ૧૯૯૮ના સુધારેલા અભ્યાસક્રમમાં પ્રત્યેક પેપર માટે ઉદ્યુનિટ તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે. જે મુજબ પ્રશ્નપત્રો તૈયાર કરવામાં આવશે. પ્રત્યેક યુનિટમાં ગુણ સમાન રહેશે.

(અભ્યાસક્રમ પરિશિષ્ટ "અ" તરીકે સામેલ છે.)

(૨) સેકન્ડ બી.એ./બી.એસ્.એ. નવા તૈયાર કરવામાં આવેલ અભ્યાસક્રમમાં પ્રશ્નપત્રો માટે યુનિટ વાઈજ ગુણનું આપોજન નીચે પ્રમાણે રહેશે :

પેપર ૩ : Calculus : Unit 1-20, Unit 2-20, Unit 3-20, Unit 4-20, Unit 5-25 = કુલ ગુણ ૧૦૫.

પેપર ૪ : Linear Algebra : કુલ ગુણ ૧૦૫

પ્રત્યેક યુનિટના - ૨૧ ગુણ

પેપર ૫ : ન્યૂમારિકલ એનાલિસિસ, લેખિત પરીક્ષામાં પ્રત્યેક યુનિટના ૧૪ ગુણ અને પ્રયોગિક પરીક્ષામાં પ્રત્યેક યુનિટમાં - ૩૫ ગુણ, કુલ ગુણ ૧૦૫ રહેશે.

સિધ્ય સ્વામીનારાયણ

કુલસચિવ વતી

પરિશિષ્ટ "અ"

(5) MATHEMATICS

(F.Y. B.A./F.Y. B.Sc.) (New Course)

(In force from June, 1996.)

Paper I : Calculus and Differential Equations :

... 105 marks

Unit 1 :

Successive Derivatives : Standard results for n^{th} derivative, Leibnitz's Rule.

Unit 2 :

Convergence and divergence of infinite series : Comparison test, Ratio test, Root test, Convergence of power series.

Unit 3 :

Mean value Theorems : Rolle's, Lagrange's and Cauchy's mean value theorems. Taylor's Theorem. Expansion in power series of : $\sin x$, $\cos x$, $\log(1-x)$, e^x , $(1+x)^m$ (under proper restriction if any).

Unit 4 :

Intermediate forms : L'Hospital's rule, Curve tracing Increasing and decreasing nature of a function, Criteria for concavity upwards and concavity downwards, Points of inflexion, Asymptotes, Tracing of plane curves in cartesian and polar co-ordinates (Catenary, Cycloid, Cardioid, Folium of Descartes, Astroid, Limaçon, Cissoid).

Unit 5 :

 $\pi/2$

Integration : Reduction formula $\int_0^{\pi/2} \sin^m x \cos^n x dx$ (m, n non-negative integers).

Applications of definite integrals to :

(1) Summation of series (2) Rectification (3) Surface and volume of revolution.

Unit 6 :

Differential Equations : Family of curves leading to differential equation and conversely its solution leading to a family of curves, Constants of integration. Boundary / initial conditions. Exact differential equations of two variables. First order linear and higher degree equations and their applications.

Unit 7 :

Linear differential equations and their applications and those reducible to this type, Second order linear differential equations.

Reference Books

1. Differential Calculus	: Shantinarayan
2. Integral Calculus	: Shantinarayan
3. Introductory course in differential equation	: Murry
4. Elementary differential equations	: Kells
5. વિકલ સમીકરણો	: જે. બી. સાંડિલ અને ડૉ. વાય. આઈ. શેઠ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ.

Paper II : Linear Algebra and Geometry

... 105 marks

(Prerequisites, Binary operations, concepts of group, ring and fields).

Unit 1 :

Vector Spaces : Vector space over $\mathbb{R}$, their elementary properties, subspaces and span of a finite set of vectors, linear combinations of vectors, linear sum and direct sum of two subspaces.

Unit 2 :

Basis and dimension : Linearly dependent and independent vectors and related results. Basis and dimension of a finite-dimensional vector space and related results. coordinates of a vector relative to an ordered basis.

Unit 3 :

Linear transformations : Linear transformation, range and kernel of linear transformation, rank and nullity, and its results, Rank - Nullity theorem (without proof), $L(U, V)$, composition of linear transformation and its inverse.

Unit 4 :

Linear Transformations and Matrices, Coordinates Systems : Matrix associated with a linear transformation and linear transformation associated with a matrix.

Polar co-ordinates, polar and cartesian coordinate system and mutual relation Equation of a circle and conics in polar coordinates.

Spherical and Cylindrical coordinates in $\mathbb{R}^3$ and mutual ration with cartesian coordinates also.

Unit 5 :

Sphere : Sphere, intersection of a line and a sphere, Equation of tangent plane and normal, plane section of a sphere, Intersection of two spheres, angle between two spheres, orthogonal spheres.

Unit 6 :

Cone and Cylinder : Definition of a cone, its vertex and guiding curve, its equation, given vertex and guiding curve. Homogenous equation and cone having vertex as origin. Right circular cone. Its equation with given vertex, axis and semi vertical angle.

Definition of a cylinder, its equation with generators intersecting a curve and parallel to a line. Right circular cylinder. Its equation with given axis and radius.

Unit 7 :

Conicoids : Central and non-central conicoids, ellipsoid, hyperboloids of one sheet and two sheets, elliptic and hyperbolic parabolic. Intersection of a line and a conicoid. Equation of tangent plane and normal.

The course of Linear algebra is roughly covered by 'Introduction to linear algebra' by V. Krishna Murthy, V. P. Mishra and J. L. Arora. Affiliated East-West Press, Pvt. Ltd., New Delhi, 1976.

(Chapters 1 and 2 are pre-requisites)

Chapter 3 (Omit art 3.4.5, 3.4.7, 3.5.16)

Chapter 4 (Omit art 4.5.2, 4.5.3, 4.8, 4.9)

Chapter 5 only articles 5.1 and 5.2 to be considered.

Reference books

1. Linear Algebra	: Sushma Verma (Macmillan & Co.)
2. Co-ordinate Geometry of Three Dimensions	: Shantinarayan
3. Linear Algebra	: A. Ram Chandra Rao (Tata MacGraw Hill).
4. સુરેખ ભીજગણિત	: આઈ. એ. શેઠ (યુનિશન્સ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ)
5. સુરેખ ભીજગણિત	: ચોલ. કે. પટેલ (યુનિશન્સ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ)
6. વૈક્લેવિક ભૂગ્રણ	: ડૉ. એ. બસન, એન. વી. પટેલ (યુનિશન્સ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ)

परिशिष्ट "४"

कामकाज क्रमांक ३(२)

T.Y.B.A./B.Sc. MATHEMATICS**Paper VI : Abstract Algebra**

(In force from June, 1998)

Unit 1 :

Relation - Equivalence relation, Division algorithm in Z , Prime numbers and Fundamental theorem of arithmetic in congruence modul on relation in Z , binary operations.

Groups, Subgroups, Lagrange's theorem and its consequences.

Unit 2 :

Permutation group S_n , Alternating group A_n , Normal subgroups, Quotient group, Isomorphism between two groups.

Unit 3 :

Homomorphism between two groups, Cyclic groups, Ring, Internal domain, Division Ring, Field - Definition and elementary properties, Characteristics of Rings, Finite Fields.

Unit 4 :

Ideals, Quotient Riniing, Principal ideal ring, Prime ideals and Maximal ideals and their characterization through quotient rings, Homomorphisms between two rings, Embedding of an integral in a field (Quotient field of an integral domain).

Unit 5 :

Polynomial ring, Degree of a polynomial, Integral domain $F(x)$, Irreducible and reducible polynomials over a field, Division algorithm in $F(x)$ with Remainder and Factor theorems, The Eisenstein Criterion in $O(\cdot)$, Euclidean rings and Unique Factorization rings (with elementary Properties).

The course is prescribed by ARUP BIJGANIT - I. H. Sheth

(University Granth Nirman Board, Third edition, 1992).

Chapters 2, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21.

Reference books

1. I. N. Herstein	: Topics in Algebra, Second Edition, Vikas Publication House Pvt. Ltd., New Delhi.
2. P. B. Bhattacharya, S. K. Jain, S. R. Nagpal	: Basic abstract Algebra, Cambridge University Press, (Published in India by Foundation Books, New Delhi)
3. N. S. Gopalkrishna	: University Algebra, Second Edition, Wiley Eastern Ltd., New Delhi
4. J. B. Fraleigh	: A First Course in Abstract Algebra, Addison-Wesley Publi. Co., U.S.A. (1968) Cheap Edition, Narosa Publication House, New Delhi
5. Nathan Jacobson	: Basic Algebra I, W. H. Freeman and Company, San Francisco (1974).

Paper VII : Analysis I

1. Unions and intersection and other operations on sets, relation on a set, equivalence relation, order relation, functions and their properties, real and complex valued functions, characteristics functions, order in R , bounds and completeness, n -th root, density, decimal representation of real numbers, exponentials and logarithms, construction of R from Q using Dedekind cut.
2. Countable and uncountable sets, open sets, closed sets, limit points, closure, interior bouncery, compactness in R and C . (characterisation of connected subsets of R to be explained).
3. Limit of a function, left limit and right limit, continuity, types of discontinuity, properties of continuous functions, monotonic functions infinite limits and limits at infinity, uniform continuity, modulus of continuity, fixed point theorems. (It is advisable to do topic 1 of paper VIII before doing this.)
4. Differentiability, left and right derivatives, mean value theorems, indeterminate forms, Taylor's theorems, Maxima and Minima.
5. Riemann-Stieltjes integral : definition, refinement, condition for integrability of bounded functions, class of integrable functions like continuous functions monotonic functions

etc., properties of integrals, step functions, reduction of R-S integral to Riemann integral, change of variable, fundamental theorem of integral calculus, integration by parts, integration of vector-valued functions.

The course is covered by :

- (1) Fundamentals of mathematical analysis by G.Das and S. Pattanayak, Tata McGraw Hill publishing Company Limited, 1987.
Ch. 1, Ch. 2 (articles upto 2·8); Ch. 3 (articles upto 3·4); Ch. 5, Ch. 6 (except article 6·10); Ch. 7 (articles upto 7·7).
- (2) Principles of mathematical analysis by Walter Rudin, McGraw Hill Kogakusha Ltd., Third edition, Appendix of Ch. 1, Ch. 6 (upto articles 6·25). Other references.
- (3) A first course in mathematical analysis by D. Somasundram and B. Chaudhary, Norosa.
- (4) Mathematical analysis by T. M. Apostol, Narosa Publ. Co. New Delhi.

Paper VIII : Analysis II

1. Convergence of numerical sequences and series, limit theorems, Weistrass completeness principles for monotone sequences, Cantor's completeness principle, Bolzano-Weirstrass theorem, Cauchy's completeness principle, limit superior and limit inferior, convergence of positive term series, comparison test, condensation test, convergence of $\sum 1/n^p$, root test and ratio test, absolute convergence, rearrangement of a series conditional convergence, alternating series, power series, multiplication of two series.
2. Pointwise convergence and uniform convergence, continuity, term by term integration and differentiation.
3. Power series, Abel's theorem, Cauchy product of two series, Taylor's series, Weirstrass' approximation theorem.
4. Norm of a linear transformation, differentiation of functions from subset of R^n/R^m , Chain rule, partial derivatives.
5. Functions of a complex variable, their limits and continuity, differentiation, Cauchy-Riemann equations in cartesian and polar form, analytic functions, harmonic functions and harmonic conjugates.
Elementary functions, exponential function, trigonometric and hyperbolic functions, linear function, the function $1/Z$, linear fractional transformations, conformal mapping, harmonic conjugate.

The course is covered by :

- (1) Fundamentals of mathematical analysis by G. Das, and R. S. Pattanayak.
Tata McGraw Hill publishing Co. Ltd., 1987.
Ch. 4, Ch. 9 (articles upto 9·8) (except Stirling's formula)
- (2) Principles of mathematical analysis by Walter Rudin, McGraw Hill, Kogakusha, third edition, Ch. 9 (articles 9·6 to 9·21).
- (3) Complex variable and applications, R. V. Churchill, James Brown, R. F. Verhey. Third edition, Ch. 2, Ch. 3 (articles 21 to 25), Ch. 4 (articles 31 to 34), Ch. 8 (articles 76, 77, 78).

OR

- (3) Complex variable and applications, James Brown, R. V. Churchill, Sixth edition, Ch. 2 (except article 13), Ch. 3 (articles 23, 24, 25), Ch. 8 (articles 68 to 72), Ch. 9 (articles 79, 80, 81).

Paper IX : Discrete Mathematics

Unit 1 : Introduction to Graph Theory :

Text Book 2 :

Definitions and Examples of a simple, directed, weighted, multi-graph, mixed Graphs, Graphs as Models, Graph Isomorphism, Special Graphs Complete, Empty, Bipartite, Complete Bipartite, Regular Graphs, Vertex Degrees, Subgraphs, Supergraphs, Spanning sub/supergraphs, Vertex/edge deleted subgraphs, Underlying Simple graph of a graph, Disjoining and edge Disjoint graphs.

Walk, Closed, Open Walks, Path, Connected, Disconnected Graphs, Component, k-cycle, C_n , Matrix Representation of Graphs, Adjacency incidence matrices, Chapter 1 (Omit art 1·8).

Unit 2 : Tree and connectivity, Euler Tours and Hamiltonian Cycles :

Text Book 2 :

Trees and connectivity, acyclic, tree, Bridge, Spanning tree, Weighted Graphs, Cut Vertices and connectivity Chapter 2 (Omit art 2.4 and 2.5).

Euler trail, Euler tour, Eulerian Graph, (Omit Fleury's Algorithm, Theorem 3.5), Hamiltonian Path, Hamiltonian cycle, Hamiltonian Graph, Maximal non-Hamiltonian, Closure of a Graph, Chapter 3 (Omit art 3.2 and 3.4).

Unit 3 : Planar Graphs and Colouring :

Text Book 2 :

Planar Graph, Jordan curve, Face, Euler's Formula, The Degree of a Face, the Platonic Bodies, The Dual of a Plane Graph, Kuratowski's Theorem. Chapter 5 (Omit art 5.5).

Vertex Colouring, Chromatic index, Critical Graphs, Chapter 6 (Omit art 6.2, 6.4, 6.5 & 6.6).

Unit 4 : Lattices :

Text Book 1 :

Relation and ordering, Partially ordered sets, Lattices as posets, Properties of lattices, Lattices as Algebraic systems, Sublattices, Direct product and Homomorphism, Complete Lattices, Bounds of Lattices, Distributive Lattice, Complemented Lattice. Chapter 4 (art 4.1 only).

Unit 5 : Boolean Algebra :

Text Book 1 :

Introduction, Definitions, examples and important Properties, Subboolean algebra, Direct Product and Homomorphism, Atoms, Antiatoms, Stone's Representation Theorem, Boolean Expression and their equivalence, Minterms and Maxterms, Free Boolean Algebra, Values of Boolean Expressions, Canonical Forms, representation of Boolean Expression as sum of products and product of sums canonical forms, Boolean Functions, Symmetric Boolean Expressions, Representation of Boolean functions, Karnaugh maps, Minimisation of Boolean functions, (Using Karnaugh map only) (In art 4.4 representation and minimization of Boolean function using karnaugh map only, Omit COVER algorithm, 4.5, 4.6). Chapter 4 (art 4.2, 4.3 and 4.4 only).

Text Books :

1. Discrete Mathematical Structures with Applications to Computer Science - J. P. Tremblay & R. Manohar, McGraw Hill, International editions, Edition 1987, ISBN 0-07-100322-3.
2. A First Look at Graph Theory - John Clark and Derek Allan Holton - Allied Publishers Limited. First Indian Reprint 1995, ISBN 81-7023-463-8.

Reference Books :

1. Graph Theory with application to engineering and computer science - Narsing Dec., 1993, Prentice Hall of India Private Limited, ISBN-81-203-0145-5.
2. Foundation of Discrete Mathematics - K. D. Joshi-New Age International Limited, Publishers, ISBN 81-224-0120-1.
3. Element of Discrete Mathematics - C. L. Liu-MacGraw Hill, International Editions second edition.
4. Graph Theory - Frank Harary - Seventh reprint 1995, Narosa Publishing House, ISBN 81-85015-55-4.
5. A First Course in Graph Theory - S. A. Choudum - 1987, Macmillan India Limited, ISBN 033392 040 6.
6. Introduction to Graph Theory - Robin J. Wilson - third edition - Academic Press New York, 1972.
7. Mathematical Structure for Computer Science - Judith L. Gersting Computer Science-Press, NY-ISBN 0 - 7167-8259-6.
8. Graphs and Diagraphs - Behzad, Chartrand & Lesniak - Foster -, Prindle, Weber & Schmidt - International Series - 1979.
9. Algebraic Graph Theory - N. Biggs, Cambridge University Press.
10. Theory of Graphs O. Ore - American Mathematical Society.
11. Discrete Mathematical Structure for Computer Science - Bernani, Kolman & Rober C, Bush, Prentice Hall of India - ISBN -0-87692-5379.
12. Basic Graph Theory - by K. R. Parthasarthy, Tata McGraw Hill, Publishing Company Limited, 1994, ISBN 0-07-460292-6.

13. Discrete Mathematics and its applications - Kenneth H. Rosen, McGraw Hill International Edition, Second Edition, ISBN-0-07-112788-7.

Paper X : (Optional) Number Theory.

Unit 1 :

The division algorithm; the greatest common divisor, the Euclidean algorithm; the Diophantine equation $ax+by = c$.

The fundamental Theorem of Arithmetic; the sieve of Eratosthenes; the Goldbach conjecture and other conjectures about prime numbers.

Unit 2 :

Basic properties of congruence; special divisibility tests; linear congruences.

Fermat's Little theorem; Wilson's theorem.

Unit 3 :

Number - theoretic functions $T\sigma$ and M ; the Möbius inversion formula; the greatest integer function.

Euler's Phi-function; Euler's theorem; some properties of the Phi-function.

Unit 4 :

Perfect numbers, definition of Mersenne primes; Fermat numbers.

The order of an integer modulorn; primitive roots for primes; composite numbers having primitive roots; the theory of indices.

Unit 5 :

Dührer criterion for quadratic residues; the Legendre symbol and its properties; quadratic reciprocity.

Eulerian triples; fermat's Last Theorem (statement and some results).

The course is indicated by the following sections of the book "Elementary Number Theory" by David M. Burton published by Universal Book Stall, New Delhi (1991).

Unit 1 : Chapters 2 and 3.

Unit 2 : Chapter 4 and 5 (Omit section 5.2).

Unit 3 : Chapter 6 (Omit Thm 6, 11 onward) & Chapter 7 (Omit section 7.5).

Unit 4 : Chapter 8 and Chapter 10, section 10.1; From section 10.2, do only the definition of Mersenne primes and the table on page 264; section 10.3 upto thm 10.9.

Unit 5 : Chapter 9 (Omit section 9.4), and Chapter 11.

Some books on number theory.

1. An introduction to the Theory of numbers, by Niven and Zuckerman, Wiley Eastern Ltd., 1976.
2. Number Theory, by S. G. Telang, Tata McGraw Hill, 1997.
3. Elementary Theory of Numbers, by C. Y. Hsu, Allied Publisher Ltd., 1945.
4. Elementary Number Theory, by E. Landau, Chelsea Publishing Company, 1966.
5. A concise introduction to the Theory of Numbers, by A A. Baker, Cambridge University Press, 1984.
6. The Higher Arithmetic, by H. Davenport, Cambridge University Press, 1982.

Mathematics Paper-X (Optional)

Pascal Programming and Algorithms

*Three Lectures + One Practical (One Practical of 3 Periods in batches of 10 students each)
*70 Marks for Theory and 35 marks for Practical.

Unit 1 :

Introduction to Computer Problem-Solving : The Problem-solving Aspect, Top-down Design, Implementation of Algorithms, Program Verification, The Efficiency of Algorithms, The Analysis of Algorithms.

Programming Preliminaries : Higher Level Programming Languages for Computers. The Pascal Language. On the Description of a Programming Language, Description of Syntax Rules.

Constant and Scalar Variable : Constants, Scalar Variables, Declaration of Constants.

Arithmetic Expressions : Arithmetic Operator and Models for Expressions, Integer Expression, Real Expressions, Hierarchy of Operations in Expressions Examples of Arithmetic Expression, Assignment Statements.

Defining Variables, Some Problems Due to Rounding of Real Numbers, Mixed Mode Expression.

Library Functions, Exemples of Use of Functions, Program Preparation Preliminaries.

Input-Output Statements : Input Statements, output statements, printing titles.

Simple Computer Programs : A simple pascal program, some pascal programming examples note on style.

Conditional Statements : Relational operations, compound statement in pascal, conditional statement, example programs using conditional statement, style notes.

Defining and Manipulating arrays the repeat loop, the while loop, the for loop, rules to be followed in utilising for loops.

Unit 2 :

Fundamental Algorithms : Exchanging the values of two variables, counting, summation of a set of numbers, factorial computation, sine function computation generation of the fibonacci sequence, reversing the digits of an integer, base conversion, character to number conversion.

Factoring Methods : Finding the square root of a number, the smallest divisor of an integer, the greatest common divisor of two integer, generating prime numbers, computing the prime factors of an integer, raising a number to a large power, computing the nth fibonacci number.

Defining and manipulating arrays : Use of multiple subscripts, syntax rules for arrays, reading and writing arrays, example of for loops with arrays

Boolean expressions and more control statements : Boolean constants, variables and expressions, precedence rules for boolean operators, some examples of decision table conversion to pascal, the CASE statement, unconditional branching in pascal.

Pascal program example : Description of a small computer, a machine language program, an algorithm to simulate the single address computer, a simulation program for the single address computer, a statistical data processing program, processing survey data with computers.

Functions and procedures : Declaring and using functions, syntax rules for function declaration, procedures, block structure in pascal.

Unit 3 :

Array techniques : Array order reversal, array counting or Histogramming, finding the maximum number in a set, removal of duplicates from an ordered array, partitioning an array, finding the kth smallest element, longest monotone subsequence.

Merging, sorting and searching : The two-way Merge, sorting by selection, sorting by exchange, sorting/insertion, sorting by diminishing increment, sorting by partitioning, binary search, hash searching.

Enumerated scalar types, sets and stacks : Enumerated scalar data type, set data structure and its uses, a stack, simulation of a stack, application of a stack.

Records and files : Records and their applications, variant records, files, creating a sequential file, searching a sequential file, updating a sequential file, merging two sequential files, text files.

Unit 4 :

Dynamic data structure algorithms : Stack operations, queue addition and deletion, linked list search, linked list insertion and deletion, binary tree search, binary tree insertion and deletion.

Recursive algorithms : Binary tree traversal, recursive quicksort, towers of hanoi problem, sample generation, combination generation, permutation generation.

Pointer data type and its applications : List data structure, manipulation of a Linearly linked lists, circular and doubly linked lists, a doubly linked circular list, binary trees.

Recursion in pascal : Recursive functions and procedures, recursion versus iteration, some recursive algorithms, tree traversal algorithms, calling pascal procedures from other procedures.

Text-Book

How to solve it by computer by R. G. Dromey. Prentice Hall of India Private Limited, ISBN-0-87692-388-0.

Reference books

0. Computer Programming in Pascal by V. Rajaraman Prentice-Hall of India Private Limited, ISBN-0-87692-371-0.
- i. Theory and Problems of Programming with Pascal, by Byron S. Gottfried International editions schaum's Out line series, MacGraw-Hill Book Company ISBN-0-07-0099108-1, 4th printing 1988.

2. Programming with PASCAL by Konvalina & Staxnley Wileman Macgraw-Hill International edition ISBN-0-07-100536-6.
3. A first course in computer programming using PASCAL by Keller.
4. Fundamental Algorithm by Knuth, 2nd edition, ISBN-0-81-85015-54-6.
5. How to Solve it by G. Polya, princeton, mass 1971.
6. Computer problem solving by R. P. Walkins, McGraw Hill, New York, 1973.
7. Problem Solving with computer by P. Calter, McGraw-Hill, New York, 1973.
8. Computers and commonsense, 3rd edition, by Roger Hunt and John Shelley Prentice Hall of India Private Limited 1986, ISBN-0-87692-365-1.

Practicals

1. Exchanging the values of two variables.
2. Counting.
3. Summation of a set of numbers.
4. Factorial computation.
5. Finding the sum of the given series to a given accuracy.
6. Generation of the Fibonacci Sequence.
7. Reversing the digits of an integer.
8. Basic conversion (decimal to binary and vice-versa).
9. Character to number conversion.
10. Finding the square root of a number.
11. The smallest prime divisor of an integer.
12. The greatest common divisor of two integers.
13. Generating prime numbers.
14. Computing the prime factors of an integer.
15. Raising a number to a large power.
16. Computing the nth fibonacci number.
17. Array order reversal.
18. Array sorting or histogramming.
19. Finding the maximum number in XX a set.
20. Removal of duplicates from an ordered array.
21. Partitioning an array.
22. Finding the kth smallest element.
23. Longest monotone subsequence.
24. The two-way merge.
25. Sorting by selection.
26. Sorting by exchange.
27. Sorting by insertion.
28. Sorting by diminishing increment.
29. Sorting by partitioning.
30. Binary search.
31. Hash searching.
32. Stack operations.
33. Queue addition and deletion.
34. Linked list search.
35. Linked list insertion and deletion.
36. Binary tree search.
37. Binary tree insertion and deletion.
38. Binary tree traversal.
39. Recursive quicksort.
40. Towers of Hanoi Problem.
41. Sample generation.
42. Combination generation.
43. Permutation generation.

Paper X-(Optional) History of Mathematics**Unit I :**

1. Mathematics and human civilization, Prehistoric mathematics, Babylonian and Egyptian mathematics.
2. Greek mathematics; works of pythagoras, plato, euclid, apollonius and diophantus with special reference to euclidean geometry and algebra.
3. Hindu and Arabic mathematics; Hindu-Arabic numerals, decimal system, place value system-zero, origin of the work-algebra, Arab contribution to algebra and trigonometry; preserving Greek mathematics and taking eastern mathematics to west.

Works of Aryabhata, Brahmagupta, Bhaskaracharya II, Al Khowarizmi.

Unit II :

4. European mathematics from 1200 to 1600, fibonacci numbers, symbolization of algebra, problem of solution of polynomial equations in radicals, works of fibonacci, vieta, tartaglia, ferrari.
5. Calculus and analytic geometry; works of fermat, descates Newton and Leibnitz.

Unit III :

6. Emergence of abstract algebra; works of abel, galios, hamilton and cayley.
7. Non-euclidean geometry, analysis, set theory; works of lobatchewski & bolyai, cauchy, riemann, weierstrass and dedekind contor.

Unit IV :

8. Mathematics of the early part of twentieth century; what type of problems led to the discovery of topology, Lebesque integration and Hilbert space theory.
9. Problems and paradoxes; three problems of antiquity, konigsberg bridge problem, four colour problem, Fermat's last theorem Zeno's paradox, Russell's paradox.

Unit V :

10. Brief life sketch of mathematicians whose contributions have been studied above. In addition-life sketches of archimedes, euler lagrange, gauss and ramanujan.

Reference books

1. Development of Mathematics by E. T. Bell.
2. History of Mathematics by Carl Boyer.
3. Men of Mathematics by E. T. Bell.
4. વિશ્વ સેટ ગણિત પ્રતિભાઓ મૂળ લેખક : છ. મુખે, અનુવાદક : મોહલભાઈ એસ. વિરોજા.
5. આર્થિકિકાની રામાનુજન પ્રભર ગણિતજ્ઞો, સંપાદકો : અરુણ મ. વૈદ અને એન. એન. રોધેલિયા, પ્રકાશક : ગુરુર ગ્રંથરન કાર્પોલિય, ૧૯૯૭.

Paper X—(Optional Paper) Operation Research**Unit (0) Prerequisite (Not for examination) :**

- (a) Introduction of the subject : Definitions History and development of Operation Research, operation research models, applications.
- (b) Convex analysis : Convex linear combination, convex sets, convex hull, convex polygon half plane-hyper plane separating hyper planes.

Unit (1) Linear Programming :

LP in two dimensional space Formulation of Linear Programming Problem. Graphical method for solving linear programming problems in two variables.

General linear programming problem. Feasible solutions, optimum solution, unbounded solution. Fundamental theorems on linear programming. Simplex method for solving LP problem (maximization) slack variables, surplus variables, artificial variables. Two phase method & big-M method for solving linear programming problems (minimization).

Unit (2)—Duality & Integer Programming :

Concept of duality in Linear Programming. Formulation of dual-linear problem, dual simplex method. Duality theorems. Integer programming definition, graphical method for solving integer programming problems. concept of cutting plane gomori's cutting plane method for solving integer programming problem.

Unit (3) Transportation and Assignment Problem :

Transportation problem : Definition, Transportation Array Loops in transportation table, triangular basis, methods for finding initial solution (NWCM, LCM & VAM) optimum solution of the transportation problem by MODI method unbalanced transportation problem.

Assignment problem, hungarian method for solving assignment problems.

Unit (4) Game Theory :

Definitions : Two persons-Zero sum game Pay-off Matrix, Saddle Point, value of the game. Maximax & Minimax Criterion. Pure Strategy & Mixed strategies. Mixed Strategy Solution of 2×2 games. Graphical solution of $2 \times n$ and $m \times 2$ games. Dominance properties in games. Saddle-Point theorems. Game as a linear Programming Problem.

Unit (5) :

- Non Linear Programming : General non linear programming problem. Lagrangian function saddle point, Kuhn-Tucker theory and Kuhn-Tucker conditions. Quadratic programming problem, graphical method for solving quadratic programming problem, solution of quadratic programming problem by Kuhn-Tucker conditions.
- Inventory Management (Only deterministic models) :
  - Introduction : Definitions, basic Problems.
  - Models : (1) Economic lot size model (Derivation of EOQ & Total Cost) (2) EOQ with different rates of demand (3) EOQ with finite replenishment rate (4) EOQ with shortage.

Books

- Optimization method in operation research & system analysis by K. V. Mital (New Age International Publishers) ch. 3 Art 1 to 14, 17 to 20; ch. 4 Art 1 to 8, 10, 11, 14; ch. 6 Art 1 to 7; ch. 8 Art 1 to 4, 6; ch. 12 Art 1 to 9.
- Mathematical models in operation research by J. K. Sharma (Tata-McGraw Hill Book Company) (Ch. 3, 4, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 16, 22).

Reference books

- Linear Programming by L. I. Gass (Tata-McGraw Hill Book Company).
- Operation Research by Kanti-Swaroop & Manmohan (Sultan Chand & Sons.).

Paper X—(Optional) Mechanics**Unit 1 :**

Fundamentals of Mechanics-The ingredients of Mechanics, Introduction to vectors, velocity and acceleration, Fundamental laws of Newtonian mechanics. The theory of dimensions. Method of plane statics. Equilibrium of particle, Equilibrium of a system of particles : work and potential energy.

Unit 2 :

Applications of plane statics. Mass centre and centre of gravity; Friction and Flexible cables.

Unit 3 :

Plane kinematics. Kinematics of particles, tangential and normal components of velocity and acceleration. Motion of rigid body parallel to a fixed plane. Method of plane dynamics-Motion of a particle. Motion of a system.

Unit 4 :

Application in plane dynamics-Motion of a particle projectiles without resistance. Harmonic oscillators. The simple pendulum, the harmonic oscillator, effect of damping force, damped oscillations. Forced oscillations. General motion under a central force. Planetary orbits.

Unit 5 :

Application of plane dynamics-Motion of a rigid body and rigid system. Moments of inertia, kinetic energy and angular momentum. Rigid body rotating about a fixed axis. General motion of a rigid body parallel to a fixed plane. Impulsive motion. General theory of plane impulsive motion; collisions.

The course is prescribed by Principles of Mechanics-Syng and Griffith. ch. I II (except 2.5) Unit 1; ch. III (except 3.3, 3.5) Unit 2; ch. IV, V (except 5.3) Unit 3; ch. vi (except 6.2) Unit 4; ch. VII (except 7.4), ch. VIII Unit 5.

References

- Introduction to classical Mechanics by R. G. Tajwala and P. S. Puranik Tata McGraw Hill, New Delhi, 1979.
- Classical Dynamics of particles and systems by J. B. Marion, Academic Press, New York, 1995.
- Introduction to Principles of Mechanics by W. Hauser Addison-Wesley Reading Massachusetts, 1973.
- Newtonian Mechanics by A. P. French, Nelson, London, 1971.
- Theory and Problems of theoretical Mechanics by M. R. Spiegel, Schaum, New York, 1967.

ગુજરાત યુનિવર્સિટી

ગુજરાત યુનિવર્સિટીની એકોન્ફિડિયલ કાઉન્સિલની સભા મંગળવાર, તા. ૩૧-૩-૧૯૯૮ના રોજ સવારના
૯-૩૦ વાગ્યે યુનિવર્સિટી કાર્યાલયમાં મળી હતી. સભાનું પ્રમુખસ્થાન કુલપતિશ્રી એસ. બી. વોરાએ સંભાળ્યું હતું.
સભામાં હાજરી નીચે પ્રમાણે હતી :

ક્રમાંક	સભાનું નામ	તા. ૩૧-૩-૧૯૯૮
૧.	પ્રો. એસ. બી. વોરા, કુલપતિશ્રી	હાજર
૨.	પ્રો. કે. એસ. શાસ્ત્રી, ઉપકુલપતિશ્રી	હાજર
૩.	પ્રો. એન. એમ. પરીખ	ગેરહાજર
૪.	ડૉ. વાય. કે. અગ્રવાલ	હાજર
૫.	ડ્ર. ડી. એમ. શીખ	ગેરહાજર
૬.	ડ્ર. બી. એમ. મોદી	હાજર
૭.	ડ્ર. એ. એન. કારિયા	ગેરહાજર
૮.	ડૉ. સી. એ. દેસાઈ	હાજર
૯.	ડ્ર. એચ. એમ. દેસાઈ	ગેરહાજર
૧૦.	પ્રો. વી. પી. ભારદ્વાજ	હાજર
૧૧.	પ્રો. વાય. ડી. વ્યાસ	ગેરહાજર
૧૨.	પ્રો. આર. ડી. મુણીયા	હાજર
૧૩.	પ્રો. યુ. એમ. રાવલ	હાજર
૧૪.	ડૉ. એસ. આર. દવે	હાજર
૧૫.	ડૉ. સુમન જી. શાહ	ગેરહાજર
૧૬.	પ્રો. રઘુવીર ચૌધરી	હાજર
૧૭.	શ્રી વી. બી. પાઠક	હાજર
૧૮.	પ્રો. એ. આર. શુક્લ	ગેરહાજર
૧૯.	પ્રો. એ. આર. શાહ	ગેરહાજર
૨૦.	ડૉ. વાય. એસ. શાસ્ત્રી	હાજર
૨૧.	શ્રીમતી નીતાબહેન એન. શાહ	હાજર
૨૨.	ડૉ. બી. બી. જાની	હાજર
૨૩.	ડ્ર. સી. પી. જોધી	ગેરહાજર
૨૪.	ડ્ર. આર. જી. ભંડ	ગેરહાજર
૨૫.	ડ્ર. કે. જી. પટેલ	હાજર
૨૬.	ડ્ર. આર. એચ. વ્યાસ	ગેરહાજર
૨૭.	પ્રો. જી. સી. ત્રિવેદી	હાજર
૨૮.	ડ્ર. એમ. એમ. દેસાઈ	ગેરહાજર
૨૯.	ડૉ. કેતન દેસાઈ	ગેરહાજર
૩૦.	ડૉ. આર. પી. મહેતા	ગેરહાજર
૩૧.	શ્રી વારીલાઈ બી. પટેલ	ગેરહાજર
૩૨.	શ્રી શંકરભાઈ આઈ. પટેલ	ગેરહાજર.

૧. તા. ૫-૧૦-૧૯૮૭ના રોજ મળેલ એકોરેમિક કાઉન્સિલની સભાની નોંધ મંજૂર કરવા આબત.
તા. ૫-૧૦-૧૯૮૭ના રોજ મળેલ એકોરેમિક કાઉન્સિલની સભાની નોંધ મંજૂર કરવામાં આવી તથા તે પર પ્રમુખશ્રીઓ સહી કરી.

૨. કુલપતિશ્રીએ મંજૂર કરેલાં નીચેનાં કાર્યો (જાણ સારુ) :

૨(૧). એકાઉન્ટન્સી વિષયની અભ્યાસસમિતિની તા. ૧૮-૨-૧૯૮૮ની સભાએ થઈ બી.કોમ. એડવાન્સ એકાઉન્ટન્ટિંગ એન્ડ ઑરિટિંગ પેપર-૪ અને ૫ વિષયનો સુધારેલો અભ્યાસક્રમ જૂન, ૧૯૮૮થી અમલી બનાવવા કરેલી ભલામણ સ્વીકારીને તથા સંલગ્ન કોલેજોને પરિપત્રિત કર્યાનું;

૨(૨). ફસ્ટ બી.એસ.સી. રસ્યાયણ વિશાનના પ્રેક્ટિકલ પરીક્ષાની સમયમાંથી ઉ ૧/૨ કલાકને બદલે ૪ ૧/૨ કલાકની કરવા અને તેનો અમલ ભાર્ય-એપ્રિલ, ૧૯૮૮ની પરીક્ષાથી કરવા કરેલી ભલામણ સ્વીકારીને સંલગ્ન કોલેજોને પરિપત્રિત કર્યાનું;

૨(૩). નાટક વિદ્યાની એડલોક સમિતિના અધ્યક્ષીએ નાટકશાસ્ત્ર ડિશ્રી અભ્યાસક્રમના ત્રણોય વર્ષ (પ્રથમ વર્ષ, દ્વિતીય વર્ષ અને તૃતીય વર્ષ)ના પાયમા પેપરનો વિસ્તૃત અભ્યાસક્રમ તૈયાર કરી જૂન, ૧૯૮૮થી અમલી બનાવવાની કરેલી ભલામણ મંજૂર કરીને પરિપત્રિત કર્યાનું;

૨(૪). યુનિવર્સિટી સંલગ્ન એલ. ડી. એન્જિનિયરિંગ કોલેજ ખાતે એમ.ઈ. કલાએ મિકેનિકલ એન્જિનિયરિંગની અનુસ્નાતક પદવીમાં “કોમ્પ્યુટર એટિડેડ ડિઝાઇન” અને “કોમ્પ્યુટર એટિડેડ મિકેનિક્સ” CAD - CAMનું સ્પેશિયાલાઈજેશન એ.આઈ.સી.ટી.એ.એ તા. ૨૧-૮-૧૯૮૫ના પત્ર દારા મંજૂર કરેલ હોઈ તેમાં દર્શાવેલ શરતોનુસાર અભ્યાસક્રમ જાન્યુઆરી-ફેબ્રુઆરી, ૧૯૮૮થી શરૂ કરવાની મંજૂરી આપ્યાના;

નોંધ.- (૧) ઓગસ્ટ, ૧૯૮૮થી દર વર્ષ અન્ય એમ.ઈ. કોર્સની સાથે જ આ કોર્સમાં પણ પ્રવેશ આપવામાં આવશે.

(૨) એમ.ઈ. મિકેનિકલ એન્જિનિયરિંગનો અભ્યાસક્રમ સદરહુ કોલેજમાં ચાલે જ છે તેમાં CAD - CAMનું સ્પેશિયાલાઈજેશન ઉમેરાયેલ છે.)

આથી ઠરાવવામાં આવે છે કે કુલપતિશ્રીએ મંજૂર કરેલા ઉપરોક્ત ક્રમાંક ૨(૧)થી ૨(૪)માં દર્શાવેલ કાર્યોની નોંધ લેવામાં આવી.

(આબત ક્રમાંક ૨(૧) અને ૨(૩)ના બિડાશો અનુકૂળે પરિશિષ્ટ “૧” અને “૨” તરીકે સામેલ છે.)

૩. કુલપતિશ્રીના નીચેનાં કાર્યો (જાણ સારુ) :

૩(૧). નીચેની કોલેજોમાં વિષયો શીખવવા માટેની જોડાણઅરજી પરત્વે નિયુક્ત કરેલ સ્થાનિક તપાસસમિતિના હુદાલ આવ્યા હોઈ તે પરત્વે એકોરેમિક કાઉન્સિલની આ સાથે સામેલ ભલામણો મંજૂર કર્યાનું;

ક્રમ કોલેજનું નામ

૧. આર. એચ. પટેલ આર્ટ્સ એન્ડ
કોમર્સ કોલેજ, અમદાવાદ

૨. સી. યુ. શાહ કોમર્સ કોલેજ,
અમદાવાદ

૩. શ્રી કિશનદાસ કીકાણી આર્ટ્સ એન્ડ
કોમર્સ કોલેજ, ધૂયકા

જોડાણના વિષયો

બી.એ. (મુખ્ય)મા ગુજરાતી, અંગ્રેજી, સંસ્કૃત

હિન્દી, હિતિહાસ, અર્થશાસ્ત્ર;

બી.એ. (ગૌણ)મા આંકડાશાસ્ત્ર;

બી.કોમ. (મુખ્ય)મા એડ. એકાઉન્ટિંગ એન્ડ ઑરિટિંગ, આંકડાશાસ્ત્ર.

બી.કોમ. (ગૌણ)મા કોમ્પ્યુટર સાયન્સ.

બી.એ. (મુખ્ય)મા ગુજરાતી, અર્થશાસ્ત્ર, હિતિહાસ;

બી.એ. (ગૌણ)મા સ્ટેટિસ્ટિકલ મેથડ્સ, સંસ્કૃત;

બી.કોમ. (મુખ્ય)મા એડ. એકાઉન્ટિંગ એન્ડ ઑરિટિંગ, આંકડાશાસ્ત્ર;

બી.કોમ. (ગૌણ)મા એસ.પી., બિજનેસ મેનેજમેન્ટ,
કોમ્પ્યુટર સાયન્સ.

એકોર્પેરેશન કાઉન્સિલ : તા. ૩૧-૩-૧૯૭૮

૪. શ્રીમતી ઓસ. બી. આદર્સ એન્ડ એન. અભીન કોમર્સ વર્સો
૫. એફ. ડી. આદર્સ કોલેજ ફોર વિભેન, અમદાવાદ
૬. સાયન્સ કોલેજ, ધોળકા
૭. સિદ્ધાર્થ લો કોલેજ, ગાંધીનગર
૮. સહજાનંદ વાણિજ્ય મહાવિદ્યાલય, અમદાવાદ
૯. શ્રી આર. પી. આદર્સ શ્રી કે. બી. કોમર્સ કોલેજ એન્ડ શ્રીમતી બી. સી. જે. સાયન્સ કોલેજ, ખલાત
૧૦. ગુજરાત આદર્સ એન્ડ સાયન્સ કોલેજ, અમદાવાદ
૧૧. વાય. એસ. આદર્સ એન્ડ કે. એસ. શાહ કોમર્સ કોલેજ, દેવગઢભારિયા
૧૨. ગુજરાત વિનયન અને વાણિજ્ય કોલેજ, (સાજની) અમદાવાદ
૧૩. સરકારી ઈજનેરી કોલેજ, ભૂજ,
૧૪. આર. જે. ત્રિભેવાલ કોમર્સ કોલેજ, કોમ્પ્યુનિકેશન
૧૫. નિરમા ઇન્સટટ્યુટ ઓફ ટેકનોલોજી, અમદાવાદ

બી.એ. (મુખ્ય)માં ગુજરાતી, સંસ્કૃત, અર્થશાસ્ત્ર શ્રી. આર. બી.એ. (ગૌણ)માં સમાજશાસ્ત્ર, હિન્દી કોંલોજી, બી.કોમ. (ગૌણ)માં આકાશશાસ્ત્ર, મેનેજમેન્ટ બી.કોમ. (મુખ્ય)માં એડ. એકાઉન્ટિંગ એન્ડ ઓડિટિંગ.

બી.એ. (મુખ્ય)માં અગ્રેજી, પર્સિયન, ગુજરાતી, હિન્દી ઉદ્ધુ, અર્થશાસ્ત્ર;

બી.એ. (ગૌણ)માં અગ્રેજી, પર્સિયન, ગુજરાતી, હિન્દી, ઉદ્ધુ, ઇસ્લામીક કલ્યાર, અર્થશાસ્ત્ર, મનોવિજ્ઞાન, કોમ્પ્યુટર મેથડ્સ. ફર્સ્ટ બી.એસસી., સેકન્ડ બી.એસસી. ચાલુ અને થડ્ડ બી.એસસી. (સ્પે.)માં બૌનિકવિજ્ઞાન, રસાયણવિજ્ઞાન. થડ્ડ એલાયેલ.બી.નું ચાલુ અને ડી.એલ.પી. અને ડી.ટી.પી.ના વધારાના અભ્યાસક્રમો.

બી.કોમ.માં એડ. એકાઉન્ટિંગ એન્ડ ઓડિટિંગ

બી.કોમ. (ગૌણ)માં એડ. સ્ટેટિસ્ટિક્સ એસ.પી. અને કોમ્પ્યુટર છન બિજનેસ ઓપરેશન.

બી.એ. (ગૌણ)માં કોમ્પ્યુટર મેથડ્સ;

બી.કોમ.(ગૌણ)માં કોમ્પ્યુટર છન બિજનેસ ઓપરેશન;

બી.એસસી. (ગૌણ)માં કોમ્પ્યુટર સાયન્સ.

બી.એ. (પ્રિન્સિ.)માં થિયેટર છન આદર્સ અને દ્વિતીય વર્ષ વધારાનું.

બી.એ. (ગૌણ)માં આકાશશાસ્ત્ર પદ્ધતિઓ

બી.એ. (પ્રિન્સિ.)માં ગુજરાતી, સંસ્કૃત, હિન્દી, અગ્રેજી, હત્યાકાસ, અર્થશાસ્ત્ર, સમાજશાસ્ત્ર.

બી.એ. (ગૌણ)માં માનસશાસ્ત્ર; ફર્સ્ટ બી.કોમ.માં અગ્રેજી, અર્થશાસ્ત્ર, એકાઉન્ટસ, વાણિજ્ય આકાશશાસ્ત્ર.

ફર્સ્ટ, સેકન્ડ અને તૃતીય વર્ષ બી.ઈ.નું ચાલુ અને વધારાનું ઇલેક્ટ્રોકલ અને મિકેનિકલ.

એડ. બિજનેસ મેનેજમેન્ટ, માર્કેટિંગ અને બિજનેસ અમદાવાદ

બી.ઈ. પ્રથમ-દ્વિતીય ચાલુ અને ચોથા વર્ષનું વધારાનું જોડાણા; બી.ઈ. કેમિકલ એન્જિનિયરિંગ, મિકેનિકલ એન્જિનિયરિંગ, ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટેશન એન્ડ કન્ટ્રોલ ઇલેક્ટ્રોનિક્સ અને કોમ્પ્યુનિકેશન, કન્સ્ટ્રક્શન ટેકનોલોજી; પ્રથમ બી.ઈ.માં નવું ઇન્ફર્મેશન ટેકનોલોજી.

આથી ઠરાવવામાં આવે છે કે કુલપતિશ્રીએ મંજુર કરેલ ઉપરોક્ત કાર્યની નોંધ લેવામાં આવી.

૪. ૧૯૭૮-૭૯ના શૈક્ષણિક વર્ષનું એકોર્પેરેશન સમયપત્રક તેચાર. કરવા અંગેની બાબત પરતે વિચારણા કરવા બાબત. ચર્ચાવિચારણાને અંતે ઠરાવવામાં આવે છે કે સને ૧૯૭૮-૭૯ના વર્ષ દરમિયાન શૈક્ષણિક કાર્ય શરૂ થયાની તારીખથી પરીક્ષા પરિણામ સુધી એકોર્પેરેશન સમયપત્રક તૃયાર કરવાની બાબતનો સેદાનિક સ્વીકાર કરવો અને આનુભાગિક કાર્યવાહી કરવા કુલપતિશ્રીને સત્તા આપવી.

૫. મહિપત્રામ રૂપરામ આશ્રમ સંચાલિત એમ. પી. આદર્સ એન્ડ કોમર્સ કોલેજ ફોર વિભેન, અમદાવાદ તરફથી જુન, ૧૯૭૮ની વિવિધ વિષયોમાં જોડાણ માટે આવેલ સ્થાનીક તપાસખભિત્તિના ડેવાલ પર વિચારણા કરવા બાબત.

આવેલ ડેવાલ સ્વીકારલો અને તેના સંદર્ભમાં આથી ઠરાવવામાં આવે છે કે એમ. પી. આદર્સ એન્ડ કોમર્સ કોલેજ ફોર વિભેન, અમદાવાદ નિમજ્જુદ અંગેની શરત સહિતની નીચે જણાવેલ શરતોનું પાલન એક્ઝિક્યુટિવ

કાઉન્સિલને સતોષ થાય તે રીતે તા. ૩૦-૫-૧૯૯૮ સુધીમાં કરે તો તેને બી.ઓ. (પ્રિન્સિ.)માં ગુજરાતી, હિન્દી, અંગ્રેજી, અર્થશાસ્ત્ર, ભૂગોળ; બી.કો.મ. (મુખ્ય)માં એડવાન્સ એક્ઝાઉન્ટિંગ એન્ડ ઓરિટિંગ; બી.કો.મ. (ગોણ)માં એડ. સ્ટેટિસ્ટિક્સ, બેન્કિંગ એન્ડ ફાઈનાન્સ, એસ.પી.ના અભ્યાસક્રમો શીખવવા માટે તા. ૧૫-૬-૧૯૯૮થી કાયમી જોડાણ આપવા માટે એક્ઝિક્યુટિવ કાઉન્સિલને ભલામણ કરવી.

૧. ઓર્ડિ. ૧૨૦-એ અનુસાર કાર્યભારના સંદર્ભમાં જરૂરી શિક્ષકગણની નિમણૂકો કરવામાં આવે. મહેકમના સંદર્ભમાં બિનશિક્ષકવર્ગના કર્મચારીની નિમણૂકો કરવામાં આવે.
૨. ગ્રંથાલય માટે અત્યાર સુધી વખતોવખત મૂકેલી શરતોના સંદર્ભમાં કોલેજે પોતાના ભંડોળમાંથી કરેલ કુલ ખર્ચનો આકડો મોકલવામાં આવે અને અત્યાર સુધીની શરતોના સંદર્ભમાં ખર્ચ કરવામાં ઊણાપ રહેલી જણાય તો તેટલી રકમના પુસ્તકોની ખરીદી કરીને તેમ કર્યાની જાણ કરવામાં આવે.
૩. પુસ્તકો અને સામયિકો માટે પ્રત્યેક વિદ્યાશાખાદીઠ પ્રતિવર્ષ ઓછામાં ઓછા રૂ. ૪,૦૦૦નો આવર્તક ખર્ચ કરવામાં આવે.
૪. યુનિવર્સિટીના પગારધોરણ મુજબ શિક્ષકવર્ગના તેમજ બિનશિક્ષકવર્ગના કર્મચારીઓને પગારધોરણ, મૌખિકવારી ભથ્યું, પ્રોવિન્ટ ફડ, ગ્રેગ્યુલ્ટી અને ઘરભાડા ભથ્યું આપવામાં આવે તથા તેમને તેમજ છુટા થયેલા શિક્ષકવર્ગના તેમજ બિનશિક્ષકવર્ગના કર્મચારીઓને વેતન કે વળતર કે અન્ય કોઈ લેણું ચુકવવાનું બાકી નથી, તેવું પ્રમાણપત્ર આપવામાં આવે અને કોઈ લેણું ચુકવવાનું બાકી હોય તો તે ચુકવી આપવામાં આવે તેમજ વિદ્યાર્થીની સંખ્યાને લખમાં લઈ મહેકમ અંગેના યુનિવર્સિટીના ધારાધોરણો મુજબ બિનશિક્ષકવર્ગના પર્યાપ્ત કર્મચારીઓની નિમણૂક કરવામાં આવે અને મહેકમના સંદર્ભમાં કોઈ નિમણૂક બાકી રહેવા પામી નથી, તેવું પ્રમાણપત્ર આપવામાં આવે.
૫. ગુજરાત સરકાર, ભારત સરકાર અને પુ.જી.સી.એ વિદ્યાર્થી-પ્રવેશ, શિક્ષક-બિનશિક્ષકવર્ગના કર્મચારીઓની નિમણૂક, બઢતી, ભરતી છત્યાદિ અંગે અનુ. જાતિ, અનુ. જનજાતિ અને બક્ષીપણ દારા આવરી લેવાયેલ સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત જ્ઞાતિ તેમજ શારીરિક ખોડખાંખા ધરાવતા ઉમેદવારોની અનામત જગ્યા ભરવામાં યુનિવર્સિટીએ વખતોવખત નિયત કરેલ ધારાધોરણોનો અમલ કરવામાં આવે છે-આવશે.

(હેવાલની નકલ પરિશીલન "૪" તરીકે સામેલ છે.)

૫. એમ. ડી. શાહ કોમર્સ અને બી. ડી. પટેલ આદર્સ કોલેજ, મહુધા તરફથી રૂણ. ૧૯૯૭થી વિવિધ વિષયોના જોડાણ માટે આવેલ સ્થાનિક તપાસસમિતિના હેવાલ પર વિગતરણ કરવા બાબત.

આવેલ હેવાલ સ્વીકારવો અને તેના સંદર્ભમાં આથી હરાવવામાં આવે છે કે એમ. ડી. શાહ કોમર્સ અને બી. ડી. પટેલ આદર્સ કોલેજ, મહુધા નિમણૂકો અંગેની શરત સહિતની નીચે જણાવેલ શરતોનું પાલન એક્ઝિક્યુટિવ કાઉન્સિલને સતોષ થાય તે રીતે તા. ૩૦-૫-૧૯૯૮ સુધીમાં કરે તો તેને બી.ઓ. (મુખ્ય)માં સમાજશાસ્ત્ર, બી.કો.મ. (ગોણ)માં બિઝનેસ મેનેજમેન્ટના અભ્યાસક્રમો શીખવવા માટે જોડાણ માટે એક્ઝિક્યુટિવ કાઉન્સિલને ભલામણ કરવી.

(અ) નીચે જણાવેલ વિષયોની નિમણૂકો કરવામાં આવે :

- (૧) ગુજરાતી વિષયના પૂર્ણ સમયના વ્યાખ્યાતા
- (૨) સમાજશાસ્ત્રના ખંડસમયના વ્યાખ્યાતા
- (૩) આંકડાશાસ્ત્રના વિષયના ખંડસમયના વ્યાખ્યાતાં
- (૪) ખંડસમયના કોમર્સ-એક્ઝાઉન્ટન્સીના વ્યાખ્યાતાંની નિમણૂક કરવામાં આવે
- (૫) અર્થશાસ્ત્ર વિષયના પૂર્ણ સમયના વ્યાખ્યાતા

(બ) બિનશિક્ષણ કર્મચારી : ડેડ ખૂન-૧ (અંક).

૧. ઓર્ડિ. ૧૨૦-એ અનુસાર કાર્યભારના સંદર્ભમાં જરૂરી શિક્ષકગણની નિમણૂકો કરવામાં આવે.
૨. ગ્રંથાલય માટે અત્યાર સુધી વખતોવખત મૂકેલી શરતોના સંદર્ભમાં કોલેજે પોતાના ભંડોળમાંથી કરેલ કુલ ખર્ચનો આકડો મોકલવામાં આવે અને અત્યાર સુધીની શરતોના સંદર્ભમાં ખર્ચ કરવામાં ઊણાપ રહેલી જણાય તો તેટલી રકમના પુસ્તકોની ખરીદી કરીને તેમ કર્યાની જાણ કરવામાં આવે.
૩. પુસ્તકાલયમાં સંદર્ભ વિષયોના પુસ્તકો વસાવવામાં આવે પુસ્તકો માટે રૂ. ૧૦,૦૦૦નો અનાવર્તક ખર્ચ કરવામાં આવે.
૪. પુસ્તકો અને સામયિકો માટે પ્રત્યેક વિદ્યાશાખાદીઠ પ્રતિવર્ષ ઓછામાં ઓછા રૂ. ૪,૦૦૦નો આવર્તક ખર્ચ કરવામાં આવે.
૫. યુનિવર્સિટીના પગારધોરણ મુજબ શિક્ષકવર્ગના તેમજ બિનશિક્ષકવર્ગના કર્મચારીઓને પગારધોરણ, મૌખિકવારી ભથ્યું, પ્રોવિન્ટ ફડ, ગ્રેગ્યુલ્ટી ફડ અને ઘરભાડા ભથ્યું આપવામાં આવે તથા તેમને તેમજ છુટા

અંકોડિક કાઉન્સિલ : તા. ૩૧-૩-૧૯૯૮

થયેલા શિક્ષકવર્ગના તેમજ બિનશિકવર્ગના કર્મચારીઓને વેતન કે વળતર કે અન્ય કોઈ લેણું ચૂકવવાનું બાકી નથી, તેવું પ્રમાણપત્ર આપવામાં આવે અને કોઈ લેણું ચૂકવવાનું બાકી હોય તો તે ચૂકવી આપવામાં આવે તેમજ વિદ્યાર્થીની સંખ્યાને લદમાં હઈ મહેકમ અંગેના યુનિવર્સિટીના ધારાધોરણો મુજબ બિનશિકવર્ગના પર્યાય કર્મચારીઓની નિમણૂક કરવામાં આવે અને મહેકમના સંદર્ભમાં કોઈ નિમણૂક બાકી રહેવા પામી નથી, તેવું પ્રમાણપત્ર આપવામાં આવે.

૬. ગુજરાત સરકાર, ભારત સરકાર અને પુષ્ટિસીએ વિદ્યાર્થી-પ્રવેશ, શિક્ષક-બિનશિકવર્ગના કર્મચારીઓની નિમણૂક, બઢતી, છત્યાદ અને અનુ. જાતિ, અનુ. જનજાતિ અને બસીપણ દ્વારા આવરી લેવાયેલ સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પદ્ધતા જ્ઞાતી તેમજ શારીરિક ખોડખાપણ ધરાવતા ઉત્થેદવરોની અનામત જગ્યા ભરવામાં યુનિવર્સિટીએ વખતોવખત નિયત કરેલ ધારાધોરણોનો અમલ કરવામાં આવે છે-આવશે.

(હેવાલની નકલ પરિધિ "૫" તરીકે સામેલ છે.)

૭. શ્રી તેજેન્દ્રપટ્ટાણ સ્થાનિકાચાર્યાની આદૃષ્ટ કોન્ફેન્સ, કોન્ફેન્સ તરફથી જૂન, ૧૯૯૭ની વિવિધ વિષયોના જોડાણ માટે આવેલ સ્થાનિક તપાસસભિત્તિના હેવાલ પર વિચારણા કરવા બાબત.

આથી ઠરાવવામાં આવે છે કે સદરહુ સ્થાનિક તપાસસભિત્તિનો હેવાલ સ્વીકારણો.

(હેવાલની નકલ પરિધિ "૬" તરીકે સામેલ છે.)

૮. ગુજરાત યુનિવર્સિટી ધરાની કલામ ૨૧(૨) અન્વયે અંકોડિક કાઉન્સિલ પર બે સભ્યો કો-ઓર્ડ કરવા અંગે વિચારણા કરવા બાબત.

આથી ઠરાવવામાં આવે છે કે ડૉ. મીરાબેન ડૉ. મેનન તેમજ શ્રી બી. અન. સુહાગિયાને નિષ્ણાતો તરીકે આ સભાગૂદના સભ્યો તરીકે કો-ઓર્ડ કરવા.

૯. કોમ્પ્યુટર સેન્ટરના ડાયરેક્ટર તેમજ અર્થશાસ્ત્ર વિભાગના વ્યાખ્યાતા શ્રી પી. પી. પ્રજાપત્ર દ્વારા તેથાર થયેલ દરખાસ્ત અન્વયે અમ.અ. પાર્ટ-૧ અને પાર્ટ-૨ (ઇકોનોમિક્સ)એ "Information Technology and Data Analysis" વિષય દાખલ કરવા અંગે વિચારણા કરવા બાબત.

આથી ઠરાવવામાં આવે છે કે સદરહુ વિષય અમ.અ. (ઇકોનોમિક્સ) કલામે દાખલ કરવા અંગે અર્થશાસ્ત્ર વિભાગના વડાની દરખાસ્ત મેળવીને આગળની કાર્યવાહી કરવાનું રાખવું.

ત્યાર બાદ સભાનું કામકાજ પૂરું થયું હતુ.

ન. અંકે. કાઉ. /૧૩૭૭૭/ ૧૯૯૮

ગુજરાત યુનિવર્સિટી કાર્યાલય,

નવરંગપુરા, અમદાવાદ-૩૮૦ ૦૦૮.

તા. ૩-૪-૧૯૯૮.

અમ. પી. જાડીયા

કુલસચિવ

પરિષિક "૧"

કાન્કાજ કમાંક ૨(૧)

SYLLABUS T.Y.B.Com.**Advanced Accounting & Auditing Paper-IV**

(Effective from June, 1998)

I. Cost Accounting : 60%**(1) Process Costing :**

- (i) Features of process costing, Accounting for waste or loss in process-Normal loss, Abnormal loss/Gain.
- (ii) Joint-products and By-products : Methods of costing of joint products (a) Physical Measurement (Units) basis of apportionment (b) Relative Sales Value method of apportionment (c) Relative sales-value minus further processing cost method of apportionment (d) weighted average method of apportionment.
Methods of costing of By-products : (a) costing of by-products on the basis of market value (b) comparative price at standard cost where by-products are not of significant value.
- (iii) Transfer Pricing : At actual or at cost plus profit-inter-process profit and provision of unrealised profit.
- (iv) Process costing : Where process/processes are not completed. Ascertainment of Equivalent production apportionment of costs and evaluation under FIFO and Average cost method.

(2) Uniform Costing :

The Development - Requirements - Advantages & Limitations (only in theory).

(3) Marginal Costing and FEP Analysis :

- (i) Concept of Marginal Cost : Marginal Variable, and Absorption costing; Advantages of marginal costing technique; Assumptions of marginal costing.
- (ii) Break-even Analysis : Analysis with any one limiting factor only; simple Break-even charts and profit-volume chart.
Note : Problems involving differential cost analysis and decision making are not expected.

(4) Standard Costing :

- (i) Definition of Standard, Standard Cost and Standard Costing; Standard Absorption Costing and Standard Marginal Costing; Standard Cost Card; Setting Standards, Advantages and Limitation of Standard Costing.
- (ii) Standard Costing and Budgetary Control; Analysis of Variances; types of variances and their brief explanations; Computation of following variances : (a) Material Price (b) Material Usage (c) Material Mix (d) Material Yield (e) Labour Rate (f) Labour Efficiency (g) Idle Time (h) Labour Mix and (i) Revised Labour Efficiency.

Note : Problems for finding out variances directly are expected and problems involving finding of the missing values are not expected.

(5) Budgetary Control :

- (i) Introduction, Procedure of setting up Budgeting control; Preparation of various Budgets (in Theory only).
- (ii) Problems on preparation of Sales Budget and Cash Budget only.

II. Management Accountancy : 40%**(1) Introduction to Management Accountancy.**

- (2) Analysis and Interpretation of Financial Statements. Concept and nature of financial statements. Types of financial Statements; Brief idea about the methods used in analysis financial statements; (a) Comparative Financial and Operating statements (b) Statement of charges in working capital (c) Trend Percentages (d) Common size Statements (e) Ratio analysis (f) Funds-flow and cash flow Analysis.

(3) Ratio analysis :

- (i) Computation of the following ratios and their brief interpretation; (1) Gross Profit Ratio (2) Net Profit Ratio (based on Profit after tax) (3) Expense Ratio

(4) Operating Ratio (5) Current Ratio (6) Liquid Ratio and Acid test or Quick Ratio (7) Turnover Ratios : (a) Stock Turnover (b) Debtors Turnover (c) Creditors Turnover (d) Assets Turnover (8) Debt-equity Ratio (9) Debt service Coverage Ratio (10) Return on Capital Employed (11) Return on Shareholders' Funds (based on) PAT; (12) Capital Gearing Ratio.

(ii) Limitations of Ratio Analysis.

- (4) (a) Funds Flow Analysis and Cash Flow Analysis-Distinction between Cash flow and Fund flow. (b) Preparation of Cash Flow Statement.

Note : (1) Preparation of Projects cash Flow Statements is not expected (2) Only simple problems are expected on Cash Flow Statement and Analysis, Problems involving points like purchase of business, revaluation of assets, forfeiture and reissue of shares, dividend out of pre-acquisition profits etc. are not expected in these chapters (3) Preparation of Balance Sheet and P & L A/c from given ratios is not expected.

T.Y.B.Com.

Advanced Accounting and Auditing-V

(Effective from June, 1998)

I. Financial Accounting : 50%

- (1) Amalgamation, Absorption and Reconstruction of Companies (excluding inter company holding of shares) *Concept of Mergers and Takeovers.

(2) Valuation of Goodwill and shares.

Note : Necessary data must be provided by the paper-setter in such a way that any assumptions on the part of the students are not required.

(3) Accounts of Banking Companies :

(i) Some relevant provisions of Banking Regulation Act, 1949 as under :

1. Meaning of banking [Sec. 5 (b)]
2. Prohibition of Trading (Sec. 8)
3. Disposal on non-Banking Assets (Sec 9)
4. Capital & Researve (Sec. 11)
5. Reserve Funds (Sec. 17)
6. Restriction as to payment of dividend
7. Cash Reserves (Sec. 18)
8. Liquidity norms (Sec. 24)
9. Restriction on acquisition of shares in other company
10. Restriction on loans and advances (Sec. 20)
11. Unclaimed deposits (Sec. 26)
12. Accounts and Audit (Sec. 29 to 34 A)

- (ii) Main characteristics of a bank's book-keeping system and new revised form of Balance Sheet and profit and loss account.

- (iii) Income recognition; Classification of Bank Advances on the basis of asset-performance for determining loss provisions; Classification of investments.

- (iv) Some special transactions of Banks : Functions of a Commercial Bank—Discounting and Collection of bills (Including its Accounting treatment). Acceptances and endorsements.

- (v) Statutory liquidity ratio and cash reserve ratios for scheduled commercial Bank.

- (vi) Simple problems on preparation of Bank's final final accounts (excluding schedules).

Note : Problems involving computation are not expected pertaining to any of the topics in (i), (iii) and (v) above.

II. Auditing : 50%

(1) Company audit :

- (a) Preparation before commencing audit of a limited company.

- (b) Importance of different documents such as Memorandum of Association, Articles of Association prospectus, Minutes Book, Preliminary contracts.

(c) Audit of share capital :

- (i) Issue of shares : at par, at premium, at discount. Issue and redemption of redeemable preference shares. Issue of right shares.

- (ii) Issue of shares for consideration other than cash, bonus shares, issue of shares in conversion of debentures; bonds and issue of shares for any other consideration.
  - (iii) Share forfeiture and reissue.
  - (iv) Share transfer audit.
  - (d) Statutory Audit.
  - (e) Auditors duties regarding distribution of dividend.
- (2) Auditor's Report/Certificate : Importance-legal requirements-Difference between auditor's report and certificate; clean and qualified report; concept of "True and Fair" in auditor's report; concept of Manufacturing and other companies audit order 1975.
- (3) Divisible Profits : Meaning and Importance-legal provisions under Companies Act.
- (4) Depreciation : Legal provisions under Companies Act-Auditor's duties regarding depreciation.
- (5) Reserve & Provisions : General reserve and specific reserves-Distinction between reserve & provisions and capital reserve & Reserve Capital, Secret Reserve-Legal provisions & Auditor's duties.
- (6) Investigations :
  - 1. Meaning and need; Difference between Audit & Investigation
  - 2. Investigation under Companies Act
  - 3. Investigation for purchase of business
  - 4. Investigation for granting of a loan
  - 5. Investigation in case of declining profits
  - 6. Investigation in case of suspected frauds
  - 7. Audit programmes of :
    - 1. Hospital run by Public Charitable Trust.
    - 2. Educational Institutions.
    - 3. Partnership Firm.
    - 4. Manufacturing Unit.
  - 8. Cost Audit : Meaning-scope-uses legal provisions.
  - 9. Tax Audit : Legal provisions.

Note : (1) Sections I and II are independent sections and under any scheme of paper setting, both the sections will have to be treated separately and questions from one section cannot be set in option to questions from other section.

(2) One objective question should be set from Section II which will carry 20% marks of that section.

(3) Answers to objective question must be supported by logical reasoning explanation or relevant legal provision.

પ્રાર્થિત “૨”

કામકાજ કમાંડ ૨(૩)

FIRST YEAR DEGREE : DRAMA
Detailed Syllabus of Subsidiary subject

Paper V Indian Culture

Marks 100

1. What is Art ? Art as expression of culture. Ideals of Indian Art Classification of various Arts like Music, Dance, Dramatics, Painting, Sculpture, Architecture etc and their interrelations. Prehistoric & Prohistoric period, Indus valley civilisation and culture, arts & crafts. Race & Languages of Indian Vedic Age. 20
2. Aryans & Vedic Culture-Religion thought, Society-Epics of Fine Arts in Vedic & Epic Literature. Jainism & Buddhism. 20
3. Arts in Maurya, Sung Kanya, Andhra, Saka, Parthian, Kushan & Gupta Age. Principles of Indian Arts Shadanga, Chitra Sutra. Spread of Indian Culture outside India. 20
4. Art & Architecture of Medieval Indian Temples in North & South. Bhakti Cults and Saints of Medieval period Rajput Art. Muslim Art in relation to Hindu Muslim Contact. 20
5. British period. Changes in ideas & forms of society & Art. Rise of National Indian Culture. Modern epoch cultural Heritage of India with reference to performing arts. 20

Reference Books

1. Indian Inheritance. Art History & Culture-K. M. Munshi & Chandrashekhar Vol. II Ch. 1, 2, 3, 6, 7, 8, 9, 10.
2. Kala & Sanskrit by Vasudeo Sharma. Ch. 1 to 6, 11, 14, 16, 21, 22, 23.

SECOND YEAR DEGREE DRAMA

Detailed Syllabus of Subsidiary subject

Paper V-Psychology :

Marks 100

1. Definition of Psychology, Branches of Psychology, Methods of Psychology. 10
2. What is learning ? Learning versus performance, Learning & motivation, Classical conditioning. Operant conditioning, Differences between classical & operant conditioning, Ability to learn, Strategies of learning, Remembering & forgetting, Measures of retention, Short term & long term memory, amount retained, Causes of forgetting. 25
3. Perception : Organization of perception, Perceptual constancies. Depth perception, perception & attention, Shifting of attention, Preparatory Set & learning in perception, Motivation & perception. 20
4. Nature of motivation. Motivational Cycles, Positive & negative goals, Learned goals, Unconscious motivation, primary & Social motives. Emotions : Physiological basis of arousal & emotion, Role of autonomic nervous system in emotion, Autonomis effects, Emotional feelings, Interpretation of emotions, Facial & vocal expression in emotions. 25
5. Personality : Definition of personality, Factors affecting personality, Measurement of personality, Defense mechanisms, concept of Abnormality. 20

Reference Books

1. Ramnath Sharma :Outlines of General Psychology.
2. E. G. Parmeshwaran : Invitation to Psychology.
3. Morgan C. T. : A brief Introduction to Psychology.

THIRD YEAR DEGREE DRAMA

Detailed Syllabus of Subsidiary Subject

Paper V-Aesthetics :

100 marks

- (a) Indian Aesthetics :
- (1) Theory of Rasa (Bharata Natya Shastra). Its Commentaries Theory of Dhvani —Ananda Varshnacharya —Abhinava Gupta. ... 30
  - (2) Modern Criticism on Ancient Indian Aesthetics (Anand Coomarswamy, Rabindranath Tagore and Sri Aurbindo) ... 20
- (b) Aristotle's theory of poetics : —Immitation/Catharsis
- (1) Tolstoy's theory of Art as Communication Croce's-theory of Art as Intution and Expression Freud's theory of Unconscious and Wishfulness. ... 30
  - (2) Susanne K. Langer — Expressiveness and Symbolism. ... 20

Reference Books

- (1) Transformation and Nature in Art — A. K. Coomarswamy
- (2) Modern book of Aesthetics by Rader
- (3) Problems of Art — S. Langer.

પરિશિષ્ટ "૩/૧"

કામકાજ ક્રમાંક ૩(૧)

અંકડેમિક કાઉન્સિલની ભલામણ

આથી ઠરાવવામાં આવે છે કે આર. એચ. પટેલ આદર્સ એન્ડ કોમર્સ કોલેજ, અમદાવાદની નિમણૂકો અગેની શરત સહિતની નીચે જણાવેલ શરતોનું પાલન એક્ઝિક્યુટિવ કાઉન્સિલને સત્તોષ થાય તે રીતે તા. ૨૦-૧૧-૧૯૭૭ સુધીમાં કરે તો તેને બી.એ. (મુખ્ય)માં ગુજરાતી, અંગ્રેજી, સંસ્કૃત, હિન્દી, ઇતિહાસ, અર્થશાસ્ત્ર; બી.એ. (ગૌણ)માં આંકડાશાસ્ત્ર; બી.ડોય. (મુખ્ય)માં એડવાન્સ એક્ઝાર્નિંગ એન્ડ ઓર્ડિન્ટિંગ અને આંકડાશાસ્ત્રના અભ્યાસક્રમો શીખવવા માટે કાયમી જોડાણ આપવા માટે એક્ઝિક્યુટિવ કાઉન્સિલને ભલામણ કરવી.

૧. ગ્રંથાલય માટે અત્યાર સુધી વખતોવખત મુકેલી શરતોના સંદર્ભમાં કોલેજ પોતાના ભંડોળમાંથી કરેલ કુલ ખર્ચનો આંકડો મોકલવવામાં આવે અને અત્યાર સુધીની શરતોના સંદર્ભમાં ખર્ચ કરવામાં ઉણાપ રહેલી જણાય તો તેટલી રકમના પુસ્તકોની ખરીદી કરીને તેમ કર્યાની જાણ કરવામાં આવે.
૨. સદરહુ વિષયના પુસ્તકો માટે રૂ. ૫,૦૦૦નો અનાવર્તક ખર્ચ કરવામાં આવે તથા ચાર સામયિકો નિયમિત રીતે વસાવવામાં આવે.
૩. પુસ્તકો અને સામયિકો માટે પ્રત્યેક વિદ્યાશાખાઈ પ્રતિવર્ષ ઓછામાં ઓછા રૂ. ૪,૦૦૦નો અનાવર્તક ખર્ચ કરવામાં આવે.
૪. યુનિવર્સિટીના ધારાધોરણ મુજબ શિક્ષકવર્ગના તેમજ બિનશિક્ષકવર્ગના કર્મચારીઓને પગારધોરણ, મૌંઘવારી ભષ્યું, પ્રોવિડન્ટ ફડ, ગ્રેચ્યુલિટીનાને ધરબાડા ભષ્યું આપવામાં આવે તથા તેમને તેમજ છુટા થયેલા શિક્ષકવર્ગના તેમજ બિનશિક્ષકવર્ગના કર્મચારીઓને વેતન, વળતર કે અન્ય કોઈ લેણું ચુકવવાનું બાકી નથી, તેવું પ્રમાણપત્ર આપવામાં આવે અને જો કોઈ લેણું ચુકવવાનું બાકી હોય તો તે ચુકવી આપવામાં આવે તેમજ વિદ્યાર્થીની સંખ્યાને લક્ષમાં લઈ મહેકમ અગેન્ય યુનિવર્સિટીના ધારાધોરણ મુજબ બિનશિક્ષકવર્ગના પર્યાપ્ત કર્મચારીઓની નિમણૂક કરવામાં આવે અને મહેકમનાં સંદર્ભમાં કોઈ નિમણૂક બાકી રહેવા પામી નથી, તેવું પ્રમાણપત્ર આપવામાં આવે.
૫. ગુજરાત સરકાર, ભારત સરકાર અને મુજલ્લિસી.એ વિદ્યાર્થી-પ્રવેશ શિક્ષક-બિનશિક્ષકવર્ગના કર્મચારીઓની નિમણૂક, ભરતી, બઢતી છત્યાદિ અંગે અનુ. શત્રી, અનુ. જનજીતિ અને બક્ષીપણ્ય દારા આવરી લેવાયેલ સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પદ્ધતિવર્ગ તેમજ શારીરિક ખોડખાંપણ ધરાવતા ઉમેદવારોની અનામત જગ્યા ભરવામાં યુનિવર્સિટીએ વખતોવખત નિયત કરેલ ધારાધોરણોનો અમલ કરવામાં આવે છે—આવશે.

આર. એચ. પટેલ આદર્સ અને કોમર્સ કોલેજ, અમદાવાદને સ્થાનિક તપાસસમિતિનો ડેવાલ અમે આર. એચ. પટેલ આદર્સ અને કોમર્સ કોલેજ, નવા વાડજ, અમદાવાદની સમ્ય તરીકે મુલાકાત વીધી હતી.

આ કોલેજમાં વિનયન વિદ્યાશાખામાં મુખ્ય વિષય તરીકે ગુજરાતી, અંગ્રેજી, સંસ્કૃત, હિન્દી, ઇતિહાસ અને અર્થશાસ્ત્ર તથા ગૌણ વિષય તરીકે આંકડાશાસ્ત્ર શીખવવાની જોગવાઈ છે, વાણિજ્ય વિદ્યાશાખામાં મુખ્ય વિષય તરીકે એડવાન્સ એક્ઝાર્નિંગ એન્ડ ઓર્ડિન્ટિંગ અને આંકડાશાસ્ત્ર શીખવવાની જોગવાઈ છે.

વિનયન વિદ્યાશાખામાં ૧,૧૫૮ અને વાણિજ્ય વિદ્યાશાખામાં ૮૫૩ વિદ્યાર્થીઓને પ્રવેશ આપ્યો છે.

આ કોલેજને પોતાનું સ્વતંત્ર મકાન છે અને વર્ગખંડો, આચાર્ય, કાર્યાલય, અધ્યાપકો, વિદ્યાર્થીનીઓ માટે અલાયદા પૂરતા ખંડોની વ્યવસ્થા છે, તેઓના કમ્પાઉન્ડમાં જ રમતગમત માટે પૂરતી જગ્યા છે, ગ્રંથાલય અને વાચનાલય માટે અલાયદી સગવડ છે, ગ્રંથાલયમાં પાંચ વર્ષમાં ૪,૪૧૫ પુસ્તકો વસાવવામાં આવ્યાં છે, જેની કિમત રૂ. ૧,૨૭,૦૪૫-૩૮ પેસા થાય છે, આ ઉપરાત વર્તમાનપત્રો તથા સામયિકો પણ વાંચવા માટે ઉપલબ્ધ છે.

અમે આચાર્યશ્રી, અધ્યાપકગણ, બિનશિક્ષણ કર્મચારીઓને અલગ અલગ રીતે મળ્યા હતા, અને તેઓની કરેલી પૂછપરછથી જાણી શકાયું કે, તેઓએ છેલ્લામાં છેલ્લું મૌંઘવારી ભષ્યું મળે છે, તેઓનો કોઈ પગાર કે મૌંઘવારી ભષ્યાની રકમ લેવાની બાકી નથી, એ સમય સુધીમાં જાહેર થયેલ વચ્ચગાળાની રાહત પણ ચુકવાઈ છે.

આ કોલેજના બે અધ્યાપકો પ્રો. એ. આર. શાહને તેમના ખંડમાં મળ્યા હતા, તેઓએ તેમના પ્રશ્નોની મૌંઘિક રજૂઆત કરી હતી અને પછી અગાઉ કુલાધિપતિશ્રી તથા કુલપંતિશ્રી સમસ રજૂ કરેલ પત્રની નકલ આપી હતી, તેઓને જ્યારે પૂછવામાં આવ્યું કે, તમારી પાસે અના સમર્થનમાં કોઈ પૂરાવા છે, તો તેઓએ સ્પષ્ટ ના પાડી હતી.

આ અગાઉ યુનિવર્સિટીને મળેલ ફરિયાદને આધારે કુલસચિવશ્રી દારા થયેલ તપાસમાં પણ સંસ્થા વિરુદ્ધના પૂરાવા મળ્યા નથી, બિનશિક્ષણ ખાલી જગ્યાઓ સંસ્થાએ ભરવાની શરતે આ કોલેજને પોતાનું સ્વતંત્ર મકાન હોવાથી અને હવે સંસ્થાના કર્મચારીઓને સરકાર દારા "Direct Payment" થતું હોવાથી અમે એને કાયમી જોડાણ જુન, ૧૯૭૭થી આપવાની ભલામણ કરીએ છીએ.

ડા. એમ. શાહ

આર. એચ. વાસ

એ. આર. શાહ

પરિશિષ્ટ "૩/૨"

કામકાજ કમાંક ૩(૨)

અંકેડિક કાઉન્સિલની ભલામણ

આથી હરાવવામાં આવે છે કે, સી. પુ. શાહ કોમર્સ કોલેજ, અમદાવાદની નિમણૂકો અંગેની શરત સહિતની નીચે જરૂરી શરતોનું પાલન એક્ઝિક્યુટિવ કાઉન્સિલને સંતોષ થાય તે રીતે તા. ૨૫-૧૦-૧૯૬૭ સુધીમાં કરે તો તેને બી.કો.મ. (ગૌણ)માં કોમ્પ્યુટર સાયન્સના અભ્યાસક્રમો શીખવવા માટે તા. ૧૫-૬-૧૯૬૭થી તા. ૧૪-૬-૧૯૬૮ સુધીનું જોડાણ આપવા માટે એક્ઝિક્યુટિવ કાઉન્સિલને ભલામણ કરવી.

૧. ગ્રંથાલય માટે અત્યાર સુધી વખતોવખત મૂકેલી શરતોના સંદર્ભમાં કોલેજ પોતાના ભંડોળમાંથી કરેલ કુલ ખર્ચનો આંકડો મોકલવવામાં આવે અને અત્યાર સુધીની શરતોના સંદર્ભમાં ખર્ચ કરવામાં ઉદ્ઘાપ રહેલી જરૂરી તો તેટલી રકમના પુસ્તકોની ખરીદી કરીને તેમ કર્યાની જાણ કરવામાં આવે.
૨. પુસ્તકો અને સામયિકો માટે પ્રતેક વિદ્યાર્થીએ પ્રતિવર્ષ ઓછામાં ઓછા રૂ. ૪,૦૦૦નો આર્ટક ખર્ચ કરવામાં આવે.
૩. કોમ્પ્યુટર સાયન્સ વિષયનાં પુસ્તકો માટે રૂ. ૫,૦૦૦નો ખર્ચ કરવામાં આવે.
૪. કોમ્પ્યુટર સાયન્સ વિષય સંબંધી સામયિકો મંગાવવવામાં આવે.
૫. ગુજરાતાના ધોરણો અન્ય વિષયના કાર્યભારને અસર ન થાય તે રીતે ૩૦ વિદ્યાર્થીઓને પ્રવેશ આપવામાં આવે.
૬. પ્રતિમશીન એક વિદ્યાર્થીની બેચ રાખવવામાં આવે.
૭. કોમ્પ્યુટર વિષય શીખવવા માટે કુલ રૂ. ૩૦૦ ફી સંત્રદીઠ રાખવવામાં આવે.
૮. પ્રાયોગિક કાર્ય માટે વિદ્યાર્થીઓ તેમજ શૈક્ષણિક સ્ટાફની જરૂરિયાત મુજબ ડાલની જગ્યામાં વધારો કરવાની તેમજ અભ્યાસક્રમને અનુલક્ષીને જુના પીસી અને પીસી/એક્સટી મશીનોની જગ્યાએ પર્યાપ્ત મેમરીવાળા ૪૮૯ કે પેન્ટીયમ મશીનો વસાવવવામાં આવે.
૯. યુનિવર્સિટીના ધારાધોરણ મુજબ શિક્ષકવર્ગના તેમજ બિનશિકવર્ગના કર્મચારીઓને પગારધોરણ, મૌખદારી ભષ્યુ, પ્રોવિડન્ટ ઇડ અને ધરલ્યાડા ભષ્યુ આપવવામાં આવે તથા તેમને તેમજ છૂટા ધ્યેલા શિક્ષકવર્ગના તેમજ બિનશિકવર્ગના કર્મચારીઓને વેતન, વળતર કે અન્ય કાઈ લેણું ચુકવવાનું બાકી નથી, તેવું પ્રમાણપત્ર આપવવામાં આવે અને જો કાઈ લેણું ચુકવવાનું બાકી હોય તો તે ચુકવી આપવવામાં આવે તેમજ વિદ્યાર્થીની સંખ્યાને લક્ષમાં લઈ મહેકમ અગેના યુનિવર્સિટીના ધારાધોરણો મુજબ બિનશિકવર્ગના પર્યાપ્ત કર્મચારીઓની નિમણૂક કરવામાં આવે અને મહેકમના સંદર્ભમાં કેઈ નિમણૂક લાદી રહેવા પામી નથી, તેવું પ્રમાણપત્ર આપવવામાં આવે.
૧૦. ગુજરાત સરકાર, ભારત સરકાર અને પુ.જ.સી.એ વિદ્યાર્થી-પ્રવેશ શિક્ષક-બિનશિકવર્ગના કર્મચારીગણની નિમણૂક, ભરતી, બઢતી હત્યારી અંગે અનુ. જાતિ, અનુ. જનજાતિ અને બલીપણ દારા આવરી લેવાયેલ સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાતવર્ગ તેમજ શારીરિક ખોરાકાંપણ ધરાવતા ઉમેદવારોની અનામત જગ્યા ભરવવવામાં યુનિવર્સિટીએ વખતોવખત નિયત કરેલ ધારાધોરણોનો અમલ કરવામાં આવે છે—આવશે.

સી. પુ. શાહ કોમર્સ કોલેજ, અમદાવાદનો સ્થાનિક તપાસસમિતિનો ડેવાલ

અમે સ્થાનિક તપાસસમિતિના સંખ્યો તરીકે સી. પુ. શાહ કોમર્સ કોલેજ, અમદાવાદની તા. ૮૮૮ ઓંગસ્ટ ૧૯૬૭ના રોજ મુલાકાત લીધી હતી. મુલાકાત દરમિયાન આચાર્યશ્રી આઈ. ટી. પટેલ તરફથી પૂરી પાડવવામાં આવેલી માહિતી નીચે પ્રમાણે છે :

૧. કોમ્પ્યુટરની પ્રયોગશાળામાં એક ઉટક સવર, ત્રણ પીસી, ~~પીસી/એક્સટી~~, એક ઉટક અલાયદું મશીન અને બે પ્રિન્ટર વસાવવવામાં આવેલાં છે. લેન સિસ્ટમમાં ઉપરોક્ત ત્રણ પીસી અને બે પીસી/એક્સટી જોડાણ છે, જેની મેમરી અત્યંત ઓછી છે.
૨. ઉપરોક્ત મશીનોનો ઉપયોગ સી. પુ. શાહ સાયન્સ કોલેજના આ વિષયના વિદ્યાર્થીઓ પણ કરે છે.
૩. ચાલુ ૧૯૬૭-૬૮માં આ વિષયમાં પ્રયમ વર્ષમાં ૧૫ અને દ્વિતીય વર્ષમાં ૧૧ વિદ્યાર્થીઓને પ્રવેશ આપવવામાં આવ્યો છે.
૪. કોમ્પ્યુટર સાયન્સનાં લગભગ રૂ. ૪૮ જોડાણ પુસ્તકો રૂ. ૩,૦૦૦ના ખર્ચ વસાવવવામાં આવ્યાં છે અને ચાર સામયિકો મંગાવવવામાં આવ્યાં છે.
૫. પંડ સમયના વાખ્યાતા તરીકે શ્રી નિલેશ જાની અને પૂર્ણ સમયના પ્રોગ્રામ તરીકે શ્રી નિલેશ પટેલ સેવાઓ આપે છે.
૬. પ્રાયોગિક કાર્ય પ્રતિમશીન એક વિદ્યાર્થી પ્રમાણે કરવામાં આવે છે.
- ઉપરોક્ત હકીકતના સંદર્ભમાં સમિતિ નીચે ભલામણ કરે છે :
૧. પુસ્તકોપેટે રૂ. ૫,૦૦૦નો ખર્ચ કરવામાં આવે.
૨. પ્રાયોગિક કાર્ય માટે વિદ્યાર્થીઓ તેમજ શૈક્ષણિક સ્ટાફની જરૂરિયાત મુજબ ડાલની જગ્યામાં વધારો કરવાની તેમજ અભ્યાસક્રમને અનુલક્ષીને જુના પીસી અને પીસી/એક્સટી મશીનોની જગ્યાએ પર્યાપ્ત મેમરીવાળા ૪૮૯ કે પેન્ટીયમ મશીનો ગોઠવવાનું સૂચન છે.
૩. દરમિયાન બેઝીડો જોડાણ વધુ એક વર્ષ માટે લંબાવવા ભલામણ છે.

શ્રી આર. પી. સોની
શ્રી બીપીન વી. મહેતા

પરિશિષ્ટ “૩/૩”

કામકાજ કમાંક ૩(૩)

અંકેડિક કાઉન્સિલની ભવામજ

આથી દરાવવામાં આવે છે કે, શ્રી ડિશનદાસ ડિકાણી આદર્સ એન્ડ કોમર્સ કોલેજ, પંચુકાની નિમણૂકો અંગેની શરત સહિતની નીચે જણાવેલ શરતોનું પાલન એક્ઝિક્યુટિવ કાઉન્સિલને સંતોષ થાય તે રીતે તા. ૨૫-૧૧-૧૯૯૭ સુધીમાં કરે તો તેને બી.એ. (મુખ્ય)માં ગુજરાતી, હિન્ડુસ, અર્થશાસ્ત્ર; બી.એ. (ગૌણ)માં સ્ટેટિસ્ટિક્સ, સંસ્કૃત અને બિઝનેસ મેનેજમેન્ટ, કોમ્પ્યુટર સાયન્સ; બી.કો.મ. (મુખ્ય)માં એડવાન્સ એક્ઝાઇન્ઝિંગ એન્ડ ઓપરેટિંગ; બી.કો.મ. (ગૌણ)માં એસ.પી.ના અભ્યાસક્રમો શીખવવા માટે તા. ૧૫-૬-૧૯૯૭થી તા. ૧૪-૬-૧૯૯૮ સુધીનું વધારાનું જોડાણ આપવા માટે એક્ઝિક્યુટિવ કાઉન્સિલને ભવામજ કરવી.

૧. ઓડિ. ૧૨૦-એ અનુસાર જરૂરી શિક્ષકગણની નિમણૂક કરવામાં આવે.
૨. (૧) અર્થશાસ્ત્ર વિષયના પૂર્ણ સમયના ૨ વાખ્યાતા (૨) અંગ્રેજ વિષયના પૂર્ણ સમયના ૧ વાખ્યાતા (૩) શારીરિક શિક્ષણના પૂર્ણ સમયના ૧ વાખ્યાતા (૪) એકાઉન્ટન્સીના ખડ સમયના ૧ વાખ્યાતા (૫) હિન્ડુસ વિષયના ખડ સમયના ૧ વાખ્યાતા (૬) ગુજરાતીના ખડ સમયના ૧ વાખ્યાતા.
૩. શ્રેધાલ્ય માટે અત્યાર સુધી વખતોવખત મૂકેલી શરતોના સંદર્ભમાં કોલેજ પોતાના ભંડોળમાંથી કરેલ કુલ ખર્ચનો એંકડો મોકલવવામાં આવે અને અત્યાર સુધીની શરતોના સંદર્ભમાં ખર્ચ કરવામાં ઉશાય રહેલી જણાય તો તેટલી રકમના મુસ્તકોની ખરીદી કરીને તેમ કર્યાની જાણ કરવામાં આવે.
૪. મુસ્તકો અને સામયિકો માટે પ્રત્યેક વિદ્યાર્થાદીની પ્રતિવર્ષ ઓછામાં ઓછા રૂ. ૪,૦૦૦નો આવર્તક ખર્ચ કરવામાં આવે.
૫. યુનિવર્સિટીના ધારાધોરણ મુજબ શિક્ષકવર્ગના તેમજ બિનશિક્ષકવર્ગના કર્મચારીઓને પગારધોરણ, મોંઘવારી ભણું, પ્રોવિન્ટ ઇડ, ચેચ્યુઈટી અને ઘરભાડા ભણ્ય આપવામાં આવે તથા તેમને તેમજ દ્શ્ટા થયેલા શિક્ષકવર્ગના તેમજ બિનશિક્ષકવર્ગના કર્મચારીઓને વેતન, વળતર કે અન્ય કાઈ લેણું ચૂકવવાનું બાકી નથી, તેવું પ્રમાણપત્ર આપવામાં આવે અને જો કાઈ લેણું ચૂકવવાનું બાકી હોય તો તે ચૂકવી આપવામાં આવે તેમજ વિદ્યાર્થીની સંખ્યાને લક્ષમાં બઈ મહેકમ અંગેના યુનિવર્સિટીના ધારાધોરણ મુજબ બિનશિક્ષકવર્ગના પર્યાપ્ત કર્મચારીઓની નિમણૂક કરવામાં આવે અને મહેકમના સંદર્ભમાં કોઈ નિમણૂક બાકી રહેવા પામી નથી, તેવું પ્રમાણપત્ર આપવામાં આવે.
૬. ગુજરાત સરકાર, ભારત સરકાર અને પુ.જી.સી.એ વિદ્યાર્થી-પ્રવેશ શિક્ષક-બિનશિક્ષકવર્ગના કર્મચારીઓની નિમણૂક, ભરતી, બઢતી છત્યાદિ અંગે અનુ. જાતિ, અનુ. જનજાતિ અને બજીપંચ દારા આવરી લેવાયેલ સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાતવર્ગ તેમજ શારીરિક ખોડખાપણ ધરાવતા ઉમેદવારોની અનામત જગ્યા ભરવામાં યુનિવર્સિટીએ વખતોવખત નિયત કરેલ ધારાધોરણનો અમલ કરવામાં આવે છે—આવશે.
૭. રમતગમત ખંડની વ્યવસ્થા કરવામાં આવે.
૮. વર્ગખંડમાં બારીબારણાના કાચ તથા છાત્રપાયરિંગ અને વિદ્યાર્થીઓ માટે પીવાના સ્વચ્છ પાણી માટે વોટરફૂલરની તાકિદે વ્યવસ્થા કરવામાં આવે.

ડિશનદાસ ડિકાણી આદર્સ અને કોમર્સ કોલેજ, પંચુકાનો સ્થાનિક તપાસસમિતિનો ડેવાલ

સ્થાનિક તપાસસમિતિના સભ્યો તરીકે અને ઉપરોક્ત કોલેજની મુલાકાત લીધી હતી. સંસ્થાના પ્રમુખશ્રી, મંત્રીશ્રી, આચાર્યશ્રી તથા અન્ય હોદેદારો હાજર રહ્યા હતા અને અમને જરૂરી વિગતો અને માહિતી પૂરી પાડી હતી.

કોલેજનું ચાલુ જોડાણ ચાલુ શૈક્ષણિક વર્ષ ૧૯૯૭-૯૮ માટે નીચેની શરતોએ લંબાઈ આપવા ભવામજ કરીએ છીએ :

૧. કોલેજમાં શીખવાતા વિષયોના કુલ કાર્યભાર જોતાં નીચે મુજબ ખૂટતા શૈક્ષણિક સ્ટાફની નિમણૂક માટે સંસ્થાએ જરૂરી કાર્યવાહી તાત્કાલિક કરવી :

- (અ) અર્થશાસ્ત્રના પૂર્ણ સમયના વાખ્યાતા ૨
- (બ) અંગ્રેજના પૂર્ણ સમયના વાખ્યાતા ૧
- (ક) શારીરિક શિક્ષણના નિયામક પૂર્ણ સમયના વાખ્યાતા ૧
- (ઝ) એડાઉન્ટન્સીના ખડ સમયના વાખ્યાતા ૧
- (ઝિ) હિન્ડુસ ના ખડ સમયના વાખ્યાતા ૧
- (ઝય) ગુજરાતીના ખડ સમયના વાખ્યાતા ૧

અંકોડિક કાઉન્સિલ : ના. ૩૧-૩-૧૯૯૮

૨. કોલેજને કોઓફ્યુર્ટનું શૈક્ષણિક ગોશ વિષય તરીકેનું જોડાશ મળેલ છે અને સંસ્થાને યુનિવર્સિટીની પૂર્વમંજૂરી વગર સદર વિષયના પ્રોગ્રામરને જરૂરી કાર્યવાહી કર્યા વગર છુટા કરેલ છે, સંસ્થાને તે પ્રોગ્રામર શ્રી કે. એચ. શાહને તાત્કાલિક તેમની ફરજ ઉપર હાજર કરવા.
૩. કોલેજે પુ.શ.સી.ની આનંદમાંથી રમતગમતનાં સાધનો મેળવેલ છે જે રમતગમતના ખંડના અભાવે અને અન્ય જરૂરી વ્યવસ્થાના અભાવે ઉપરોગમાં લેવતાં નથી તો રમતગમતના ખંડની અને અન્ય સુવિધાની વ્યવસ્થા કરવામાં આવે.
૪. ગ્રંથાલયમાં પુસ્તકો અને મેઝેલિન માટે જરૂરી ખર્ચ ચાલુ વર્ષ અને ભૂતકાળમાં કરવામાં આવેલ છે.
૫. કોલેજના મકાનમાં બારીના કાચ તુરી ગયા ડોવાની તથા ઇલેક્ટ્રિકલ વાયરિંગ ખરાબ થઈ ગયું ડોવાની ફસ્ટિયાદ વિદ્યાર્થીઓને અમને કરી હતી. મનીશ્વીનું આ અંગે અમે ધ્યાન દોરતાં તેમણે તાત્કાલિક જરૂરી પગલાં લેવાની ખાતરી આપી હતી. સ્વચ્છ પીવાના પાણીની વ્યવસ્થાની મુશ્કેલી અંગે પણ તેમનું ધ્યાન દોરતાં તેમણે હુંક સમયમાં જ વોટરકુલર અને પાણીની વ્યવસ્થા ગોઠવાઈ જશે તેમ જણપણું હતું, આ વ્યવસ્થા તાત્કાલિક થાય જેથી વિદ્યાર્થીઓના સ્વાસ્થ્યને કોઈ હાનિ ન પહોંચે.

કાઉન્સિલ દીન

પરિશિષ્ટ "૩/૪"

કામકાજ ક્રમાંક ૩(૪)

અંકોડિક કાઉન્સિલની ભલામજ

આથી કરવામાં આવે છે કે, શ્રીમતી એસ. બી. પટેલ આદર્સ અને શ્રી આર. એન. અમીન કોમર્સ કોલેજ, વસોની નિમણુકો અંગેની શરત સહિતની નીચે જણાવેલ શરતોનું પાબન એક્ઝિક્યુટિવ કાઉન્સિલને સંતોષ થાય તે રીતે તા. ૩૦-૧૧-૧૯૯૭ સુધીમાં કરે તો તેને બી.એ. (મુખ્ય)માં ગુજરાતી, સંસ્કૃત, અર્થશાસ્ત્ર; બી.એ. (ગોણા)માં સમાજશાસ્ત્ર, હિન્દી; બી.કોમ. (મુખ્ય)માં એડવાલ્સ એન્કાઉન્ટિંગ એન્ડ ઓફિસિંગ; બી.કોમ. (ગોણા)માં આંકડાશાસ્ત્ર, મેનેજમેન્ટના વિષયો શીખવવા માટે મજૂરી આપવા વિચારી શકાય.

નીચે જણાવેલ નિમણુકો કરવામાં આવે :

- (અ) ૧. પૂર્ણ સમયના કોમર્સ એક્ઝિક્ટન્-સીના વાખ્યાતા
       ૨. આંકડાશાસ્ત્ર વિષયના પૂર્ણ સમયના વાખ્યાતા
       ૩. ગુજરાતી વિષયના પૂર્ણ સમયના વાખ્યાતા
       ૪. સમાજશાસ્ત્ર વિષયના ખંડ સમયના વાખ્યાતા
       ૫. અંગ્રેજી વિષયના પૂર્ણ સમયના વાખ્યાતા.

- (અ) બિનશેશકિક કર્મચારીઓ :
       ૧. શ્રદ્ધાલુ
       ૨. ડેડકવાર્ક-૧ (એક)
       ૩. સિનિપર ક્લાર્ક-૧ (એક)
       ૪. પટાવાળા-૧ (એક).

૧. એડ્સી. ૧૨૦-એ અનુસાર કાર્યભારના સંદર્ભમાં જરૂરી શિક્ષકગણની નિમણુક કરવામાં આવે.
 ૨. શ્રદ્ધાલુ માટે અત્યાર સુધી વખતોવખત મુકેદી શરતોના સંદર્ભમાં કોલેજ પોતાના લંડોળમાંથી કરેલ કુલ ખર્ચનો આંકડો મોકલવામાં આવે અને અત્યાર સુધીની શરતોના સંદર્ભમાં ખર્ચ કરવામાં ઉશ્રાપ રહેલી જણાય તો તેટલી રકમના પુસ્તકોની ખરીદી કરીને તેમ કર્યાની જાણ કરવામાં આવે.
 ૩. પુસ્તકાલયમાં સદરઢુ વિષયોના પુસ્તકો વસાવવામાં આવે પુસ્તકો માટે રૂ. ૧૦,૦૦૦નો અનાવર્તક ખર્ચ કરવામાં આવે.
 ૪. પુસ્તકો અને સામાચિકો માટે પ્રત્યેક વિદ્યાર્થીની પ્રતિવર્ષ ઓછામાં ઓછા રૂ. ૪,૦૦૦નો અનાવર્તક ખર્ચ કરવામાં આવે.
 ૫. યુનિવર્સિટીના ધારાધોરણ મુજબ શિક્ષકવર્ગના તેમજ બિનશેશકવર્ગના કર્મચારીઓને પગારધોરણ, મૌધવારી ભથ્યુ, પ્રોવિન્ટ ક્રેડિટ અને ધરભાડા ભથ્યુ આપવામાં આવે તથા તેમને તેમજ છુટા થયેલા શિક્ષકવર્ગના તેમજ બિનશેશકવર્ગના કર્મચારીઓને વેતન, વણતર કે અન્ય કાઈ લેણું ચુકવવાનું બાકી નથી, તેવું પ્રમાણપત્ર આપવામાં આવે અને જો કાઈ લેણું ચુકવવાનું બાકી હોય તો તે ચુકવી આપવામાં આવે તેમજ વિદ્યાર્થીની સાચાને લખમાં લઈ મહેકમ અંગેના યુનિવર્સિટીના ધારાધોરણ મુજબ બિનશેશકવર્ગના પર્યાપ્ત કર્મચારીઓની નિમણુક કરવામાં આવે અને મહેકમના સંદર્ભમાં કોઈ નિમણુક બાકી રહેવા પાભી નથી, તેવું પ્રમાણપત્ર આપવામાં આવે.
 ૬. ગુજરાત સરકાર, ભારત સરકાર અને પુણ્ણ.સી.એ વિદ્યાર્થી-પ્રવેશ શિક્ષક-બિનશેશકવર્ગના કર્મચારીગણની નિમણુક, ભરતી, બદલી છત્યાદિ અંગે અનુ. જાતિ, અનુ. જનજાતિ અને બદ્ધિપંચ દારા આવરી લેવાયેલ સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પદ્ધતવર્ગ તેમજ શારીરિક ઘોડખાંપણ ધરાવતા ઉમેદવારોની અનામત જગ્યા ભરવામાં યુનિવર્સિટીએ વખતોવખત નિયત કરેલ ધારાધોરણોનો અમલ કરવામાં આવે છે—આવશે.
 ૭. ૧થી ૫ની શરતોનું પરિપાલન થશે તો જ વિદ્યાર્થીઓની પરીક્ષા લઈ શકાશે અને નવા શૈક્ષણિક વર્ષના જોડાણ માટે વિચારી શકાશે. શરતોનું પરિપાલન તાકીદે કરી યુનિવર્સિટીને જાણ કરવા વિનંતી છે, જેથી જોડાણ અંગે આગણની કાર્યવાહી કરી શકાય.

શ્રીમતી એસ. બી. પટેલ અધ્યક્ષ અને શ્રી આર. એન. અમીલ કોમર્સ કોલેજ, વલોનો સ્થાનિક તપાકદારીનો ડેવાલ

અમે આ કોલેજની તા. ૨૭-૮-૧૯૬૭ના રેજ મુખ્યકાત લીધી હતી. સંચાય શાળાના મકાનમાં બેસે છે, પરંતુ સવારની કોલેજ હોવાથી તેઓ પાસે કોલેજ માટે જરૂરી સથાની મકાનની વિવસ્યા છે.

કોલેજના આચાર્યશ્રીએ અમને માહિતીસભર ફાઈલ આપી હતી, અમે અધ્યાપકો અને બિન્દોસિંહ કર્મચારીઓને અવગત અવગત મળ્યા હતા.

આ કોલેજમાં વિનયન વિધાશાખામાં સ્પાનક કલાએ મુખ્ય વિષય તરીકે ગુજરાતી, સંસ્કૃત અને અર્થશાસ્ત્ર શીખવવાની જોગવાઈ છે, જોકે સંસ્કૃતમાં વિદ્યાર્થીઓ નોંધાયા નથી. પ્રથમ ગૌણ વિષય તરીકે ગુજરાતી, અર્થશાસ્ત્ર, સંસ્કૃત, સમાજશાસ્ત્ર, હિન્દી શીખવવાની જોગવાઈ છે. વાણિજ્ય વિધાશાખામાં મુખ્ય વિષય તરીકે એડવાન્સ એક્ઝાઇન્ઝિનિયરિંગ તથા પ્રથમ ગૌણ વિષય તરીકે આંકડાશાસ્ત્ર અને મેનેજમેન્ટ શીખવવા માટેનું જોડાડા અપાયું છે.

૧૯૬૭-૬૮ના વર્ષમાં વિનયન વિધાશાખામાં વિદ્યાર્થી સંખ્યા ૨૩૫ અને વાણિજ્ય વિધાશાખામાં ૧૬૮ની છે.

ગ્રંથાલયમાં પુનિવર્સિટીના ધારાધોરણ અનુસાર પુસ્તકો ખરીદવામાં આવે છે.

કર્મચારીઓ (અને પ્રકારના)ને નિયમિત પગાર ચુકવાય છે અને ધારાધોરણ અનુસાર ડી.ઓ., બોનસ, એલ.ટી.સી., ઇન્ટરીયમ રીલીફ ચુકવાય છે, પી.એફ.ની કપાતની જોગવાઈ પણ છે.

નીચે જણાવ્યા પ્રમાણે નિમણૂકો કરવાની રહે છે :

અધ્યાપકો :

૧. પૂર્ણ સમયના કોમર્સ એક્ઝાઇન્ઝિનિયરિંગ વાખ્યાતા
૨. પૂર્ણ સમયના આંકડાશાસ્ત્રના વાખ્યાતા
૩. પૂર્ણ સમયના ગુજરાતીના વાખ્યાતા
૪. સમાજશાસ્ત્રના ખંડ સમયના વાખ્યાતા
૫. અંગ્રેજના પૂર્ણ સમયાના વાખ્યાતા.

બિન્દોસિંહ કર્મચારીઓ :

૧. ગ્રંથપાલ
૨. ડેક્કલાઈન્
૩. સિનિયર કલાઈન્
૪. પટાવાળીન્

ડી. એમ. શીખ

આર. એચ. વાસ

એ. આર. શિખ

પરિશિષ્ટ "૩/૪"

કામકાજ કમાંક ૩(૪)

અંકેનિક કાઉન્સિલની ભલામણ

આથી હરાવવામાં આવે છે કે, એફ. ડી. આર્ડર્સ કોલેજ, અમદાવાદની નિમણુકો અંગેની શરત સહિતની નીચે જણાવેલ શરતોનું પાલન એક્ઝિક્યુટિવ કાઉન્સિલને સંતોષ થાય તે રીતે તા. ૨૦-૧૦-૧૯૯૭ સુધીમાં કરે તો તેને બી.એ. (મુખ્ય)માં અંગેજ, પર્સિયન, ગુજરાતી, હિન્દી ઉદ્દી, અર્થશાસ્ત્ર તથા પ્રથમ (ગૌણ)માં અંગેજ, પર્સિયન, ગુજરાતી, હિન્દી, ઉદ્દી, અર્થશાસ્ત્ર, મનોવિશાન અને છસ્લામિક કલ્યાર; અધિક (ગૌણ)માં ગુજરાતી, હિન્દી, અર્થશાસ્ત્ર, મનોવિશાન, છસ્લામિક કલ્યાર, કોમ્પ્યુટર મેધિસના અભ્યાસક્રમો શીખવવા માટે કાયમી જોડાણ આપવા માટે એક્ઝિક્યુટિવ કાઉન્સિલને ભલામણ કરવી.

૧. અંગેજ અને પર્સિયન વિષયના એક એક પૂર્ણ સમયના વાખ્યાતાની નિમણુક કરવામાં આવે.
૨. કોમ્પ્યુટર પ્રોગ્રામરની તથા ખેડ સમયના વાખ્યાતાની પુનિવર્સિટીના નિયમાનુસાર નિમણુક કરવામાં આવે.
૩. શ્રદ્ધાલું માટે અત્યાર સુધી વખતોવખત મૂકેલી શરતોના સંદર્ભમાં કોલેજ પોતાના લડોળમાણી કરેલ કુલ ખર્ચનો આંકડો મોકલવામાં આવે અને અત્યાર સુધીની શરતોના સંદર્ભમાં ખર્ચ કરવામાં હુંણાય. રહેલી જણાય તો તેટલી રકમના પુસ્તકોની ખરીદી કરીને તેમ કાર્યાની જાણ કરવામાં આવે.
૪. સંદર્ભ વિષયના પુસ્તકો માટે રૂ. ૫,૦૦૦નો અનાવર્તક ખર્ચ કરવામાં આવે તથા ચાર સામયિકો નિયમિત રીતે દસ્તાવેદામાં આવે.
૫. પુસ્તકો અને સામયિકો માટે ગ્રાન્ટ વિદ્યાશાખાઈઠ પ્રતિવર્ષ ઓછા રૂ. ૪,૦૦૦નો આવર્ત્તક ખર્ચ કરવામાં આવે.
૬. પ્રોગ્રામિંગના કાર્ય માટે પ્રતિસંનાન પ્રતિવિધાધીને બે કલાક નિયમિત દાણવવામાં આવે.
૭. પુનિવર્સિટીના ધારાધોરણ મુજબ શિક્ષકવર્ગના તેમજ બિનશિકકવર્ગના કર્મચારીઓને પગારધોરણ, મૌખવારી ભધ્ય, પ્રોવિન્ટ ફેડ, બ્રેચ્યુર્ટી અને ધરલ્યાડા ભધ્ય આપવામાં આવે તથા તેમને તેમજ છૂટા થયેલા શિક્ષકવર્ગના તેમજ બિનશિકકવર્ગના કર્મચારીઓને વેતન, વખતર કે અન્ય કાઈ લેણું ચૂકવવાનું બાકી નથી, તેવું પ્રમાણપત્ર આપવામાં આવે અને જો કાઈ લેણું ચૂકવવાનું બાકી હોય તો તે ચૂકવી આપવામાં આવે તેમજ વિધાધીની સંખ્યાને લક્ષમાં લઈ મહેકમ અંગેના પુનિવર્સિટીના ધારાધોરણ મુજબ બિનશિકકવર્ગના પર્યાપ્ત કર્મચારીઓની નિમણુક કરવામાં આવે અને મહેકમના સંદર્ભમાં કોઈ નિમણુક બાકી રહેવા પાંચી નથી, તેવું પ્રમાણપત્ર આપવામાં આવે.
૮. ગુજરાત સરકાર, ભારત સરકાર અને પુ.ક્ષ.સી.એ વિધાધી-પ્રવેશ શિક્ષક-બિનશિકકવર્ગના કર્મચારીઓની નિમણુક, ભરતી, બક્ટી હત્યાર્થ અંગે અનુ. જાતિ, અનુ. જનજાતિ અને બસીપંચ દારા આવરી લેવાયેલ સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાતવર્ગ તેમજ શારીરિક ઘેરઘાંપજી ધરાવતા ઉમેદવારોની અનામત જગ્યા ભરવામાં પુનિવર્સિટીએ વખતોવખત નિયત કરેલ ધારાધીરણોનો અમલ કરવામાં આવે છે—આવશે.
૯. કોમ્પ્યુટરનો ઉપયોગ આત્મરિક વહીવટ અને શૈક્ષણિક કાર્ય પૂરતો રૂ. ૫ કરવો.
૧૦. મશીનોના નિભાવ માટે વિધાધીઠી રૂ. ૩૦૦ હી લેવામાં આવે.
૧૧. પ્રયોગશાખામાં અભ્યાસક્રમોને અનુરૂપ વિન્ડોઝ આધ્યારિત સોફ્ટવેરનું નિર્દર્શન કરી શકાય તેમજ વિધાધીઓને પૂરતો સમય આપી શકાય તે મુજબનું આયોજન કરવું.

એફ. ડી. આર્ડર્સ કોલેજ ક્ષેર વિભાગ, જગ્યાસપુર, અમદાવાદને સાનિક તપાસસમિતિનો દેવાસ

અમે આ કોલેજની તા. ૧૩-૮-૧૯૯૭ના રોજ મુલાકાત લીધી હતી. સંસ્થા હાલ પોતોના સ્વતંત્ર મકાનમાં કામ કરે છે. જોકે હજુ બીજું મોટું મકાન નજીદીકમાં લગભગ તેથાર થઈ ગયું છે.

કોલેજના આચાર્યક્રમીએ આવશ્યક માહિતીસભર ફાઈલો અમને આપી હતી. અમે અધ્યાપકો અને બિનશિકકવર્ગ કર્મચારીઓને પણ અલગ અલગ મંજુસા હતા.

આ કોલેજમાં મુખ્ય વિષય તરીકે અગ્રેજ, પર્શિયન, ગુજરાતી, હિન્દી ઉદ્દ, અર્થશાસ્ત્ર તથા પ્રથમ ગૌડા વિષય તરીકે અગ્રેજ, પર્શિયન, ગુજરાતી, હિન્દી, ઉદ્દ, અર્થશાસ્ત્ર, મનોવિજ્ઞાન અને છસ્ટામિક કલ્યાર શીખવાય છે. આ ઉપરાત અધિક ગૌડા વિષય તરીકે ગુજરાતી, હિન્દી, અર્થશાસ્ત્ર, મનોવિજ્ઞાન અને છસ્ટામિક કલ્યારના અભ્યાસક્રમો શીખવવાની જોગવાઈ છે.

૧૯૭૬-૭૭માં ઉત્ત અને ૧૯૭૭-૭૮માં ઉત્ત્પ વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા છે.

અગ્રેજ અને પર્શિયન મુખ્ય વિષયોનું નવું જોડાણ જુન, ૧૯૭૬થી આપવામાં આવ્યું છે. આ બસે વિષયોમાં એક એક પૂર્ણ સમયના વ્યાખ્યાતાની નિમણૂક કરવાની રહે છે. એવી જ રીતે ગ્રંથાલયની નિમણૂક કરવાની રહે છે. (આ અગાઉ એ માટેની પ્રક્રિયા રદ્દ થઈ હતી પરંતુ જુગ્યા ભરાઈ નથી) ગ્રંથાલયમાં આવર્ષયક પુસ્તકોની ખરીદી થઈ છે.

બિન્દોશાહિક કર્મચારીઓની નિમણૂક થઈ છે પરંતુ ગાંધીનગર શિક્ષણ વિભાગ તરફથી ડેરક્લાર અને સિનિયર કલાર્કની વહીવટી મંજૂરી મળી નથી. કોલેજે અધ્યાપકોને એલ.ટી.સી., બોન્સ, ડી.એ. તથા ઇન્ટરીયમ રીલીફ ચુકવી દીધ્યા છે.

અમે સંસ્થાને જુન, ૧૯૭૬થી કાયમી જોડાણ આપવાની ભલામણ કરીએ છીએ.

ડી. એમ. શીખ

આર. એચ. વ્યાસ

એ. આર. શાહ

પદાર્થ "૩/૭"
કામકાજ કમાંક ૩(૬)

અંકુરિક કાઉન્સિલની ભવામજા

આથી હરાવવામાં આવે છે કે, સાયન્સ કોલેજ ઘોળકાની નિમણુકો અંગેની શરત સહિતની નીચે જણાવેલ શરતોનું પાલન એક્ઝિક્યુટિવ કાઉન્સિલને સેતોષ થાય તે રીતોં તા. ૩૧-૧૦-૧૯૯૭ સુધીમાં કરે તો તેને સેક્ન્ડ બી.એસ.સી.નું ચાલુ તથા થઈ બી.એસ.સી. (સ્પે.)માં ભૌતિકવિજ્ઞાન, રસાયણવિજ્ઞાન, ગણિતજ્ઞાન, વનસ્પતિવિજ્ઞાન અને ગ્રૂપોક્ષના અભ્યાસક્રમો શીખવવા માટે તા. ૧૫-૬-૧૯૯૭થી તા. ૧૪-૬-૧૯૯૮ સુધીનું વધારાનું જોડાડા આપવા માટે એક્ઝિક્યુટિવ કાઉન્સિલને ભવામજા કરવી.

૧. નીચે જણાવેલ નિમણુકો કરવામાં આવે :

- (અ) ૧. રસાયણજ્ઞાનમાં ૪ પૂર્ણ સમયના અને ખડ સમયના વ્યાખ્યાતા
- ૨. ભૌતિકજ્ઞાનમાં એક પૂર્ણ સમયના અને એક ખડ સમયના વ્યાખ્યાતા
- ૩. જીવજ્ઞાનમાં ૧ પૂર્ણ સમયના વ્યાખ્યાતા
- ૪. ગણિતજ્ઞાનમાં એક પૂર્ણ સમયના વ્યાખ્યાતા
- ૫. અંગ્રેજીના ખડ સમયના વ્યાખ્યાતા.
- ૬. શારીરિક શિક્ષણના એક વ્યાખ્યાતા.

(બ) બિનશિકવર્ગમાં નીચે મુજબ નિમણુક કરવામાં આવે :

- ૧. ગ્રંથપાલ
- ૨. લેબોરેટરી આસિસ્ટ-૨-૩
- ૩. લેબોરેટરી એટેન્ડન્ટ.

૨. ગ્રંથપાલ માટે અત્યાર સુધી વખતોવખત મુકેલી શરતોના સંદર્ભમાં કોલેજ પોતાના ભડોળમાંથી કરેલ કુલ ખર્ચનો આંકડો મોકલબનામાં આવે અને અત્યાર સુધીની શરતોના સંદર્ભમાં ખર્ચ કરવામાં ઉણાપ રહેલી જણાય તો તેટલી રકમના પુસ્તકોની ખરીદી કરીને તેમ કર્પાની જાડા કરવામાં આવે.

૩. લેબોરેટરી યુનિવર્સિટીના નિયમોનુસાર ત્વરિત સુસજ્જ કરવામાં આવે અને તેમાંથી ખાસ કરીને ફિલીક્સ, ક્રેમિસ્ટ્રી વિષયની પ્રયોગજ્ઞાનમાં એક એક્લોસ્ટ તથા અન્ય વિષયની પ્રયોગજ્ઞાનમાં એક એક્લોસ્ટ પખા ફિલ કરાવવામાં આવે.

૪. પુસ્તકો અને સામયિકો માટે પ્રત્યેક વિદ્યાર્થીએ પ્રતિવર્ષે ઓછા રૂ. ૪,૦૦૦નો આવર્તક ખર્ચ કરવામાં આવે.

૫. યુનિવર્સિટીના ધારાધોરણ મુજબ શિક્ષકવર્ગના તેમજ બિનશિકવર્ગના કર્મચારીઓને પગારધોરણ, મોંધવારી ભથ્યુ, પ્રોવિન્ટ ફેડ, ગ્રેમ્પુઈટી અને ધરલાડા ભથ્યુ આપવામાં આવે. તથા તેમને તેમજ છુટા થયેલા શિક્ષકવર્ગના તેમજ બિનશિકવર્ગના કર્મચારીઓને વેતન, વધતર કે અન્ય કાઈ લેણું ચૂકવવાનું બાકી નથી, તેવું પ્રમાણપત્ર આપવામાં આવે અને જો કાઈ લેણું ચૂકવવાનું બાકી હોય તો તે ચૂકવી આપવામાં આવે તેમજ વિદ્યાર્થીની સંખ્યાને લક્ષમાં લઈ મહેકમ અંગેના યુનિવર્સિટીના ધારાધોરણ મુજબ બિનશિકવર્ગના પર્યાપ્ત કર્મચારીઓની નિમણુક કરવામાં આવે અને મહેકમના સંદર્ભમાં કોઈ નિમણુક બાકી રહેવા પામી નથી, તેવું પ્રમાણપત્ર આપવામાં આવે.

૬. ગુજરાત સરકાર, ભારત સરકાર અને પુ.જી.સી.એ વિદ્યાર્થી-પ્રવેશ શિક્ષક-બિનશિકવર્ગના કર્મચારીઓની નિમણુક, ભરતી, બઢતી અત્યારી અંગે અનુ. જાતિ, અનુ. જનજ્ઞતિ અને બલીપ્રેચ દ્વારા આવરી લેવાયેલ સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પણતવર્ગ તેમજ શારીરિક ખોડખાપણ ધરાવતા ઉમેદવારોની અનામત જગ્યા લરવામાં યુનિવર્સિટીએ વખતોવખત નિયત કરેલ ધારાધોરણોનો અમલ કરવામાં આવે છે-આવશે.

The Committee has visited the Science College, Dholka on 12-9-1997.

The Committee members have taken a round of the library, laboratory and have a discussion with teaching staff members, non-teaching staff members and members of the managing trustee.

The committee recommends the following :

1. It has been found that the orders have been not issued to the non-teaching persons selected when the last interviews were held. The committee members have asked the President and Secretary of the management to issue the appointment orders immediately.
2. In the Physical Chemistry Laboratory - 2 exhaust Fan must be fitted.
3. There should be one exhaust fan in each laboratory.
4. The books have been purchased all published by Nirav and Ekta Prakashan which are not the prescribed Text-Books. As per the syllabus the books should be purchased.
5. The following staff should immediately be appointed :
  1. Teaching Staff :

(a) Chemistry	4 Full time & 1 Part time
(b) Physics	1 Full time
(c) Biology	1 Full time
(d) Maths	1 Full time
(e) English	1 Full time
(f) Physical Instrument	One
  2. Non-Teaching Staff :

(a) Librarian	One
(b) Laboratory Assistant	3
(c) Laboratory Attended	3

The committee recommends the affiliation often considering the above points for T.Y.B.Sc.

Prof. R. H. Vyas
Prof. D. M. Sikh
Prof. A. R. Shah
Dr. Y. K. Agrawal

પરિશિષ્ટ “૩/૭”

કામકાજ કમાંક ૩(૭)

અંકેડિક કાઉન્સિલની લલામણ

આથી હરાવવામાં આવે છે કે, સિદ્ધાર્થ લોંગેજ, ગાંધીનગરની નિમણુકો અંગેની શરત સહિતની નીચે જણાયેલ શરતોનું પાલન એક્ઝિક્યુટિવ કાઉન્સિલને સંતોષ થાય તે રીતે તા. ૧૫-૧૧-૧૯૬૭ સુધીમાં કરે તો તેને ..... શીખવવા માટે તા. ૧૫-૬-૧૯૬૭થી જોડાણ આપવા માટે એક્ઝિક્યુટિવ કાઉન્સિલને લલામણ કરવી.

૧. બાર કાઉન્સિલ ઓફ ઇન્ડિયાની માન્યતા એક માસમાં મેળવી વિન્ટર સેમિસ્ટર, ૧૯૬૭થી થર્ડ એલાયલ.બી.માં કોઈ વિદ્યાર્થીને પ્રવેશ આપવામાં આવેલ નથી.
૨. ઓડિ. ૧૨૦ અનુસાર શિક્ષકગણની નિમણુક કરવામાં આવે.
૩. ગ્રંથાલય માટે અત્યાર સુધી વખતોવખત મૂકેલી શરતોના સંદર્ભમાં કોલેજ પોતાના નંડોળમાંથી કરેલ કુલ ખર્ચનો અંકડો મોકલવવામાં આવે અને અત્યાર સુધીની શરતોના સંદર્ભમાં ખર્ચ કરવામાં ઉણાપ રહેલી જણાય તો તેટલી રકમના પુસ્તકોની ખરીદી કરીને તેમ કર્યાની જાણ કરવામાં આવે.
૪. પુસ્તકો અને સામયિકો માટે મત્યેક વિદ્યાશાખાએઠ પ્રતિવર્ષ ઓછામાં ઓછા રૂ. ૪,૦૦૦નો આવર્તક ખર્ચ કરવામાં આવે.
૫. યુનિવર્સિટીના ધારાધોરણ મુજબ શિક્ષકવર્ગના તેમજ બિનશિક્ષકવર્ગના કર્મચારીઓને પગારધોરણ, મૌઘવારી ભણ્યું, પ્રોવિન્ટ ફેડ, ગ્રેવ્યર્ટી અને ધરલાડા ભણ્યું આપવામાં આવે તથા તેમને તેમજ છૂટા થયેલા શિક્ષકવર્ગના તેમજ બિનશિક્ષકવર્ગના કર્મચારીઓને વેતન, વણતર કે અન્ય કાઈ લેણું ચૂકવવાનું બાકી નથી, તેવું પ્રમાણપત્ર આપવામાં આવે અને જો કાઈ લેણું ચૂકવવાનું બાકી હોય તો તે ચૂકવી આપવામાં આવે તેમજ વિદ્યાર્થીની સંખ્યાને લખમાં લઈ મહેકમ અંગેના યુનિવર્સિટીના ધારાધોરણ મુજબ બિનશિક્ષકવર્ગના પર્યાપ્ત કર્મચારીઓની નિમણુક કરવામાં આવે અને મહેકમના સંદર્ભમાં કોઈ નિમણુક બાકી રહેવા પામી નથી, તેવું પ્રમાણપત્ર આપવામાં આવે.
૬. ગુજરાત સરકાર, ભારત સરકાર અને પુ.જી.સી.એ વિદ્યાર્થી-પ્રવેશ શિક્ષક-બિનશિક્ષકવર્ગના કર્મચારીઓની નિમણુક, ભરતી, બઢતી છત્યાદિ અંગે અનુ. જાતિ, અનુ. જનજ્ઞાતિ અને બજીપંચ દારા આવરી લૈવાયેલ સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પણતવર્ગ તેમજ શારીરિક ખોડખાપણ ધરાવતા ઉમેદવારોની અનામત જગ્યા ભરવામાં યુનિવર્સિટીએ વખતોવખત નિપત કરેલ ધારાધોરણોનો અમલ કરવામાં આવે છે—આવશે.
૭. કોલેજનો કુલ શૈક્ષણિક કાર્યભાર જોતાં રૂ. ૫ પૂર્ણ સમયના વાખ્યાતાઓની નિમણુક કરવામાં આવે.
૮. ગ્રંથપાલની નિમણુક કરવામાં આવે.
૯. ડેડકલાઈ અને સિનિયર કલાઈ, જુનિયર કલાઈ, શફાઈ કામદાર અને ચોકીદારની નિયમો અનુસાર નિમણુક કરવામાં આવે.

સિદ્ધાર્થ લોંગેજનો સ્થાનિક તપાસસમિતિનો દેવાલ.

તપાસસમિતિના સભ્યો તરીકે તા. ૧૫-૬-૧૯૬૭ના રોજ અંગે કોલેજની મુલાકાત લીધી હતી. આચાર્યશ્રીએ હાજર રહીને અમને જરૂરી વિગતો અને માહિતી પૂરી પાડી હતી.

અમારી તપાસમાં નીચેની બાબતો માલૂમ પડી છે :

- (૧) કોલેજનો કુલ શૈક્ષણિક કાર્યભાર જોતાં કુશ રૂ. ૫ પૂર્ણ સમયના વાખ્યાતાઓની નિમણુક કરવામાં આવે.
- (૨) ગ્રંથપાલની નિમણુક કરવામાં આવે.
- (૩) ડેડકલાઈ અને સિનિયર કલાઈ, જુનિયર કલાઈ, પટાવાળા, શફાઈ કામદાર અને ચોકીદારની નિયમો અનુસાર નિમણુક કરવામાં આવે.

ઉપરોક્ત શરતોએ કોલેજને ૧૯૬૭-૬૮ના શૈક્ષણિક વર્ષ માટે જોડાણ ચાલુ રાખવા લલામણ કરીએ છીએ.

અ. આર. શાહ
દર્શનસિંહ શીખ

પરિશિષ્ટ "૩/૮"

કામકાજ ક્રમાંક ૩(૮)

એકોમિક કાઉન્સિલની ભલામજા

આથી ઠરાવવામાં આવે છે કે, સહજાનંદ વાહિજ્ય મહાવિદ્યાલય, અમદાવાદની નિમણુકો અગેની શરત સહિતની નીચે જણાવેલ શરતોનું પાલન એક્ઝિક્યુટિવ કાઉન્સિલને સંતોષ થાય તે રીતે તા. ૨૫-૧૧-૧૯૬૭ સુધીમાં કરે તો તેની બી.કો.મ. (મુખ્ય)માં એડવાન્સ એક્ઝાન્ટિંગ એન્ડ ઓર્ડિન્ગ; બી.કો.મ. (ગોઢ)માં એડવાન્સ સ્ટેટિસ્ટિક્સ, સેકેટરિયલ પ્રેક્ટિસ, કોમ્પ્યુટર ઓપરેશનના અભ્યાસક્રમો શીખવવા માટે તા. ૧૫-૬-૧૯૬૭થી તા. ૧૪-૬-૧૯૬૮ સુધીનું ચાલુ જોડા આપવા માટે એક્ઝિક્યુટિવ કાઉન્સિલને ભલામજા કરવી.

૧. કોમ્પ્યુટરના વ્યાખ્યાતાની નિમણુક કરવામાં આવે;
૨. અંધાલય માટે અત્યાર સુધી વખતોવખત મૂકેલી શરતોના સંદર્ભમાં કોલેજ પોતાના ભડોળમાંથી કરેલ કુલ ખર્ચનો આંકડો મોકલવામાં આવે અને અત્યાર સુધીની શરતોના સંદર્ભમાં ખર્ચ કરવામાં ઉણાપ રહેલી જણાય તો તેટલી રકમના પુસ્તકોની ખરીદી કરીને તેમ કર્યાની જાણ કરવામાં આવે.
૩. પુસ્તકો અને સામયિકો માટે પ્રત્યેક વિદ્યાર્થીએટ પ્રતિવર્ષ ઓછામાં ઓછા રૂ. ૪,૦૦૦નો આવર્તક ખર્ચ કરવામાં આવે.
૪. *કોમ્પ્યુટર સાયન્સના વિષય માટે રૂ. ૨,૦૦૦નો આવર્તક ખર્ચ કરવામાં આવે;
૫. પ્રયોગશાળામાં અભ્યાસક્રમને અનુરૂપ વિન્ડોઝ આધ્યાત્મિક સોફ્ટવેરનું નિર્દશન કરી શકાય તેમ જ વિદ્યાર્થીઓને પૂરતો સમય આપી શકાય તે માટે એક સરવર અને પાંચ મોનીટર, નોડ માઉસ સાથે પેન્ટિયમ અથવા ૪૮૯ પ્રકારના પર્યાપ્ત મેમરી સાથે વસાવવાનું આધ્યોજન કરવામાં આવે;
૬. કોમ્પ્યુટર સાયન્સના વિષય સંબંધી સામયિકો મંગાવવામાં આવે;
૭. ગુણવત્તાના ધોરણો અન્ય વિષયના કાર્યભારને અસર ન થાય તે રીતે ૩૦ વિદ્યાર્થીઓને પ્રવેશ આપવામાં આવે;
૮. પ્રતિ મશીનએટ બે વિદ્યાર્થીઓની બેચ રાખવામાં આવે;
૯. કોમ્પ્યુટર વિષય શીખવા માટે કુલ રૂ. ૩૦૦ ફી સત્રએટ રાખવામાં આવે;
૧૦. યુનિવર્સિટીના ધારાધોરણ મુજબ શિક્ષકવર્ગના તેમજ બિનશિક્ષકવર્ગના કર્મચારીઓને પગારધોરણ, મોંઘવારી ભથ્યુ, પ્રોવિન્ટ ઈડ, બ્રેચ્યુફ્ટી અને ધરભાડા ભથ્યુ આપવામાં આવે તથા તેમને તેમજ છૂટા થયેલા શિક્ષકવર્ગના તેમજ બિનશિક્ષકવર્ગના કર્મચારીઓને વેતન, વળતર કે અન્ય કાઈ લેણું ચુકવવાનું બાકી નથી, તેવું પ્રમાણપત્ર આપવામાં આવે અને જો કાઈ લેણું ચુકવવાનું બાકી હોય તો તે ચુકવી આપવામાં આવે તેમજ વિદ્યાર્થીની સંખ્યાને લક્ષમાં લઈ મહેકમ અગેના યુનિવર્સિટીના ધારાધોરણ મુજબ બિનશિક્ષકવર્ગના પર્યાપ્ત કર્મચારીઓની નિમણુક કરવામાં આવે અને મહેકમના સંદર્ભમાં કોઈ નિમણુક બાકી રહેવા પામી નથી, તેવું પ્રમાણપત્ર આપવામાં આવે.
૧૧. ગુજરાત સરકાર, ભારત સરકાર અને યુ.જી.સી.એ વિદ્યાર્થી-પ્રવેશ શિક્ષક-બિનશિક્ષકવર્ગના કર્મચારીએની નિમણુક, બઢતી છત્યાદિ અંગે અનુ. જાતિ, અનુ. જનજ્ઞાતિ અને બક્ષીપણ દરા આવરી લેવાયેલ સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પણતવર્ગ તેમજ શારીરિક ખોડખાપણ ધરાવતા ઉમેદવારોની અનામત જગ્યા ભરવામાં યુનિવર્સિટીએ વખતોવનત નિયત કરેલ ધારાધોરણોનો અમલ કરવામાં આવે છે-આવશે.

સહજાનંદ વાણિજ્ય માનવિદ્યાલય, અમદાવાદનો સ્થાનેક તપાસસમિતિનો ડેવાલ

અમે આ સંસ્થા (બપોરની કોલેજ)ની તા. ૧૮-૯-૧૯૭૭ના રોજ મુલાકત લીધી હતી. સંસ્થા પોતોના સ્વતંત્ર મજાનમાં કામ કરે છે. સવારે આ મજાનનો ઉપયોગ સહજાનંદ એટસ અને કોમર્સ કોલેજ કરે છે જ્યારે બપોરે આ કોલેજ કામ કરે છે.

કોલેજના કાર્યકારી આચાર્યશ્રીએ અમને માહિતીસભર ફાઈલો આપી હતી. અમે અધ્યાપકો અને બિનરેશાણિક કર્મચારીઓને પણ અલગઅલગ મણ્યા હતા.

આ કોલેજમાં બી.કોમ.મા મુખ્ય વિષય તરીકે એકાઉન્ટન્સી અને એંડિટિંગ શીખવવાની જોગવાઈ છે જ્યારે ગૌઢા વિષય તરીકે એડવાન્સ સ્ટેટિસ્ટિક્સ, એસ.પી. અને કોમ્પ્યુટર ઇન નિઝનેસ ઓપરેશન શીખવવાની જોગવાઈ છે. ૧૯૭૭-૭૮માં આ કોલેજમાં પ્રથમ બી.કોમ.મા ક૩૭, દ્વિતીય વર્ષમાં ૮૪૧ અને તૃતીય વર્ષ બી.કોમ.માં ૭૭૮ વિદ્યાર્થીઓ છે.

ગ્રંથાલયમાં ધારાધોરણ અનુસાર પુસ્તકોની ખરીદી કરવામાં આવી છે. કોલેજના શૈક્ષણિક તથા બિનરેશાણિક કર્મચારીઓને એલ.ટી.સી., બોનસ, ડી.એ., છન્ટરીયમ રીલિફના નાણા ચુકવાયા છે.

શૈક્ષણિક તથા બિનરેશાણિક વિભાગમાં પુનિવર્સિટી ધારાધોરણ અનુસાર નિમણૂકો થઈ છે. આમ છતાં, કોમ્પ્યુટર વિભાગમાં એક સરવર અને મોનિટરની સુવિધા કરવામાં આવે. હજુ સુધી કોમ્પ્યુટરના વાખ્યાતાની નિમણૂક થઈ નથી જે કરવામાં આવે.

અમે આ સંસ્થાને એક વર્ષ માટે જોડાણ આપવાની લલામણ કરીએ છીએ.

ડી. એમ. શાહ
આર. એચ. વ્યાસ
આર. પી. સોની

પરિશિષ્ટ "૩/૬"

કામકાજ કમાંક ૩(૬)

અંકેડિક કાઉન્સિલની લખામજા

આથી હરાવવામાં આવે છે કે, શ્રી ૨૪ની પારેબ આદર્સ, શ્રી કે. બી. કોમર્સ એન્ડ શ્રીમતી બી. સી. જલુધવાલા સાયન્સ કોલેજ, ખંભાત ખાતેની નિમણૂકો અંગેની શરત સહિતની નીચે જણાવેલ શરતોનું પાલન એકિઝિક્યુટિવ કાઉન્સિલને સંતોષ થાય તે રીતે તા. ૨૫-૧૦-૧૯૬૭ સુધીમાં કરે તો તેને બી.કોમ., બી.એ. (ગોણ)માં કોઓફિચર મેથડ્સ અને બી.કોમ. (ગોણ)માં કોઓફિચર છન બિજનેસ ઓપરેશન, બી.ઓસેસી. (ગોણ)માં કોઓફિચર સાયન્સના અભ્યાસક્રમો શીજવવા માટે એકિઝિક્યુટિવ કાઉન્સિલને લખામજા કરવી.

૧. કોઓફિચર છન બિજનેસ ઓપરેશનના વિષય માટે (૧) પૂર્ણ સમયના ગ્રોચામરની નિમણૂક કરવામાં આવે અને (૨) ખંડ સમયના વ્યાખ્યાતાની નિમણૂકો નજી માસમાં કરવામાં આવે અને તે અંગે બડોળી પ્રસિદ્ધ આપી ધનિષ્ઠ પ્રયત્નો કરવામાં આવે;
૨. પ્રથમથી માટે અત્યાર સુધી વખતોવખત મુકેલી શરતોના સંદર્ભમાં કોલેજ પોતાના બડોળમાંથી કરેલ કુલ ખર્ચનો આંકડો મોકલવવામાં આવે અને અત્યાર સુધીની શરતોના સંદર્ભમાં ખર્ચ કરવામાં જીણાપ રહેલી જણાય તો તેટલી રકમના પુસ્તકોની ખરીદી કરીને તેમ કર્યાની જાણ કરવામાં આવે.
૩. કોઓફિચરના પુસ્તકો અને સામયિકો માટે પ્રતિવર્ષ ઓછામાં ઓછા રૂ. ૫,૦૦૦નો આવર્તક ખર્ચ કરવામાં આવે. આ વર્ષ માટે રૂ. ૫ાંચ હજારની ડિમતના પુસ્તકોની ખરીદી તેની યાદી સાથે પુનિવર્સિટીને દિન પદ્ધતમાં જાણ કરવામાં આવે;
૪. કોઓફિચર સાયન્સના વિષે સંબંધી સામયિકો નિયમિત રીતે મંગાવવામાં આવે;
૫. જુણવતાના ધોરણે અન્ય વિષયના કાર્યભારને અસર ન થાય તે રીતે ૩૦ વિદ્યાર્થીઓને પ્રવેશ આપવવામાં આવે;
૬. પ્રતિ મશીનદીઠ એક વિદ્યાર્થીની બેચ રાખવવામાં આવે;
૭. પુનિવર્સિટીના ધારાધોરણ મુજબ શિક્ષકવર્જના તેમજ બિનશિક્ષકવર્જના કર્મચારીઓને પાચારધોરણ, મૌખવારી ભણ્ણું, પ્રોવિડ-ટ ફેફ્યુર્ટી અને બરલાડ ભણ્ણું આપવવામાં આવે તથા તેમને તેમજ છુટા થયેલા શિક્ષકવર્જના તેમજ બિનશિક્ષકવર્જના કર્મચારીઓને વેતન, વધતર કે અન્ય કાંઈ લેણું ચૂકવવાનું બાકી નથી, તેવું પ્રમાણપત્ર આપવવામાં આવે અને જો કાંઈ લેણું ચૂકવવાનું બાકી હોય તો તે ચૂકવી આપવવામાં આવે તેમજ વિદ્યાર્થીની સંખ્યાને લક્ષમાં લઈ મહેકમ અંગેના પુનિવર્સિટીના ધારાધોરણ મુજબ બિનશિક્ષકવર્જના પર્યાપ્ત કર્મચારીઓની નિમણૂક કરવામાં આવે અને મહેકમના સંદર્ભમાં કોઈ નિમણૂક બાકી રહેવા પામી નથી, તેવું પ્રમાણપત્ર આપવવામાં આવે.
૮. જુજરાત સરકાર, ભારત સરકાર અને યુ.ક્ય.રી.એ. વિદ્યાર્થી-પ્રવેશ શિક્ષક-બિનશિક્ષકવર્જના કર્મચારીઓની નિમણૂક, બઢતી છત્યાદ અંગે અનુ. જાતિ, અનુ. જનજાતિ અને બલીંગ ક્ષણીય આવરી લેવાથેલ સામાજિક અને શૈક્ષિક રીતે પદ્ધતવાની તેમજ શારીરિક ખોડખાંપણ ધરાવતા ઉમેદવારોની અનામત જગ્યા ભરવવામાં પુનિવર્સિટીએ વખતોવખત નિયત કરેલ ધારાધોરણનો અમલ કરવામાં આવે છે—આવશે.

આદર્સ, સાયન્સ અને કોમર્સ કોલેજ, ખંભાતનો સ્થાનિક તપાસસભિતિનો ડેવાલ

અમે સ્થાનિક તપાસસભિતિના સભ્યો તરીકે આદર્સ, સાયન્સ અને કોમર્સ, કોલેજ, ખંભાતની તા. ૧૯-૭-૧૯૬૭ના રોજ મુલાકાત લીધી હતી. મુલાકાત દરમિયાન આચાર્યશ્રી એચ. એન. પડ્ગાંબે હાજર રહી માહિતી પૂરી પાડી હતી જે નીચે પ્રમાણો છે :

૧. કોઓફિચરની પ્રયોગશાળામાં એક પેન્ટિયન સરવર, દસ ૪૮૯ નોંડ, ચાર પીસી અને બે પ્રિન્ટર વસાવવવામાં આવ્યો છે. આ મશીનનોનો ઉપયોગ રહોય વિદ્યાર્થીઓ કરે છે.
૨. ચાલુ ૧૯૬૭-૬૮ના વર્ષ આ વિષયમાં પ્રથમ અને દ્વિતીય વર્ષ વિજ્ઞાનમાં અનુકૂળે ૨૨ અને ૧૭, પ્રથમ અને દ્વિતીય વર્ષ વિનયનમાં અનુકૂળે ૨૭ અને ૧૮ અને પ્રથમ અને દ્વિતીય વર્ષ, વાણિજ્યમાં ૨૧ અને ૩ વિદ્યાર્થીઓને પ્રવેશ આપવવામાં આવ્યો છે.
૩. પુસ્તકાલયમાં આ વિષયના ૪૦ જેટલા પુસ્તકો ૧૦૪ જેટલી નકલો સાથે વસાવવવામાં આવ્યા છે અને ચાર જેટલા સામયિકો મંગાવવવામાં આવે છે.
૪. પૂર્ણ સમયના વ્યાખ્યાતા તરીકે શ્રી કપીલપુરી ગોંસાઈ સેવાઓ આપે છે જ્યારે પૂર્ણ સમયના ગ્રોચામર અને વધારાના ખેડ સમયના વ્યાખ્યાતાની જગ્યામાં ભરાઈ નથી.
૫. પ્રાયોગિક કાર્ય માટે પ્રતિ મશીન દીઠ એક વિદ્યાર્થી પ્રમાણો કરવામાં આવે છે.

ઉપરોક્ત હડીકતના સંદર્ભમાં સભિતિ નીચે પ્રમાણો ભલામજા કરે છે.

ત્રહોય વિદ્યાર્થીઓનું કોઓફિચર સાયન્સ વિષયનું જોડાણ એક વર્ષ માટે લંબાવવવામાં આવે અને તે દરમિયાન ખંડ સમયના વ્યાખ્યાતા અને પૂર્ણ સમયના ગ્રોચામરની નિમણૂક કરવામાં આવે ઉપરાંત પુસ્તકો પેટે તાત્કાલિક રૂ. ૫,૦૦૦નો ખર્ચ કરવામાં આવે, કાયમી જોડાણ અંગે ત્યાર બાદ નિર્ણય લેવાનું યોગ્ય ગણાશે.

ડૉ. વાય. કે. અશ્રવાલ

શ્રી આર. પી. સોની

ડૉ. સરલા અચ્યુતન

પરિશીષ્ટ "૩/૧૦"

કામકાજ ક્રમાંક ૩(૧૦)

આથી હરાવવામાં આવે છે કે, ગુજરાત કોલેજ, અમદાવાદની નિમણૂકો અંગેની શરત સહિતની નીચે જણાવેલ શર્તોનું પરિપાલન એક્ઝિક્યુટિવ કાઉન્સિલને સંતોષ થાય તે રીતે તા. ૧૫-૧૨-૧૯૬૭ સુધીમાં કરે તો તેને બી.ઓ. (મુખ્ય)માં થિયેટર ઇન આદર્સના અભ્યાસક્રમ ચાલુ કરવા અને હિતીય વર્ષ માટે નવું વધારાનું જોડાણ મેળવવા માટે એક્ઝિક્યુટિવ કાઉન્સિલને ભલામણ કરવી.

૧. (અ) સદરઢુ વિષય શીખવવા માટેની લાયકાત ધરાવતાં શિક્ષકોની ઓર્ડર. ૧૨૦ અનુસાર નિમણૂક કરવામાં આવે;
- (બ) કલાર્ક, ટાઇપિસ્ટ, મિસ્ટ્રી, લાઈટમેન, સ્વીપર ઇત્યાદિ બિનશિક્ષક વર્ગની તથા કર્મચારીગણની નિમણૂક કરવામાં આવે;
૨. ગ્રંથાલયો માટે અત્યાર સુધી વખતોવખત મૂકેલી શરતોના સંદર્ભમાં કોલેજે પોતાના બંદોળમાંથી કરેલ કુલ ખર્ચનો આંકડો મોકલવામાં આવે અને અત્યાર સુધીની શરતોના સંદર્ભમાં ખર્ચ કરવામાં ઉણાપ રહેલો જણાય તો તેટલી રકમનાં પુસ્તકોની ખરીદી કરીને તેમ કર્યાની જાણ કરવામાં આવે.
૩. પુસ્તકો અને સામયિકો માટે પ્રતેક વિદ્યાસાધારી પ્રતિવર્ષ ઓછામાં ઓછા રૂ. ૪,૦૦૦નો આવર્તક ખર્ચ કરવામાં આવે. આ વિષયને લગતાં પુસ્તકો-સામયિકો ખરીદવામાં આવે;
૪. પ્રાયોગિક કાર્ય માટે નીચે મુજબની સુવિધા સાથે નાટ્ય ખેડ સુસજ્જ કરવામાં આવે :
  ૧. મોડેલિંગ અને ઇચ્ચર પેન્ટ્રી માટેની ડિઝાઇન કરવા માટેનું વર્ક્ષોપ
  ૨. લાઈટનિંગ માટેના સાધનો
  ૩. મેકાનિક અને કોંસ્યુમ માટેનું વાડશેડ
  ૪. શ્રાવ્ય, રેડિયો બ્રોડકાસ્ટિંગની એક્સરસાઈઝ માટે
  ૫. સ્ટુડિયોના ક્રમ માટે એજ્યુકેશન મીડિયા રિસર્ચ સેન્ટર, ગુજરાત યુનિવર્સિટીના મીડિયા રિસર્ચ સેન્ટર મુજબનું
  ૬. વીડિયો ટેક્સ્સ
  ૭. કેસેટ રેકોર્ડર (મીડિયો માટે) સ્ટીલ કેમેરા
  ૮. બોઝિક ઇક્સ્પ્રેસન્ટ (વીડિયો કેમેરા અને વીસીઆર સ્ટુડિયો જેવા)
  ૯. લોન્ડ ટર્મલો કોર્સ ટી.વી. સાધનોથી થિયેટર સુસજ્જ કરવામાં આવે.
૧૦. વિદ્યાર્થીઓના પ્રાયોગિક કાર્યો માટે એક અથવા બે થિયેટરોની (નાટ્ય વિદ્યા માટેની) ગ્રામ્ય મેળા સહિતની એજ્યુકેશન દુર ગોઠવવામાં આવે;
૧૧. નાટક માટે (લાકડાનું સ્ટેજ બનાવવું અને સ્ટેજ માટે જરૂરી પડદા કલાકારોના ડ્રેસ વગેરેની તાત્કાલિક વ્યવસ્થા કરવી;
૧૨. નાટ્ય વિદ્યાના હોલનું વાયરિંગ, સ્વીચ્ચબોર્ડ વગેરે તાત્કાલિક કરીને પી.ડબલ્યુ.ડી. અગર એ.ઈ.સી.નું પ્રમાણપત્ર મેળવી યુનિવર્સિટીને મોકલવાનું રાખવું.
૧૩. અભિનય-પદ્ધતાની સાથે સાથે રેગભૂમિનું સાહિત્યિક પાસું જાણવું 'સ્નાતક' માટે જરૂરી છે, આ માટે અનુભવી અને અધિકારી વિદ્યાનોની 'માનદ' સેવાઓનો પ્રબંધ કરવો.
૧૪. 'સ્ટેજ' ઉપરાંત પ્રવર્તમાન અન્ય માધ્યમો જેવા કે રેડિયો અને ટી.વી.ના ક્ષેત્રમાં અભિનય અને નિર્માણના વિશિષ્ટ પાસાની જાણકારી માટે જરૂર જણાય જે તે માધ્યમનાં તજજોની માનદ સેવાની વ્યવસ્થા કરવી.
૧૫. વિષયની ગણન અને વિશાદ જાણકારી માટે રંગમંચકલાના વિવિધ પાસાના નિષ્ણાતોની વિશિષ્ટ નિમણૂક થવી ધટે, જે આ પ્રમાણો છે.
  - (૧) સાહિત્ય (૨) કક્ષટ (કસબ) (૩) દિગ્દર્શન (૪) ભાષા, સંગીત, ઉચ્ચરણ (૫) ભારતીય રંગમંચના વિવિધ નાટ્ય સ્વરૂપો.
૧૬. નાટ્ય વિદ્યા સ્નાતક અભ્યાસક્રમમાં ૩૦-૩૫ વિદ્યાર્થીઓને પ્રવેશ આપવો;
૧૭. યુનિવર્સિટીના ધારાધોરણ મુજબ શિક્ષકવર્ગના તેમજ બિનશિક્ષકવર્ગના કર્મચારીઓને પગારધોરણ, મોંધવારી ભથ્થું, મોડિઝન ઈડ, ગ્રેન્યૂઝીટી અને ધરભાડા ભથ્થું આપવામાં આવે તથા તેમને તેમજ છુટા થયેલા શિક્ષકવર્ગના તેમજ બિનશિક્ષકવર્ગના કર્મચારીઓને વેતન, વણતર કે અન્ય કાઈ લેણું ચૂકવવાનું બાકી નથી, તેવું પ્રમાણપત્ર આપવામાં આવે અને જો કાઈ લેણું ચૂકવવાનું બાકી હોય તો તે ચૂકવી આપવામાં આવે તેમજ વિદ્યાર્થીની સંઘ્યાને લક્ષમાં લઈ મહેક્રમ અંગેના યુનિવર્સિટીના ધારાધોરણ મુજબ બિનશિક્ષકવર્ગના પર્યાતક કર્મચારીઓની નિમણૂક કરવામાં આવે અને મહેક્રમનાં સંદર્ભમાં કોઈ નિમણૂક બાકી રહેવા પામી નથી; તેવું પ્રમાણપત્ર આપવામાં આવે.

૧૦. ગુજરાત સરકાર, ભારત સરકાર અને પુષ્ટિ.સી.એ વિદ્યાર્થી-પ્રવેશ શિક્ષક-બિનશિક્ષકવર્ગના કર્મચારીઓની નિમણૂક, બઢતી હત્યાદિ અંગે અનુ. જાતિ, અનુ. જનજાતિ અને બાણીપદ્ય દ્વારા આવરી લેવાયેલ સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાતવર્ગ તેમજ શારીરિક ખોડખાંપણ ધરાવતા ઉમેદવારોની અનુભવ જગ્યા ભરવામાં યુનિવર્સિટીએ વખતોવખત નિયત કરેલ ધારાધોરણોનો અમલ કરવામાં આવે છે—આવશે.
૧૧. નીચે જણાવેલ વસ્તુઓની વિભાગ માટે તાત્કાલિક જરૂરિયાત છે, તે મુજબ તપ્પીદે વ્યવસ્થા કરવામાં આવે :

૧. પ્રકાશના સાધનો :

૧. સ્ટેન્ડ	દનગ (હાલમાં એક પણ નથી)
૨. કોઈલ ૪૦ × ૩૫	૧૦ નગ
૩. ૧/૧૦નું વાયર	૧ બંડલ
૪. ૫ અભિયરની પીનો	૫ ડાન
૫. પી.વી.સી. ટેપ	૧ ડાન
૬. ૧૫ અભિયરની પીનો	૧ ડાન
૭. ૫૦૦ના સ્પોટ લેન્ઝ (ફોઝ)	૧ ડાન
૮. પુ.વી. ટ્યુલ	૧ નગ
૯. ડેલોજન ૫૦૦ લાઈટ સાધન	૪ નગ
૧૦. ડેલોજન ૧૦૦૦ સાધન	૨ નગ
૧૧. ડેલોજન ટ્યુલ ૫૦૦	૫ નગ
૧૨. ડેલોજન ૧૦૦૦ ટ્યુલ	૫ નગ
૧૩. ટેપરેકોર્ડ ૮૦	૧ નગ
૧૪. સ્ટીલનો કબાટ	૪ નગ
૧૫. લાકડું દેવદાર	૧૦ સ્લીપર
૧૬. માદરપાટ	૧૦૦ મીટર
૧૭. ફાયર રેઝિસ્ટન્ડ	૪ નગ

મેક્પના સાધનો—મેક્પના સામાન્ય કાટ નવી ફક્ત મેક્પ બોક્સ ( ) છે.

મિસ્ટ્રીના સાધનો-

૧. સ્ફુર ડાઇવરનો સેટ ૧ નગ
૨. ઇન્સ્યુલેટર પકડ ૧ નગ
૩. ટેસ્ટર ૧ નગ.

સ્ટાફની તાત્કાલિક જરૂરિયાત આ મુજબ છે.

૧. કારપેન્ટર કમ પ્રોપટીમેન (મિસ્ટ્રી).
૨. વાયરમેનની એક પેસ્ટ કાયમ માટે ભરવી.

અથવા જ્યારે જરૂરિયાત ઉભી થાય ત્યારે બહારથી વ્યવસ્થા કરવી.

ગુજરાત કોલેજ નાટ્ર વિભાગની સ્વાનિક તપાસસમિતિનો ડેવાલ

તા. ૨૭ ઓક્ટોબર, ૧૯૬૭ના રોજ અમે પ્રો. એ. આર. શાહ, ભરત દવે અને કમલભાઈ ત્રિવેદીએ સાંજે ગુજરાત કોલેજ નાટ્ર વિભાગની મુલાકાત લીધી અને ત્યાં પ્રવર્તમાન સાધનસગવડોનું જોત નિરીક્ષણ કર્યું. અમારી સાથે નાટ્ર વિભાગના વડાશ્રી અજ્યા સાગર અને વાખ્યાતા શ્રીકાંત બીળી પણ ઉપસ્થિત હતા. મારે અને પ્રો. કમલ ત્રિવેદીએ નિયાલસતા પૂર્વક કબૂલવું જોઈએ કે આ મુલાકાત અને નિરીક્ષણ અમને બંનેને અનહદ આંચકા સાથે પારાવાર દુઃખ અને નિરાશા સાંપડવા છે.

નાટ્ર વિભાગના મકાનની ઉપલબ્ધ સગવડોની બેદાલી અને દુર્દીશા જોઈને શિક્ષણ સાથે સંકળાપેલો કોઈપણ સંવેદનશાલ માણસ દુઃખ ઉકેલેવી ભગાર અને બિસ્માર હાલત છે આ વિભાગની.

ગમે તેવા બુદ્ધિશાળી સર્જનશીલ માણસને પણ ગુણવત્તાવાળું કાર્ય કરી બતાવવા માટે ઉચિત અને ઉપકારક વાતાવરણ જોઈએ. લઘુત્તમ સાધનસગવડ જોઈએ, નિયમિત આવતો સ્ટાફ જોઈએ, બ્યક્સિલો સાધન સગવડો વગેરે માટે લઘુત્તમ નાશાકીય જોગવાઈએ જોઈએ. આ તમામ બાબતો પ્રત્યે ધોર ઉપેક્ષા સેવાઈ હોય તેવું અહી જોવા મહ્યું.

આટલી ભયોનક બિસ્માર હાલત હોવા છતાં આ નાટ્ર વિભાગ ચાલે છે. ત્રણ જ અધ્યાપકો છે છતાં કેટલા બધા વિષયો આ ત્રણ જ બ્યક્સિલો ભણ્ણાવે છે? ૧૫૦૦થી ૨૦૦૦ રૂપિયા જેવી તદ્દન નશીવી હાસ્યાસ્પદ રકમ મળતી હોવા છતાં આ અધ્યાપકો અને વિદ્યાર્થીઓ ફક્ત પોતાના ઉત્સાહ અને મહેનતના જોરે વર્ષમાં કેટલા બધા એકાંકીએ

ભજવે છે. કેટલી સ્પર્ધાઓમાં ભાગ લે છે, અધ્યાપકો તેમની સેવાના નિયમિત ગ્રાહા કરતા કેટલો બધો સમય વિદ્યાર્થીઓની તાલીમ પાછળ આપે છે અને છતાં સ્ટાફ, સાધન સંગવડ અને નાશાંકીય જોગવાઈ બાબતમાં આ નાટ્ય વિભાગની ભયાનક હદે ઉપેક્ષા થઈ રહી છે તેવું મારું અને પ્રો. નિવેદીનું માનવું છે.

ગયા વરસે આ નાટ્ય વિભાગમાં ડિગ્રી કોર્સ શરૂ કરવા અંગે અમે ભલાભણ કરેલી ત્યારે અમે કેટલાક સૂચના કર્પા હતા જેમાંથી કશાનો અમલ થયો નથી તે જાણી દુઃખ થાય છે. ડિગ્રી કોર્સ કરાવવા પાછળનો અમારો હેતુ ગુજરાતના વિદ્યાર્થીઓના ઉજ્વા ભવિષ્યનો જ હતો. ડિગ્રી કોર્સ થવાથી આ સ્નાતકોને રેઝિયો, ટેલ્વિજન, ફિલ્મ કે રંગભૂમિ સેતે કામ કે નોકરી મળી શકે પણ બીજા રાજ્યોની તુલનામાં આપણા આ સ્નાતકોની ગુણવત્તા વધારવા માટે તેમને પૂરતા સાધન સંગવડવાળું ઉચ્ચશિક્ષણ મળવું જોઈએ.

નાટ્ય વિભાગની આ તમામ જરૂરિયાતો પૂરી પાડવા વખતોવેખત પરિપત્રો, પ્રસ્તાવો વિભાગ તરફથી મુકવામાં આવ્યા છે જેની નોંધ અમારી કમિટીએ લીધી છે તેમાંની બસી બાબતે વિસ્તૃત રીતે આ પત્રની સાથે અમે જોડીએ છીએ.

તેમ છતાં તા. રજીની રૂબરૂ મુલાકાત અને જીત નિરીક્ષણને આધારે તાત્કાલિક ધ્યાનમાં લેવા જેવા મુદ્દા નીચે પ્રમાણે છે જેનો પુછના ધોરણે તાકીદે અમલ થાય તેવો અમારો આગઢ છે.

૧. સ્ટાફ : નાટ્યકલાનું અભિનય અંગ છે સન્પિલ-સેટ ડિગ્રીન શ્રી મનજીલભાઈ મિસ્ટ્રીના અવસાન બાદ નાટ્ય વિભાગમાં લાંબા કાલથી કોઈ કારપેન્ટર-મિસ્ટ્રીની નિમણૂક થઈ નથી. નાટકન્ના સેટ્સ બનાવવા વર્કશોપ છે પણ મિસ્ટ્રી નથી. આ કૌશલ્ય માંગી લે તેવું કામ હોવાથી મિસ્ટ્રીની નિમણૂક તાકીદે થવી ઘટે.

૨. નાટકના વિષયોમાં બહુ જરૂરી. છે. એક વ્યાખ્યાતા બધેય ન ચાલે ન ચલાવવો જોઈએ. અભિનય અને નાટ્યનિર્માણના વિરોધજો ખાસ જોઈએ જે વિભાગ પાસે નથી. તા. ૩ જૂન, ૧૯૮૭ના રોજના છન્ટવ્યુહમાં એક વ્યાખ્યાતાની પસંદગી થઈ નથી. બીજું ખાલી જગ્યાઓ ભરવા અગેની વિગતો આ સાથે જોડી છે.

૩. નાટ્ય વિભાગ જ્યાં ચાલે છે તે મકાન અતિ વિશાળ છે. નહેરુ હોલ ઘણો મોટો હોલ છે. આ સમગ્ર જગ્યા ધૂળ, બાવાળાણા, કબુતરોની ચરક, ભાગેલા તુટેલા ફર્નિચરના આડેથડ ખડકલા વગેરેથી ભંગાર આવાવનું જગ્યાનો ભાસ કરાવે છે. પૃથ્વીપરછથી માલૂમ પડવું કે આટલી વિશાળ જગ્યાની નિયમિત સ્વચ્છતા માટે કોઈ ""સ્વીપર"" સફાઈ કર્મચારી નિયુક્ત જ નથી. ફક્ત એક પટાવાઓ છે જે સફાઈનું કામ પણ કરે છે પણ તે એકલો બધા કામમાં પહોંચી વળતો નથી. મોટી સમસ્યા તો ત્યારે સર્જય છે કે જગ્યારે આ પટાવાઓ એકથી વધુ દિવસોની રજા પર જાય છે ત્યારે નાટ્ય વિભાગને બદલીમાં કોઈ જ માશસ મળતો નથી અને અધ્યાપકો પર બોજ વધી જાય છે.

૪. નાટ્ય વિભાગના ઓફિસકાર્ય માટે એકપણ કલાક કે ટાઇપિસ્ટ ઉપલબ્ધ નથી. હાલ આવું કાર્ય તેઓ બહાર વ્યક્તિગત ખર્ચે કરાવો લે છે. ગુજરાત કોલેજ વહીવટી સ્ટાફના કલોરોની સેવા નાટ્ય વિભાગને મળતી નથી.

૫. સાધન સંગવડો : નહેરુહોલના સ્ટેજ પરના પડદા અતિશય ભંગાર હાલતમાં છે જે તાત્કાલિક બદલવા જોઈએ. વીજુસ નવી નાખવી જોઈએ અને સાઈકલોશમાં ધોવરાવવો જોઈએ.

૬. અભિનય અને નૃત્ય માટે સ્ટેજ લાકડાનું જ જોઈએ. નહેરુહોલના પથ્યરના સ્ટેજ પર લાકડાની પાટો દારા સ્ટેજ બનાવવું જોઈએ.

૭. ચોમાસા દરમિયાન હોલમાં જ્યાં જ્યાથી પાણી ટપકે છે તેની તાકીદે મરામત થવી જોઈએ.

૮. મકાનની સ્વચ્છતાની આડે કબુતરોની હગાર મોટામાં મોટું વિષ છે. કબુતરો અંદર ન પ્રવેશી શકે તે રીતે બારીબારશાં, કાચ, પડદા, બાકોરી વગેરેની મરામત કરવી.

૯. આ નહેરુહોલ અગાઉ આગમાં ભસ્મિલૂત થયેલો છે. હજુ આપણી આંખ નથી ઉધડી ! તા. ૧૪-૮-૧૯૮૭ના રોજ લખેલ પત્રમાં ખુલ્લા વાયરો, સ્વીચબોડ વગેરેમાં આગ સામે રખણા આપતી જોગવાઈઓ સૂચવી છે જેનો ૩ વર્ષથી અમલ નથી થયો.

૧૦. નાટકોમાં વપરાતા કપડાં જો નિયમિત ધોવાય નહીં અને ઈસ્ટ્રી ન થાય તો જલ્દીથા તે નકામાં અને ખરાબ થઈ જાય તે માટે નિયમિત ધોભી અને ઈસ્ટ્રી માટેની નિયમિત નાશાંકીય જોગવાઈ હોવી જોઈએ.

વિજ્ઞાન, ગણિત, માનસશાસ્ત્ર, પત્રકારિત્વ વગેરે વિષયોની જેમ નાટક પણ જ્ઞાનની જ એક શાખા છે. આવું સમજાવવાની ભાગ્યે જ જરૂર હોય કારણ કે જગ્યારે નાટ્યકલાને યુનિવર્સિટીએ તેના ખાસ અભ્યાસકંસેમાં સ્થાન આપેલું છે તે સ્વયં જ પુરવાર કરે છે કે નાટક તે કંઈ તમામ વિષયો અને વિભાગોમાં તદ્દન છેલ્લામાં છેલ્લી પાયરીનો વિષય નથી. વિજ્ઞાન ભણેવવા માટે કોલેજો જેમ લેલોરેટરીના સાધન સંગવડ માટે બજેટ ફાળવે તે જ રીતે નાટ્યકલાની તાલીમ પાછળ પણ મોટું બજેટ ફાળવવું જ પડે.

"નાટક એટલે કેવળ મનોરંજન" અને મનોરંજન પર યુનિવર્સિટી જે ખર્ચ કરે તે "દિગુલ ખર્ચ" આવી કંઈક સંકુચિત સમજ ધર કરી ગઈ છે. અતિભર્યાણ નાટક પ્રેક્ષકોમાં નિષ્ફળ પણ જઈ શકે પરંતુ તે નિષ્ફળતા બાદ બીજુંવાર નાટક પર થતો ખર્ચ પર તેને બહાને અફુશા ન હોય. સત્યજિત રે કે શ્યામ બેનેગલ જેવાને પણ ઘણીવાર ધારી સફળતા ન પણ મળે. જગ્યારે દ્રામા કોલેજમાં તો એ તાલીમનો ભાગ છે.

અમારી આગઢભરી દરખાસ્ત છે કે ઉપરોક્ત તાકીદના મુદ્દાઓ તેમજ આ સાથે જોડેલી વિગતોને ધ્યાનપૂર્વક સહાનુભૂતિથી જોવા સમજવામાં આવે અને આપણી રંગભૂમિનાં બે આદરણીય વર્ગાંથી શ્રી જ્યશંકર સુંદરી અને

જશવંત કક્ષરના પ્રયત્નોથી શરૂ થયેલ આ નાટક વિભાગના વિકાસ અને ઉત્તુતિ માટે તમામ જરૂરી સહાય શક્ય અટલા ટૂકડા ગાળામાં પૂરી પાડવામાં આવે.

આભાર.

ઉપરોક્ત વિગતો અને પરિસ્થિતિને લખામાં લેતા આ કમિટી લખામણ કરે છે કે આ વિધ્યનું ચાલુ જોડાણ અને દિતીય વર્ષનું ચાલુ વધારાનું (નવુ) જોડાણ આ ડેવાલમાં દર્શાવેલ ક્ષતિઓ તથા ગતવર્ષે નવુ જોડાણ આપતી વખતે મુક્કેલ શરતોનું પરિપાલન તા. ૩૧-૧૨-૧૯૬૭ સુધીમાં કરે તે શરતે હાલ તર્ફ ધોરણે જોડાણ આપવા ભલામણ કરીએ છીએ.

કમલ ત્રિવેદી

અ. ૨. શાસ

ભરત દ્વા

નીચે જણાવેલ વસ્તુઓની વિભાગ માટે તાત્કાલિક જરૂરિયાત છે :

૧. પ્રકાશના સાધનો :

૧. સ્ટેન્ડ	૧નંગ (હાલમાં એક પણ નથી)
૨. કોઈલ ૪૦X૩૭	૧૦ નંગ
૩. ૧/૨૦નું વાયર	૧ બંડલ
૪. ૫ અભિયરની પીનો	૫ ડાન
૫. પી. વી. સી. ટેપ	૧ ડાન
૬. ૧૫ અભિયરની પીનો	૧ ડાન
૭. ૫૦૦ના સ્પોટ લેન્સ (ફોલ્ઝ)	૧ ડાન
૮. પુ.વી. ટ્રાબ	૧ નંગ
૯. ડેલોજન ૫૦૦ લાઇટ સાધન	૪ નંગ
૧૦. ડેલોજન ૧૦૦૦ સાધન	૨ નંગ
૧૧. ડેલોજન ટ્રાબ ૫૦૦	૫ નંગ
૧૨. ડેલોજન ૧૦૦૦ ટ્રાબ	૫ નંગ
૧૩. ટેપ્રેકોર્ડ ૮૦	૧ નંગ
૧૪. સ્ટીલનો કબાટ	૪ નંગ
૧૫. લાક્ટુ ડેવદાર	૧૦ સ્લીપર
૧૬. માદરપાટ	૧૦૦ મીટર
૧૭. ફાયર રેઝિસ્ટન્ટ	૪ નંગ

મેક્પના સાધનો-મેક્પના સામાનની કાટ નવી ફક્ત મેક્પ બોક્સ ( ) છે.

મિસ્ટ્રીના સાધનો-

૧. સું ડાઈવરનો સેટ ૧ નંગ
૨. ઇન્સ્યુલેટર પકડ ૧ નંગ
૩. ટેસ્ટર ૧ નંગ.

સ્ટાફની તાત્કાલિક જરૂરિયાત આ મુજબ છે.

૧. કારપેન્ટર કમ પ્રોપટીમેન (મિસ્ટ્રી) ૧.
૨. વાયરમેનની એક પોસ્ટ કાયમ માટે ભરવી.

અથવા જ્યારે જરૂરિયાત ઉભી થાય ત્યારે બહારથી વ્યવસ્થા કરવી.

પરિશિષ્ટ “૩/૧૧”
કામકાજ કમાંક ૩(૧૧)

ઓફિચિયલ કાઉન્સિલની ભલામણ

આથી ઠાંડવામાં આવે છે કે, વાય. એસ. આદર્સ ઓન્ડ કોમર્સ કોલેજ, દેવગઢ બારિયાની નિમણૂકો અંગેની શરત સહિતની નીચે જણાવેલ શરતોનું પાલન એકિલેક્યુટિવ કાઉન્સિલને સંતોષ થાય તે રીતે તા. ૧-૧૨-૧૯૯૭ સુધીમાં કરે તો તેને બી.એ. (ગૌણ)માં આકાદાશાસ્ત્ર પદ્ધતિઓના અભ્યાસક્રમો શીખવવા માટે તા. ૧૪-૫-૧૯૯૮ સુધીનું ચાલુ જોડાણ આપવા માટે એકિલેક્યુટિવ કાઉન્સિલને ભલામણ કરવી.

૧. ઓડિ. ૧૨૦ અનુસાર શિક્ષકગણની નિમણૂક કરવામાં આવે;
૨. ગ્રંથાલય માટે અત્યાર સુધી વખતોવખત મુકેલી શરતોના સંદર્ભમાં કોલેજ પોતાના ભંડોળમાંથી કરેલ કુલ ખર્ચનો આંકડો મોકલવામાં આવે અને અત્યાર સુધીની શરતોના સંદર્ભમાં ખર્ચ કરવામાં ઊંઘાપ રહેલી જણાય તો તેટલી રકમના પુસ્તકોની ખરીદી કરીને તેમ ક્યાંની જાણ કરવામાં આવે.
૩. પુસ્તકો અને સામયિકો માટે પ્રત્યેક વિદ્યાશાખાઈ પ્રતિવર્ષ ઓછામાં ઓછા રૂ. ૪,૦૦૦નો આવર્તક ખર્ચ કરવામાં આવે.
૪. યુનિવર્સિટીના ધારાધોરણ મુજબ શિક્ષકવર્ગના તેમજ બિનશિકવર્ગના કર્મચારીઓને પગારધોરણ, મૌંધવારી ભથ્યું, પ્રોવિન્ટ ફેડ, શ્રેચ્છુઈટી અને ધરબાડા ભથ્યું આપવામાં આવે તથા તેમને તેમજ છુટા થયેલા શિક્ષકવર્ગના તેમજ બિનશિકવર્ગના કર્મચારીઓને વેતના, વળતર કે અન્ય કાઈ લેણું ચૂકવવાનું બાકી નથી, તેવું પ્રમાણાપત્ર આપવામાં આવે અને જો કાઈ લેણું ચૂકવવાનું બાકી હોય તો તે ચૂકવી આપવામાં આવે તેમજ વિદ્યાર્થીની સંખ્યાને લક્ષણાં લઈ મહેકમ અંગેના યુનિવર્સિટીના ધારાધોરણ મુજબ બિનશિકવર્ગના પર્યાપ્ત કર્મચારીઓની નિમણૂક કરવામાં આવે અને મહેકમના સંદર્ભમાં કોઈ નિમણૂક બાકી રહેવા પામી નથી, તેવું પ્રમાણાપત્ર આપવામાં આવે.
૫. ગુજરાત સરકાર, ભારત સરકાર અને મુજબ.સી.એ. વિદ્યાર્થી-પ્રવેશ શિક્ષક-બિનશિકવર્ગના કર્મચારીગણની નિમણૂક, બધાની છત્યાદિ અંગે અનુ. જાતિ, અનુ. જનજાતિ અને બધીપદ્ધતિ દ્વારા આવરી લેવાયેલ સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પદ્ધતિવર્ગ તેમજ શારીરિક ખોરખીપદ્ધતિ ધરાવતા ઉમેદવારોની અનામત જગ્યા જરૂરવામાં યુનિવર્સિટીએ વખતોવખત નિયત કરેલ ધારાધોરણોનો અમલ કરવામાં આવે છે—આવશે.

આદર્સ, કોમર્સ કોલેજ, દેવગઢબારિયાનો સ્થાનિક તપાસસમિતિનો ડેવલા

વાય. એસ. આદર્સ ઓન્ડ કે. એસ. કોમર્સ કોલેજ, દેવગઢબારિયાની આવેલી અરજણના સંદર્ભમાં યુનિવર્સિટીએ નિમેલી સ્થાનિક તપાસસમિતિએ ઉપરોક્ત કોલેજની રૂબરૂ મુલાકાત લીધી હતી અને તે અંગેનો ડેવલા નાચે પ્રમાણો છે :

૧. કોલેજના આચાર્ય, અધ્યાત્પકો તેમજ નોનચીયિંગ સ્ટાફ સાથે વિચારવિર્શ કરવામાં આવ્યો હતો.
૨. કોલેજનું મકાન સારું અને પુરતી સગવડવાણું છે.
૩. લાઇબ્રેરીની વ્યવસ્થા સુંદર છે, અને વિવિધ વિષયો માટેની ‘પુસ્તકોની’ સંખ્યા સંતોષકારક જણાઈ છે.
૪. આ કોલેજ કરેલી અરજણના અનુસંધાનમાં જણાવવાનું કે, આદર્સ વિભાગમાં બી.એ.માં “આકાદાશાસ્ત્રની પદ્ધતિઓ” વિષય (ગૌણ વિષય તરીકે) રાખી શકાય, તે માટેનું જોડાણ તા. ૧૪-૫-૧૯૯૮ સુધી આપવાની ભલામણ કરીએ છીએ.

બી. બી. જાની
એ. એમ. પટેલ

પદ્ધતિશિખ "૩/૧૨"

કામકાજ ક્રમાંક ૩(૧૨)

અક્રોચિક કાઉન્સિલની ભલામણ

આથી હરાવવામાં આવે છે કે, ગુજરાત વિનયન અને વાણિજ્ય કોલેજ (સાંજની), અમદાવાદની નિમણૂકો અંગેની શરત સહિતની નીચે જણાવેલ શરતોનું પાલન એક્ઝિક્યુટિવ કાઉન્સિલને સંતોષ થાય તે રીતે તા. ૧૫-૧૧-૧૯૯૭ સુધીમાં કરે તો તેને બી.એ. (પ્રિન્સિ.)માં ગુજરાતી, સંસ્કૃત, હિન્દી અંગ્રેજી, હિન્ડિસ, અર્થશાસ્ત્ર, સમાજશાસ્ત્ર; બી.એ.(ગૌરી)માં ભાનસશાસ્ત્ર; ફસ્ટ બી.કોમ. ૧૯૯૭થી નવું જોડાણ અંગ્રેજી, અર્થશાસ્ત્ર, એકાઉન્ટસ, વાણિજ્ય, આકાશશાસ્ત્રના અભ્યાસક્રમો શીખવવા માટે તા. ૧૫-૬-૧૯૯૭થી તા. ૧૪-૬-૧૯૯૮ સુધીનું ચાલુ જોડાણ આપવા માટે એક્ઝિક્યુટિવ કાઉન્સિલને ભલામણ કરવી.

૧. ઓડિ. ૧૨૦-મે અનુસાર નંબે વિદ્યાશાખામાં જરૂરી શિક્ષકગણની નિમણૂક કરવામાં આવે;
૨. તેમજ રાજ્ય સરકારના શિક્ષણ વિભાગના તા. ૨૧-૮-૧૯૯૭ના હરાવ ક્રમાંક પરચ/૧૫૮૭/૧૭૭૯/બીમાં મંજૂર થયેલ જગ્યા પેઢી ઘણી જગ્યાઓ ભરવાની બાકી છે. તે જગ્યાઓ ભરી તકીદ નિમણૂક કરવામાં આવે;
૩. શ્રંખાલય માટે અત્યાર સુધી વખતોવખત મુકેલી શરતોના સંદર્ભમાં કોલેજ પોતાના લડોળમાંથી કરેલ કુલ ખર્ચનો આકડો મોકલવામાં આવે અને અત્યાર સુધીની શરતોના સંદર્ભમાં ખર્ચ કરવામાં ઉણાપ રહેલી જણાપ તો તેટલી રકમના પુસ્તકોની ખરીદી કરીને તેમ કર્યાતી જાણ કરવામાં આવે.
૪. પુસ્તકો અને સામયિકો માટે મત્યેક વિદ્યાશાખાઈઠ પ્રતિવર્ષ ઓછામાં ઓછા રૂ. ૪,૦૦૦નો આવર્તક ખર્ચ કરવામાં આવે.
૫. યુનિવર્સિટીના ધારાધોરણ મુજબ શિક્ષકવર્ગના તેમજ બિનશિકવર્ગના કર્મચારીઓને પગારધોરણ, મૌખયારી ભષ્ય, પ્રોવિન્ટ ફિડ, ગ્રેચ્યુલ્ટી અને ધરભાડા ભષ્ય આપવામાં આવે તથા તેમને તેમજ ધૂટા થયેલા શિક્ષકવર્ગના તેમજ બિનશિકવર્ગના કર્મચારીઓને વેતન, વળતર કે અન્ય કોઈ લેણું ચૂકવવાનું બાકી નથી, તેવું પ્રમાણપત્ર આપવામાં આવે અને જો કોઈ લેણું ચૂકવવાનું બાકી હોય તો તે ચૂકવી આપવામાં આવે તેમજ વિદ્યાર્થીની સંખ્યાને લક્ષમાં લઈ મહેકમ અંગેના યુનિવર્સિટીના ધારાધોરણ મુજબ બિનશિકવર્ગના પર્યાપ્ત કર્મચારીઓની નિમણૂક કરવામાં આવે અને મહેકમના સંદર્ભમાં કોઈ નિમણૂક બાકી રહેવા પામી નથી, તેવું પ્રમાણપત્ર આપવામાં આવે.
૬. ગુજરાત સરકાર, ભારત સરકાર અને યુ.જી.સી.એ. વિદ્યાર્થી-પ્રવેશ શિક્ષક-બિનશિકવર્ગના કર્મચારીશાની નિમણૂક, બઢતી હત્યાહિ અંગે અનુ. જાતિ, અનુ. જનજાતિ અને બલ્લીપણ દ્વારા આવરી લેવાયેલ સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પદ્ધતિવર્ગ તેમજ શારીરિક ખોડખાપણ ધરાવતા ઉમેદવારોની અનામત જગ્યા ભરવામાં યુનિવર્સિટીએ વખતોવખત નિયત કરેલ ધારાધોરણોનો અમલ કરવામાં આવે છે—આવશે;
૭. મુલાકાતી અધાપકોની જે રકમો લીધી છે. તે તકીદ ચૂકવી આપવામાં આવે અને તેની યુનિવર્સિટીને જાણ કરવામાં આવે;
૮. હુલમાં મુલાકાતી વ્યાખ્યાતાઓ દ્વારા ફસ્ટ છધર બી.કોમ.ના વર્ગો લેવાય છે તેના બદલે તાત્કાલિક તદ્દ્ય (અડહોક) ધોરણે કાર્યભારના સંદર્ભમાં પૂર્ણ સમયના વ્યાખ્યાતાઓની જરૂરી નિમણૂકો કરવામાં આવે.

ગુજરાત વિનયન અને વાણિજ્ય કોલેજ (સાંજની) અમદાવાદનો સ્થાનિક તપાસસમિતિનો ડેવલ

અમે ઉપરોક્ત સંસ્કરણી રૂબરૂ મુલાકાત તા. ૧૫-૬-૧૯૯૭ના રોજ લીધી હતી. કોલેજના કાર્યકારી આચાર્યશ્રી આર. જેડ. સૈયદ સાહેબ ઉપરિષિત રહી જરૂરી માહિતી પૂરી પાડી હતી. અધ્યાપકો અને બિનશિકવર્ગના કર્મચારીઓને પરા ભષ્ય હતી.

ચાલુ શૈક્ષણિક વર્ષ ૧૯૭૭-૭૮થી કોલેજમાં ફસ્ટ ઇયર કોમર્સના અંગેજ માધ્યમનાં વર્ગો પણ શરૂ કરવામાં આવેલ છે.

નીચેની શરતોએ કોલેજને ૧૯૭૭-૭૮ના વર્ષ માટે વિનયન વિદ્યાશાખાના પ્રથમ વર્ષથી તૃતીય વર્ષ માટે અને પ્રથમ વર્ષ બીકોમ. (અંગેજ માધ્યમ)ના વર્ગો માટે જોડાણ આપવા ભલામણ છે. કોલેજ હાલમાં જુદી જુદી કક્ષાના જે વર્ગો / વિદ્યાર્થી સંખ્યા છે તેની માહિતી કોલેજના આચાર્યશ્રીએ આપેલ પત્ર મુજબની છે.

જોડાણની શરતો : (૧) કોલેજ/જવાબદાર અધિકારી દારા જોડાણ અંગેની બાકી વિષિ તાત્કાલિક કરવામાં આવે.

(૨) ગુજરાત સરકારે તેના ઠરાવ કમાંક પરચ/૧૫૮૭/૧૭૭૬/૫ તા. ૨૧-૮-૧૯૭૭થી મંજૂર કરેલ જગ્યાઓ પેકી ઘણી જગ્યાઓ ઉંઘુ ભરવાની બાકી છે. જે તુરત જ કાર્યવાહી કરી ભરવામાં આવે.

(૩) ઉપર (૨)માં જગ્યાવ્યા મુજબની જગ્યાઓ જે ખેડ સમયના વ્યાખ્યાતાઓ (લગભગ દરેક વિષયમાં બે કે તેથી વધુ) માટેની છે, કાર્યભાર પૂર્ણ સમયના વ્યાખ્યાતાઓ માટેનો છે. તો અ.પી.એસ.સી.ની જરૂરી વિષિ થાય તે પહેલા આવી જગ્યાઓ તદ્દર્થ ધોરણે મંજૂર કરાય અને તે રીતે જગ્યાઓ વહેલી તક ભરાય તેની કાર્યવાહી કરવામાં આવે.

(૪) હાલમાં વિલ્લિટિંગ વ્યાખ્યાતાઓ દારા કોમર્સ વિદ્યાશાખાના વર્ગો લેવાય છે તેના બદલે તાત્કાલિક તદ્દર્થ ધોરણે પૂર્ણ સમયના વ્યાખ્યાતાઓની નિમન્જૂક કરવામાં આવે.

(૫) અગાઉના વર્ષ/વર્ષોમાં મુલાકાતી અધ્યાપક તરીકે જે અધ્યાપકોને કાન્ફોરી સૌંપાઈ હતી અને જેમને મહેનતાણાની રકમો ચૂકવવાની બાકી છે તેમની આવી બાકી રકમો જરૂરી કાર્યવાહી કરી વહેલી તક ચૂકવી દેવામાં આવે.

દર્શનસિંગ શીખ

પરિચિષ્ટ "૩/૧૩"

કામકાજ કમાક ૩(૧૩)

અંકેડિક કાઉન્સિલની ભલામણ

આથી હાવવામાં આવે છે કે, સરકારી દુઃખનેરી કોલેજ, ભૂજની નિમણુકો અગેની શરત સહિતની નીચે જણાવેલ શરતોનું પાલન એકિનોક્યુટિવ કાઉન્સિલને સંતોષ થાય તે રીતે તા. - ૧૯૬૭ સુધીમાં કરે તો તેને બી.છ. પ્રથમ ચાલુ, સેકન્ડ બી.છ. દુલેક્ટ્રિકલ અને મિકેનિકલ, તૃતીય વર્ષ બી.છ. દુલેક્ટ્રિકલ અને મિકેનિકલના અભ્યાસક્રમો શીખવવા માટે તા. ૧૫-૬-૧૯૬૭થી તા. ૧૪-૬-૧૯૬૮ સુધીનું વધારાનું જોડાણ આપવા માટે એકિનોક્યુટિવ કાઉન્સિલને ભલામણ કરવી :

શરતો

૧. નીચે મુજબની વધારાની જગ્યામો તા. ૧૫મી નવેમ્બર, ૧૯૬૭ સુધી મંજૂર કરવામાં આવે;

જગ્યા	પ્રાથ્માપક	સહાપક	પ્રાથ્માપક	વાખ્યાતા
(અ) મિકેનિકલ એન્જિનિયરિંગ	૧	૪	૫	
(બ) દુલેક્ટ્રિકલ એન્જિનિયરિંગ	૨	૪	૭	
(ક) કોમ્પ્યુટર પ્રોગ્રામર	૧	-	-	
૨. પરની જગ્યામો મંજૂર થતો કુલ જગ્યામો પછી તેમાંથી ભરાયેલ જગ્યામો બાદ કરીને નીચેની જગ્યામો ત૧મી ડિસેમ્બર, ૧૯૬૭ની સમયમર્યાદામાં લરી દેવામાં આવે :

જગ્યા	પ્રાથ્માપક	સહાપક	પ્રાથ્માપક	વાખ્યાતા
(અ) મિકેનિકલ	૩	-	૫	૫
(બ) દુલેક્ટ્રિકલ	૩	૪	૮	
(ક) કોમ્પ્યુટર પ્રોગ્રામર	૧	-	-	
૩. ઉપર જણાવેલ નિમણુકો ઉપરાત ઓડી. ૧૨૦ અનુસાર શિક્ષકાણની નિમણુક કરવાની રહેશે.
૪. ડાલમાં જે જગ્યામો ભરાયેલી છે તેમાંથી કોઈની એક તરફી બદલી સાથે કોઈની બદલી ન કરવામાં આવે તો તે રીતે ન કરવી, જો ખાસ સંજોગો જીબા થાય તો યુનિવર્સિટી સાથે પરામર્શ કરવાનો રહેશે.
૫. કોલેજનું પોતાનું મકાન ક્યારે બધાઈને કાર્યરત પછી જરૂર તેની બાંધદરી સમયમર્યાદામાં આપવામાં આવે. (બાંધકામમાં કંપાઉન્ડવોલ કરતો મકાનને અપ્રિમતા આપવી જોઈએ). કોલેજમાં ૪ મોટા વર્ગબંડો અને વાયનાલય ખાલી ૧૫મી જાન્યુઆરી, ૧૯૬૮ સુધીમાં બાંધવામાં આવે;
૬. નવી કોઈ સવલતો જીબી ન થાય ત્યાં સુધી પ્રવેશ-બેઠકમાં વધારો કરી શકાશે નહીં, અને દુલેક્ટ્રિક શુપમા પણ વધારો તથા ફેરફાર કરી શકાશે નહીં. જો લોતિક સુવિધામો સમયસર જીબી કરવામાં ન આવે તો વિદ્યાર્થીઓનો પ્રવેશ કામગલાઉ રહેશે;
૭. જગ્યાના અભાવે મોટી બેન્ચસામણી વસાવી ન શકાય, પરંતુ ડાલની શિક્ષણિક જરૂરિયાત માટે માલસામણીની અશ્રીમતા પાછી સંસ્થા તરફથી મોકલી આપવામાં આવશે. આ માટે બને શાખામો માટે ઓછામાં ઓછા રૂ. વીસ લાખનું ખર્ચ કરવાનું રહેશે. યુનિવર્સિટી તરફથી બે નિષ્ણાત જીથ ચકાસણી માટે મોકલવામાં આવશે;
૮. બ્રંથાલયમાં ટેકનિકલ મેઝેનિનો મંગાવવાના રહેશે અને વાયન કશાની વ્યવસ્થાના અભાવે આ મેઝેનિનો વિદ્યાર્થી તથા અધ્યાપકો માટે ઉપલબ્ધ કરવાની વૈકલ્પિક વ્યવસ્થા ગોડવવાની રહેશે;
૯. બ્રંથાલય માટે અત્યાર સુધી વખતોવખત મૂકેલી શરતોના સંદર્ભમાં કોલેજ પોતાના ભડોળમાંથી કરેલ કુલ ખર્ચનો આકડો મોકલવામાં આવે અને અત્યાર સુધીની શરતોના સંદર્ભમાં ખર્ચ કરવામાં જીશાપ રહેલી જણાય તો તેટલી રકમના પુસ્તકોની ખરીદી કરીને તેમ કર્યાની જાણ કરવામાં આવે;
૧૦. પુસ્તકો અને સામયિકો માટે પ્રત્યેક વિદ્યાર્થીઠ કોલેજ બ્રંથાલય માટે આવર્તક ખર્ચ કરવામાં આવે; ઓછા રૂ. ૪,૦૦૦નો આવર્તક ખર્ચ કરવામાં આવે;
૧૧. બહેનોની ડોસ્ટેલમાં તેમને પડતી પ્રતિકૃષ્ટતાની જાણકારી અને વખતોવખત જોઈ તપાસીને ફરિયાદ નિવારણ માટે કાર્યવિવરણ ગોડવવાની રહેશે.
૧૨. આ સંસ્થાના સ્નાતકોની પ્રયત્ન બેચ ૧૯૬૮માં બહાર પડનાર હોવાથી સંસ્થાને પહેલ કરીને ઔદ્ઘોણિક એકમો સાથે પરામર્શ કરીને કેમ્પસ છન્ટવ્યાનું આયોજન કરવું;

૧૩. યુનિવર્સિટીના ધારાધોરણ મુજબ શિક્ષકવર્ગના તેમજ બિનશિકવર્ગના કર્મચારીઓને પગારધોરણ, મૌખવારી ભથ્યું, પ્રોવિઝન ફડ, બ્રેચ્યુઝની અને બરલાડા ભથ્યું આપવામાં આવે તથા તેમને તેમજ છૂટા થયેલા શિક્ષકવર્ગના તેમજ બિનશિકવર્ગના કર્મચારીઓને વેતન, વખતર કે અન્ય કાઈ લેણું ચૂકવવાનું બાકી નથી, તેવું પ્રમાણપત્ર આપવામાં આવે અને જો કાઈ લેણું ચૂકવવાનું બાકી હોય તો તે ચૂકવી આપવામાં આવે તેમજ વિદ્યાર્થીની સંખ્યાને લક્ષમાં લઈ મહેકમ અગેના યુનિવર્સિટીના ધારાધોરણ મુજબ બિનશિકવર્ગના પર્યાપ્ત કર્મચારીઓની નિમણૂક કરવામાં આવે અને મહેકમનાં સંદર્ભમાં કોઈ નિમણૂક બાકી રહેવા પામી નથી, તેવું પ્રમાણપત્ર આપવામાં આવે.
૧૪. ગુજરાત સરકાર, ભારત સરકાર અને યુ.જી.સી.એ વિદ્યાર્થી-પ્રવેશ શિક્ષક-બિનશિકવર્ગના કર્મચારીઓની નિમણૂક, બઢતી છત્યાદિ અંગે અનુ. જાતિ, અનુ. જનજાતિ અને બહીપંચ દારા આવરી લેવાયેલ સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાતવર્ગ તેમજ શારીરિક ખોડપાંપણ ધરાવતા ઉમેદવારોની અનામત જગ્યા ભરવામાં યુનિવર્સિટીએ વખતોવખત નિયત કરેલ ધારાધોરણોનો અમલ કરવામાં આવે છે—આવશે.

સરકારી છજનેરી કોલેજ, ભૂજના સ્થાનિક તપાસસમિતિનો ડેવાલ

૧. વર્તમાન સ્થિતિ :

તા. ૨૧૮-૧૯૯૮નાપત્ર કમાંક અંકેડિક/૪૪૨૩-૩૦/૧૯૯૮થી ઉપર્યુક્ત કોલેજના ૧૯૯૮-૯૯ના ચાલુ/વધારાના જોડાણ માટે તથા ૧૯૯૭-૯૮ના ચાલુ/વધારાના જોડાણ માટે નિમાયેલી સ્થાનિક તપાસસમિતિના સંખ્યો પેડી (૧) મા. એન. આર. દવે (૨) પ્રી. ડી. એમ. શીખ (૩) પ્રી. આર. એચ. વ્યાસ તથા (૪) પ્રી. એ. આર. શાહ એમ ચાર સંખ્યાએ તા. ૨૧/૨૨ સપ્ટેમ્બરના રોજ સંદર્ભ કોલેજની તપાસ હાથ ધરી હતી. સંસ્થા તરફથી આચાર્યશ્રી જે. આર. પટેલ, મિકેનિકલ ખાતાના સહાયક પ્રાધ્યાપક એન. વી. પટેલ, છલેક્ટ્રિકલ ખાતાના સહાયક પ્રાધ્યાપક' વી. એ. શાહ, વહીવટી અધિકારીશ્રી જે. આર. શાહ, પોલિટેકનિકનાં છન્યાર્જ આચાર્યશ્રી ડી. ડી. ઠક્કર, માહિતી આપવા માટે તથા પરામર્શ કરવા માટે ઉપસ્થિત રહ્યા હતો. ટેકનિકલ શિક્ષણ નિયામકશ્રી વતી સંયુક્ત નિયામક પ્રા. એન. સી. વ્યાસ બજેટરી જોગવાઈઓ, સવલતોની ઉપલબ્ધ માટે આયોજન તેમજ અધ્યાપકોની ભરતી વગેરે બાબતો પર માહિતી આપવા માટે ખાસ ઉપસ્થિત રહ્યા હતા.

સંસ્થામાં મિકેનિકલ તથા છલેક્ટ્રિકલ એન્જિનિયરિંગના ડિશ્રી અભ્યાસકમો, ૧૯૯૮થી ૯૦-૯૦ બેઠકોની મંજૂરી સાથે ચાલે છે, અને શૈક્ષણિક વર્ષ સંસ્થાના પ્રથમ બેચના દાખલ થયેલા વિદ્યાર્થીઓ છલ્લા વર્ષમાં (સેમેસ્ટર-૭, ૮)માં અભ્યાસ કરે છે. કુલ ૫૧૫ વિદ્યાર્થીઓ છે. કોલેજ હાલમાં સરકારી પોલિટેકનિક, ભૂજના મકાનો તથા દેઝોરેટરીઓનો ઉપયોગ કરે છે. અને કેટલાક પ્રયોગશાળાની સવલતો ઉપલબ્ધ ન હોવાથી કેટલાક વિદ્યાર્થીઓને અમદાવાદ ખાતે પ્રાયોગિક કાર્ય માટે લઈ જવા પડે છે.

મુલાકાત લીધી ત્યારે રાખેતા મુજબનું શૈક્ષણિક કાર્ય સારી રીતે ચાલી રહ્યું હતું.

વખતોવખતની પરીક્ષાઓના પરિણામો સંતોષકારક રહ્યા છે.

સંસ્થાની વહીવટી કામગીરી માટે મકાનની વ્યવસ્થા પર્યાપ્ત છે.

શ્રદ્ધાલુયમાં પુસ્તકો તથા સંસ્થામાં જરૂરી કોમ્પ્યુટરોની વ્યવસ્થા સંતોષકારક છે. શ્રદ્ધાલુયમાં અત્યાર સુધી રૂ. ૨૮૬ના ખર્ચે ૨૨૧૮ પુસ્તકો વસાવ્યા છે.

સંસ્થાને અત્યાર સુધી રૂ. ૧૦.૬૫ લાખના ખર્ચે ફિનિચર, સાધનસામગ્રી વગેરે ખરીદા છે. અને વર્કશોપ, રેફિજરેશન એન્ડ એરકનિશનિંગ, આઈ.સી. એન્જિનિયરિંગ, ખુર્દિ મિકેનિકસની સવલતો પોલિટેકનિક તરફથી ઉપલબ્ધ બની છે.

વિદ્યાર્થીઓ માટે પોલિટેકનિક સાટાફ ક્વાર્ટર્સના છ ફ્લેટ ફાળવીને ૪૦ બેઠેનોની વસવાટની વ્યવસ્થા ઊભી કરી છે. ૨૦૦ વિદ્યાર્થીઓ માટે પણ હોસ્પેલની વ્યવસ્થા કરી છે.

સંસ્થાને પોતાના મકાનો બાંધવા માટે લગભગ ૭૪ એકર જમીન પોલિટેકનિકની બાજુમાં જ મળી છે, અને સંસ્થાને આ જમીનનો કલજો સંભાળી લીધો છે. ચાલુ વર્ષ બાંધકામ પેટે રૂ. ૭૦.૦૦ લાખની વહીવટી મંજૂરી મળી છે. અને મકાનના નકશાઓ માટે બાંધકામ ખાતાની ટેકનિકલ મંજૂરી મેળવવાની કાર્યવાહી ચાલે છે.

૨. ધ્યાનાકર્ષણ બાબતો :

સમિતિને જે બાબતોમાં કચાસ/ન્યુનતા જોવા મળી તે તરફ ધ્યાન દોરવું જરૂરી છે.

(૧) એલ ઈન્જિનિયરિંગ કાઉન્સિલ કોર ટેકનિકલ એજ્યુકેશન, ટેકનિકલ શિક્ષણ વિલોગના બજેટરી માપદંડો તથા યુનિવર્સિટીના ધારાધોરણ સમગ્ર રીતે વિચારતાં, સંસ્થા માટે હાલ કુલ ૪૩ શૈક્ષણિક જગ્યાઓ મંજૂર થયેલી હોવી જોઈએ. તેના સામે ફક્ત કંઈ શૈક્ષણિક જગ્યાઓ મંજૂર થયેલી છે.

(૨) જરૂરિયાતના પ્રમાણમાં માત્ર ૪૫ ટકા મંજૂર થયેલી જગ્યાઓવાળી આ સંસ્થામાં ૧૮ જગ્યાઓની સામે ફક્ત ૧૨ જગ્યાઓ જ ભરેલી છે એટલે સંખ્યાત્મક દૃષ્ટિએ કેવળ ૩૦ ટકા શૈક્ષણિક સ્ટાફથી સંસ્થાનું શામેશ્વરીક કાર્ય થાય છે.

અર્કેડિક કાઉન્સિલ : તા. ૩૧-૩-૧૯૯૮

- (૩) ભરાયેલી ૧૨ શૈક્ષણિક જગ્યાઓ પૈકી ૫૦ ટકાથી વધુ જગ્યાઓ, ઉ જગ્યાઓ, એડહોક ધોરણે વાખ્યાતામાંથી ભરેલી છે, જે પાંચ જગ્યાઓ નિયમિત ધોરણે ભરેલ છે તેમાં એકપણ જગ્યા પ્રાધ્યાપક કલાક બરેખ નથી.
- (૪) દરેક શૈક્ષણિક સ્ટાફ પોતાના નિયત કાર્યભાર કરતાં બમણાથી વધુ કાર્યભાર લે છે, અને વધારાના કાર્યભાર માટે, જે દર અઠવાડિયે લગભગ ૧૫ કલાક જેટલો થવા જાય છે, તે માટે કલાક દીઠ આશારે રૂ. ૧૨૦ પ્રમાણે વધારાનું મહેનતાનું મેળવે છે.
- (૫) મિકેનિકલ એન્જિનિયરિંગ માટે દર અઠવાડિયે ૫૮ કલાકનો કાર્યભાર વિઝિટિંગ ફેકલ્ટીને ફાળવવો પડવો છે જે પોલિટેકનિકમાંથી આવે છે. ઇલેક્ટ્રિકલ એન્જિનિયરિંગ માટે ૮ કલાકનો કાર્યભાર વિઝિટિંગ ફેકલ્ટીને આપવામાં આવે છે.
- (૬) શૈક્ષણિક સ્ટાફની તીવ્ર અછત હોવા છતાં અને તદ્વિષ્યક વિશેષ સવલતો ઉભી કરવાની પૂર્વ આયોજન વગર બસે શાખામાં બે બે ઇલેક્ટ્રિક શ્રુપ સાતમા તથા આઠમા સેમેસ્ટરમાં આપવામાં આવ્યા છે.
- (૭) ૧૯૯૮માં સંસ્થા સ્થપાઈ ત્યારબાદ જુદા જુદા સમયના તબક્કે કુલ ૮ પ્રાધ્યાપક/સહાયક પ્રાધ્યાપક/અધ્યાપકોની નિમણૂક ભૂજ જાતે કરવામાં આવી તે બધા સ્વેચ્છિક નિવૃત્તિ બદ્ધિને કે રાખનાનું આપીને ફારેગ થયા છે.
- (૮) ૧૯૯૮માં સંસ્થા સ્થપાઈ ત્યારબાદ જુદા જુદા સમયના તબક્કે કુલ ૪ આચાર્ય-વાખ્યાતાને બદલીથી ભૂજ જાતે નિમવામાં આવ્યા હતાં તે ભૂજથી પરત થઈ ગયા છે.
- (૯) જગ્યાના અભાવે જરૂરી પન્ત્રસામગ્રી ખરીદવાનું મુલતાવી રાખવું પડે છે.
- (૧૦) બિનરીશૈક્ષણિક જગ્યાઓનું વિગતવાર પૃથ્વકરણ કર્યું નથી, પરંતુ જગ્યાઓની મંજૂરી પૂરતા પ્રમાણમાં નથી.
- (૧૧) સંસ્થા પાસે પોતાના મકાનોના બાંધકામ અંગે કોઈ પૂર્વનિષ્યિત આયોજન નથી. કયા વર્ષમાં નવા મકાનોમાં સંસ્થા કામ કરતી થશે, તેવી કોઈ ખાતરી મળતી નથી.
- (૧૨) ગ્રંથાલયમાં ટેકનિકલ મેગેઝિનો મંગાવવામાં આવતાં નથી.
- (૧૩) બહેનો માટે જે છાન્ગાલય વ્યવસ્થા છે તેમાં પડતી તકલીફોના નિવારણ માટે કાર્યપદ્ધતિ નથી.

ઉપરની બાબતોના કરણો એ.આઈ.સી.ઈ.ના, ધારાધોરણ મુજબ તથા પુનિવર્સિટીને નિર્ધારિત કરેલ અભ્યાસક્રમની માવજતની ગુણવત્તાને અનિષ્ટ અસર પહોંચે છે. તેની વિશેષ આલોચનાની જરૂર નથી. તે તો સ્પષ્ટ જ છે.

આ બધી કચ્ચાશ ન રહે તે જોવા માટે એ.આઈ.સી.ઈ.ઈ. જે તે પુનિવર્સિટી પર ભરોસો રાખતી હોવાથી, અને અન્યથા પણ દરેક સંસ્થા શૈક્ષણિક તેમજ આનુષ્ઠાનિક સવલતોથી સજ્જ હોય અને શૈક્ષણિક કામગીરી ધોરણસર ચાલતી હોય તે જોવાનું પુનિવર્સિટીનું ઊત્તરદાયિત્વ હોઈ, આ સમિતિ નીચેની શરતોનું પાલન એકિલેક્યુટિવ કાઉન્સિલ જે તારીખ નિષ્યિત કરે તે તારીખ સુધીમાં કરે તે જોગવાઈને આવિન જુન, ૧૯૯૭થી ચાલુ જોડાણ આપવાની ભલામણ કરીનો છીએ.

શરતો

(૧) નીચે મુજબની વધારાની જગ્યાઓ તા. ૧૫મી નવેમ્બર, ૧૯૯૭ સુધી મંજૂર કરવામાં આવે :

જગ્યા	પ્રાધ્યાપક	સહાયક પ્રાધ્યાપક	વાખ્યાતા
(અ) મિકેનિકલ એન્જિનિયરિંગ	૧	૪	૫
(બ) ઇલેક્ટ્રિકલ એન્જિનિયરિંગ	૨	૪	૭
(ક) કોમ્પ્યુટર પ્રોગ્રામર	૧	-	-

(૨) ઉપરની જગ્યાઓ મંજૂર થતાં કુલ જે જગ્યાઓ થઈ તેમાંથી ભરાયેલી જગ્યાઓ બાદ કરીને નીચેની જગ્યાઓ ઉઠી ડિસ્પોલેશન કરવામાં આવે :

જગ્યા	પ્રાધ્યાપક	સહાયક પ્રાધ્યાપક	વાખ્યાતા
(અ) મિકેનિકલ	૩	૫	૬
(બ) ઇલેક્ટ્રિકલ	૩	૪	૮
(ક) કોમ્પ્યુટર પ્રોગ્રામર	૧	-	-

(૩) હાલમાં જે જગ્યાઓ ભરાયેલી છે તેમાંથી કોઈની એકલરકી બદલી સામે કોઈની બદલી કરવામાં આવી હોય તે રીતે ન કરવી, જો ખાસ સંજોગો જીબા થાય તો, પુનિવર્સિટી સાથે પરામર્શ કરવાનો રહેશે.

(૪) કોલેજનું પોતાનું મકાન કયારે બધાઈને કાર્યરત થઈ જશે તેની બાયધરી સમયમર્યાદામાં આપવામાં આવે. (બાંધકામમાં કંપાઉન્ડવોલ કરતાં મકાનને અધ્યિમતા આપવી જોઈએ) કોલેજમાં ૪ મોટા વર્ગખંડો અને વાયનાલય ખડ ૧૫મી જાન્યુઆરી, ૧૯૯૮ સુધીમાં બાંધવામાં આવે;

(૫) નવી કોઈ સવલતો જીબી ન થાય ત્યા સુધી પ્રવેશ-બેઠકોમાં વધારો કરી શકાશે નહીં, અને ઇલેક્ટ્રિક શુપમાં પણ વધારો તથા ફેરફાર કરી શકાશે નહીં. જો ભૌતિક સુવિધાઓ સમયસર ઉભી કરવામાં ન આવે તો

વિદ્યાર્થીઓનો પ્રવેશ કામચલાઉ રહેશે;

- (૬) જગ્યાના અભાવે મોટી યંત્રસામન્જી વસાવી ન શકાય, પરંતુ હાલની શૈક્ષણિક જરૂરિયાત માટે માલસામન્જીની અગ્રીમત્તા યાદી સંસ્થા તરફથી મોકલી આપવામાં આવશે, તે મુજબ તા. ૨૦-૧-૧૯૬૮ સુધીમાં ખરીદી થઈને વપરાશમાં મુકવાની રહેશે, આ માટે બંસે શાખાઓ માટે ઓછામાં ઓછા રૂ. વીસ લાખનું ખર્ચ કરવાનું રહેશે. યુનિવર્સિટી તરફથી બે નિષ્ણાત જૂથ ચકાસણી માટે મોકલવામાં આવશે;
- (૭) ગ્રંથાલયમાં ટેકનિકલ મેગેઝિનો મંગાવવાના રહેશે અને વાચન કષાની વ્યવસ્થાના અભાવે આ મેગેઝિનો વિદ્યાર્થી તથા અધ્યાપકો માટે ઉપલબ્ધ કરવાની વેક્ટિવ વ્યવસ્થા ગોડવવાની રહેશે;
- (૮) બહેનોની હોસ્પિટમાં તેમને પડતી પ્રતિકૂળતાની જાણકારી અને વખતોવખત જોઈ તપાસીને ફરિયાદ-નિવારણ માટે કાર્યવ્યવસ્થા ગોડવવાની રહેશે.
- (૯) આ સંસ્થાના સ્પાટકોની પ્રથમ બેચ ૧૯૬૮માં બહાર પડનાર હોવાથી સંસ્થાને પહેલ કરીને ઔધોગિક એકમો સાથે પરામર્શ કરીને, કેમ્પસ ઠિન્ટવ્યુનું આચોજન કરવું.

એન. આર. દવે

ડી. એમ. શીખ

આર. એચ. વાસ

એ. આર. શાહ

અંગેરેનિક કાઉન્સિલની ભલામણ

આધી ઠરાવવામાં આવે છે કે આર. જે. તિલેવાલ કોલેજ આંકડ કોર્સ, અમદાવાદ નિમણૂકો અંગેની શરત સહિતની તેની નીચે જશાવેલ શરતોનું પાલન એજિએક્યુટિવ કાઉન્સિલને સંતોષ થાપ તે રીતે તા. ૧૫-૧૧-૧૯૬૭ સુધીમાં કરે તો તેને બી.કોમ. (ગૌણ) એડવાન્સ બિઝનેસ મેનેજમેન્ટ, માર્કેટિંગ અને બિઝનેસ કોમ્પ્યુનિકેશન અભ્યાસક્રમો શીખવવા માટે તા. ૧૫-૫-૧૯૬૭ થી તા. ૧૪-૫-૧૯૬૮ સુધી વધારાનું જોડાણ આપવા માટે એજિએક્યુટિવ કાઉન્સિલને ભલામણ કરવી :

૧. આર્ડિનન્સ-૧૨૦ અનુસાર શિક્ષકગણાની નિમણૂક કરવામાં આવે;
૨. એક પૂર્ણ સમયના વાણિજ્યના વિષયના વાખ્યાતા, અંગેજના પૂર્ણ સમયના વાખ્યાતાની નિમણૂક કરવામાં આવે;
૩. ગ્રંથાલય માટે અત્યારસુધી વખતોવખત મૂકેલી શરતોના સંદર્ભમાં કોલેજ પોતાના ભંડોલમાંથી કરેલ કુલ ખર્ચનો આંકડો મોકલવામાં આવે અને અત્યાર સુધીની શરતોના સંદર્ભમાં ખર્ચ કરવામાં ઊંઘાપ રહેલી જશાય તો તેટલી રકમના પુસ્તકોની ખરીદી કરીને તેમ કર્યાની જાણ કરવામાં આવે;
૪. પ્રત્યેક ગૌણ વિષય દીઠ ગ્રંથાલય માટે પુનિવર્સિટી નિયમોનુસાર આવર્તક ખર્ચ કરવામાં આવે;
૫. પુસ્તકો અને સામયિકો માટે પ્રત્યેક વિદ્યાશાખા દીઠ પ્રતિવર્ષ ઓછામાં ઓછા રૂ. ૪,૦૦૦નો આવર્તક ખર્ચ કરવામાં આવે;
૬. પુનિવર્સિટીના ધારાધોરણ મુજબ શિક્ષકવર્ગના તેમ જ બિનશિકકવર્ગના કર્મચારીઓને પગારધોરણ, મોંઘવારી ભથ્ય, પ્રોવિડન્ટ ફડ, ગ્રેચ્યુલીટી અને ધરભાડા ભથ્ય આપવામાં આવે તથા તેમને તેમ જ છૂટા થયેલા શિક્ષકવર્ગના તેમ જ બિનશિકકવર્ગના કર્મચારીઓને વેતન, વળતર કે અન્ય કોઈ લેણું ચૂકવવાનું બાકી નથી તેવું પ્રમાણપત્ર આપવામાં આવે અને જો કોઈ લેણું ચૂકવવાનું બાકી હોય તો તે ચૂકવી આપવામાં આવે તેમજ વિદ્યાર્થીની સંખ્યાને લક્ષમાં લઈ મહેકમ અગેના પુનિવર્સિટીના ધારાધોરણ મુજબ બિનશિકકવર્ગના પર્યાપ્ત કર્મચારીઓની નિમણૂકો કરવામાં આવે અને મહેકમના સંદર્ભમાં કોઈ નિમણૂક બાકી રહેવા પામી નથી તેવું પ્રમાણપત્ર આપવામાં આવે;
૭. ગુજરાત સરકાર, ભારત સરકાર અને પુ.જી.સી.એ વિદ્યાર્થી પ્રવેશ, શિક્ષક, બિનશિકકવર્ગના કર્મચારીગણાની નિમણૂક, ભરતી, બઢતી છત્યાદિ અંગે અનુ. જાતિ, અનુ. જનજાતિ અને બક્ષીપણ્ય દ્વારા આવરી લેવાયેલ સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછીત જ્ઞાતિ તેમજ શારીરિક ખોડખાપડા ધરાવતા ઉમેદવારોની અનામત જગ્યા ભરવામાં પુનિવર્સિટીએ વખતોવખત નિયત કરેલ ધારાધોરણોનો અમલ કરવામાં આવે-આવશે.”

આર. જે. તિલેવાલ કોલેજ આંકડ કાર્યક્રમની વધારાના ગોણ વિષયો

- (૧) એડવાન્સ બિઝનેસ મેનેજમેન્ટ (૨) માર્કેટિંગ અને (૩) બિઝનેસ કોમ્પ્યુનિકેશન શરૂ કરવાની અરજી અંગે.
- ઉપરોક્ત બાબત અંગે ભિત્તિના સંભ્ય તરીકે મેં સંસ્થાની રૂબરૂ મુલાકાત લીધી હતી, કોલેજના આચાર્યશ્રી સી. પી. શાહ સાહેબ તથા સંગ્રહક મેરળમાંથી શ્રી બી. એમ. પિરજાદા સાહેબે રૂબરૂ ઉપસ્થિત રહી જરૂરી માહિતી પૂરી પાડી હતી, મારો ડેવાલ નીચે પ્રમાણો છે :

૧. ઉપરોક્ત ગ્રામ વિષયો ગૌણ વિષય તરીકે વિદ્યાર્થીઓને ઓફર કરવાના પરિણામે અન્ય ગૌણ વિષયોની વિદ્યાર્થી સંખ્યા પર કોઈ વિપરીત અસર થશે નહીં, તેની ખાતરી આચાર્યશ્રીઓ આપી હતી, કદાચ સેકેટરિયલ પ્રેક્ટિસ ગૌણ વિષય પર અસર થાય તો પણ સેકેટરિયલ પ્રેક્ટિસ અને માર્કેટિંગ બંને વિષયો વાણિજ્ય જૂથના જ ડોવાથી ટીવિંગ સાચુ ઉપર કોઈ વિપરીત અસર નહીં થાય તે જોવાની ખાતરી તેમણે આપી છે.
  ૨. એડવાન્સ બિઝનેસ મેનેજમેન્ટ અને માર્કેટિંગ એમ બે ગૌણ વિષયો ઉમેરાતા ડોવાથી વધતા શૈક્ષણિક કાર્યભાર (ચાલુ કાર્યભાર સહિત) માટે હાલના શૈક્ષણિક સાચુ ઉપરોક્ત નીચે મુજબ વ્યાખ્યાતાની નિમણૂક કરવાની રહેશે, એક પૂર્ણ સમયના વાણિજ્યના વ્યાખ્યાતા.
  ૩. બિઝનેસ કોમ્પ્યુનિકેશન્સનો વિષય પણ વધારાના વિષય તરીકે શાચુ થતો ડોવાથી અંગેજ વિભાગમાં હાલના શિક્ષકન્યા ઉપરોક્ત નીચે મુજબની વધારાની નિમણૂક કરવાની રહેશે, એક પૂર્ણ સમયના અંગેજના વ્યાખ્યાતા;
  ૪. પ્રત્યેક ગૌણ વિષ દીઠ (ત્રણો માટે) કોંલેજે ગ્રંથાલય માટે યુનિવર્સિટીના નિયમાનુસાર આવર્તક ખર્ચ કરવાનો રહેશે, તે સિવાય સેસ્થા પાસે ખુલ્લ સમૂહ ગ્રંથાલય (આ બધા વિષયો માટે પણ છે, સેસ્થા પાસે અન્ય ભૌતિક સુવિધાઓ પણ પુરેપૂરી ઉપલબ્ધ છે).
- ઉપરની (૧)થી (૪)મા સુચિત શરતોને આધીન તે ત્રણો ગૌણ વિષયો ચાલુ શૈક્ષણિક વર્ષ, ૧૯૯૭-૯૮થી શાચુ કરવા માટેની મંજૂરી કોંલેજને આપવા ભલામજા છે.

આપનો વિશ્વાસુ
ડૉ. આર. એચ. વાસ

અંકેડિક કાઉન્સિલની ભલામજા

આથી હાવવામાં આવે છે કે નીરમા ઇન્સ્ટિટ્યુટ ઓફ ટેકનોલોજી, અમદાવાદ નિમણૂકો અંગેની શરત સહિતની નીચે જણાવેલ શરતોનું પાલન એક્ઝિક્યુટિવ કાઉન્સિલને સંતોષ થાય તે રીતે તા. ૧૫-૧૧-૧૯૯૭ સુધીમાં કરે તો તેને બી.ઈ.-૪ સુધીના અભ્યાસક્રમો શીખવવા માટે ચાલુ કેમિકલ, ઇલેક્ટ્રિકલ, ઇલેક્ટ્રોનિક એન્ડ કોમ્પ્યુનિકેશન, કન્સ્ટ્રક્શન ટેકનોલોજી એન્ડ મેનેજમેન્ટના પ્રથમ વર્ષના હન્ફર્મેશન ટેકનોલોજીનું નવું જોડાણ અને તા. ૧૪-૫-૧૯૯૮ સુધીનું આપવા માટે એક્ઝિક્યુટિવ કાઉન્સિલને ભલામજા કરવી.

૧. એ.આઈ.સી.ટી.ઈ.ના નિયમાનુસાર શૈક્ષણિક જગ્યાઓ જ ભરવાની બાકી છે, તે પર ત્વારિત નિમણૂકો કરવામાં આવે;
૨. એ.આઈ.સી.ટી.ઈ.ના નિયમાનુસાર પ્રયોગશાળા સુસજ્જ કરવામાં આવે;
૩. ગ્રંથાલય માટે અત્યારસુધી વખતોવખત મુકેલી શરતોના સંદર્ભમાં કોંલેજે પોતાના લડોલમાંથી કરેલ કુલ ખર્ચનો આકડો મોકલવામાં આવે અને અત્યાર સુધીની શરતોના સંદર્ભમાં ખર્ચ કરવામાં ઉણાપ રહેલી જણાય તો તેટલી રકમના પુસ્તકોની ખરીદી કરીને તેમ કર્યાની જાણ કરવામાં આવે;
૪. પુસ્તકો અને સામયિકો માટે પ્રત્યેક વિદ્યાર્થી દીઠ પ્રતિવર્ષ ઓછામાં ઓછા રૂ. ૪,૦૦૦નો આવર્તક ખર્ચ કરવામાં આવે;
૫. યુનિવર્સિટી ધારાધોરણ અનુસાર ગ્રંથાલય, પુસ્તકો અને ફાર્નિચર સુસજ્જ કરવામાં આવે;
૬. યુનિવર્સિટીના ધારાધોરણ મુજબ શિક્ષકવર્ગના તેમ જ બિનશિક્ષકવર્ગના કર્મચારીઓને પગારધોરણ, મૌખવારી ભષ્ય, પ્રોવિન્સ ફડ, ગ્રેવ્યુટી અને પરલાડા ભષ્ય આપવામાં આવે તથા તેમને તેમ જ છુટા થયેલા શિક્ષકવર્ગના તેમ જ બિનશિક્ષકવર્ગના કર્મચારીઓને વેતન, વણતર કે અન્ય કોઈ લેણું ચુકવવાનું બાકી નથી તેવું પ્રમાણાપત્ર આપવામાં આવે અને જો કોઈ લેણું ચુકવવાનું બાકી હોય તો તે ચુકવી આપવામાં આવે તેમજ વિદ્યાર્થીની સંખ્યાને લક્ષમાં લઈ મહેકમ અંગેના યુનિવર્સિટીના ધારાધોરણ મુજબ બિનશિક્ષકવર્ગના પર્યાપ્ત કર્મચારીઓની નિમણૂકો કરવામાં આવે અને મહેકમના સંદર્ભમાં કોઈ નિમણૂક બાકી રહેવા પામી નથી તેવું પ્રમાણાપત્ર આપવામાં આવે;
૭. ગુજરાત સરકાર, ભારત સરકાર અને યુ.જી.સી.એ વિદ્યાર્થી પ્રાણે, શિક્ષક, બિનશિક્ષકવર્ગના કર્મચારીઓની નિમણૂક, ભરતી, બઢતી છત્યાદિ અંગે અનુ. જાતિ, અનુ. જનજાતિ અને બદ્ધીપણ દ્વારા આવરી લેવાયેલ સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત જાતિ તેમજ શારીરિક ખોરખાપણ ધરાવતા ઉમેદવારોની અનામત જગ્યા ભરવામાં યુનિવર્સિટીને વખતોવખત નિયત કરેલ ધારાધોરણાનો અમલ કરવામાં આવે-આવશે."

ધર્મસેવ દેખાઈ ઇન્સ્ટિટ્યુટ ઓફ ટેકનોલોજી, નાડિયા

યુનિવર્સિટી દ્વારા નિયુક્ત થયેલ સ્થાનિક તપાસસમિતિના નીચે દર્શાવેલ સંખ્યા તા. ૩ ઓક્ટોબર, ૧૯૯૭ના રોજ નીરમા ઇન્સ્ટિટ્યુટની મુખ્યાત લીધી હતી :

૧. ડૉ. એચ. એમ. ડેસાઈ
૨. પ્રો. એન. આર. હવે

અર્થકાળ નિયમ : તા. ૩૧-૩-૧૯૬૮

૩. ડૉ. આર. કે. પટેલ
૪. ડી. રી. એમ. શીખ
૫. ડી. આર. એચ. વ્યાસ
૬. પ્રો. એ. આર. શાહ.

સ્થળ ઉપર આચાર્યકૃતી એચ. બી. નિરેદી અને સરસ્વતાના સંચાલકકૃતીઓએ ઉપરથિત રહીને સમિતિને જરૂરી એવી માહિતી પૂરી પાડી હતી. સમિતિના ઉપરોક્ત સંભ્યોગે વિવિધ પ્રયોગશાળાઓ અને પુસ્તકાલયની મુલાકાત લીધી હતી. પ્રથમ વર્ષ છન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજીનું નવું જોડાણ આપવાની સમિતિ ભલામણ કરે છે. તદુપરોત્ત વર્ષ ૧, ૨ અને ઉન્નું ચાલુ જોડાણ અને વર્ષ ચોથાનું જે તે વિષયોનું વધારાનું જોડાણ આપવાની ભલામણ છે. વળી જે તે વિષયોનું ચોથા વર્ષનું જોડાણ આપવાની સમિતિ ભલામણ કરે છે.

પુનિવર્સિટીના પ્રવર્તમાન નિયમો અનુસાર સંસ્કારે અધ્યાપકકૃતીઓ અને માટે અને વિદ્યાર્થીઓ માટે અન્ય જરૂરી વિવસ્થા કરી છે. ઉપરોક્ત જોડાણ આપવાની સમિતિની ભલામણ છે.

આભાર સહ.

આપનો વિશ્વાસુ
ડૉ. એચ. એમ. દેસાઈ

પ્રો. એન. આર. દવે

ડૉ. આર. કે. પટેલ

ડી. રી. એમ. શીખ

ડી. આર. એચ. વ્યાસ

પ્રો. એ. આર. શાહ

પરિશીલણ "૪"

કામકાજ કમાંડ ૫

રૂપરામ આશ્રમ સંચાલિત એમ. પી. આદર્શ એન્ડ કોલેજ કોર વિભેન, અમદાવાદની સ્થાનિક રાખાલીબિતિનો હેવાલ

અમે રૂપરામ આશ્રમ સંચાલિત એમ. પી. આદર્શ એન્ડ કોલેજ કોર વિભેન, અમદાવાદની મુલાકાત લીધી હતી.

આ કોલેજની વિનયન વિદ્યાશાખામાં મુખ્ય વિષય તરીકે અર્થશાસ્ત્ર, સમાજશાસ્ત્ર, ગુજરાતી, હિન્દી, પ્રથમ ગૌણ તરીકે આ જ વિષયો ઉપરાંત મનોવિશ્લેષણ અને અધિક ગૌણ તરીકે ભૂગોળ શીખવાપ છે.

આ કોલેજની વાણિજ્ય વિદ્યાશાખામાં મુખ્ય વિષય તરીકે એડવાન્સ એક્ઝાઉન્ટિંગ એન્ડ ઓર્ડિનિંગ શીખવવાની જોગવાઈ છે. જ્યારે ગૌણ વિષય તરીકે આંકડાશાસ્ત્ર, એસ.પી. અને બેન્કિંગ શીખવવાની જોગવાઈ છે.

૧૯૭૭-૭૮ના વર્ષમાં વિનયન વિદ્યાશાખામાં ૮૦૮ અને વાણિજ્ય વિદ્યાશાખામાં ૫૬૮ વિદ્યાર્થીઓને પ્રવેશ અપાયો છે.

અમે કોલેજની રૂબરૂ મુલાકાત લીધી હતી અને સંચાલક મંડળના પ્રતિનિધિ, આચાર્યી, અધ્યાપકગણ અને બિનોસાહિક કર્મચારીઓને અલગ અલગ મળ્યા હતા.

આ સંસ્થા પાસે પોતપનું મકાન છે, આચાર્યી, અધ્યાપકગણ, વિદ્યાર્થીઓ માટે અલગ ખંડો છે. સમૃદ્ધ અલગ ગ્રંથાલય છે અને ધોરણ અનુસાર પુસ્તકો, સામન્યિકો ખરીદવામાં આવે છે.

આ સંસ્થાને પગાર તથા અન્ય ખર્ચ માટે સરકારી ગ્રાન્ટ સીધી જ મળે છે કારણ કે જણાવેલ અગ્રાઉ આપણી સાથે જોડાણ મળ્યા પહેલાં એ.એસ.એન.ડી.ટી. યુનિવર્સિટી, મુખ્ય સાથે જોડાયેલ હતી. જેને આપણી રાજ્ય સરકારે માન્ય કરેલ હતી.

કર્મચારીઓનાં કોઈ પડા પ્રકારનાં લેણાં નથી.

કાર્યભાર પ્રમાણે શૈક્ષણિક જગ્યાઓ તથા મહેકમ પ્રમાણે બિનોસાહિક કર્મચારીઓની જગ્યાઓ ભરવામાં આવે છે.

આ સંસ્થાને મકાન, સીધો પગાર અને પૂરતો સ્ટાફ હોવાથી ૧૯૭૮ના જૂન માસથી કાયમી ધોરણે જોડાણ આપવાની ભલામણ છે.

આર. એચ. વ્યાસ

એ. આર. શાહ

પરિશિષ્ટ "૫"

કામકાજ ક્રમાંક ૬

અમ. ડી. શાહ કોમર્સ અને બી. ડી. પટેલ આદર્શ કોલેજ, મહુધાની સ્વાનિક તપાસચાળિનો ડેવાલ.

અમે અમ. ડી. શાહ કોમર્સ અને બી. ડી. પટેલ આદર્શ કોલેજ, મહુધાની મુખ્યાકાત લીધી હતી.

આ કોલેજ સમાજશાસ્ત્ર (મુખ્ય) વિષય અને બી.કોમ.મા બિજનેસ એડમિનિસ્ટ્રેશન (ગૌણ) વિષયના જોડાણ માટે અરજી કરી હતી.

આ કોલેજમાં વિનયન વિધાશાખામાં મુખ્ય વિષય તરીકે ગુજરાતી, અર્થશાસ્ત્ર અને સમાજશાસ્ત્ર, તથા મ્રથમ ગૌણ વિષય તરીકે માનસશાસ્ત્ર, સમાજશાસ્ત્ર અને સંસ્કૃત અને દ્વિતીય ગૌણ વિષય તરીકે માનસશાસ્ત્ર, સમાજશાસ્ત્ર, અર્થશાસ્ત્ર શીખવવાની જોગવાઈ છે.

વાણિજ્ય વિધાશાખામાં મુખ્ય વિષય તરીકે એડવાન્સ ઓકાઉન્ટિંગ એન્ડ ઓડિટિંગ તથા ગૌણ વિષય તરીકે એસ.પી. અને બિજનેસ મેનેજમેન્ટ શીખવવાની જોગવાઈ છે.

આ કોલેજમાં ૧૯૯૭-૯૮ના વર્ષમાં બંને વિધાશાખામાં કુલ ૪૮૩ વિધાર્થી સંખ્યા છે.

આ કોલેજના બે ખંડ સમયના વ્યાખ્યાતાઓની જગ્યા ભરવાની જરૂરત સામે ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા સે મેળવ્યો હોવાયી જગ્યાઓ ભરી શકાઈ નથી.

આ કોલેજમાં તાત્કાલિક નીચેની જગ્યાઓ ભરવાની રહે છે :

૧. ગુજરાતીના પૂર્ણ સમયના વ્યાખ્યાતા
૨. સમાજશાસ્ત્રના પૂર્ણ/ખંડ સમયના વ્યાખ્યાતા
૩. અર્થશાસ્ત્રના ખંડ સમયના વ્યાખ્યાતા
૪. આંકડાશાસ્ત્રના ખંડ સમયના વ્યાખ્યાતા
૫. ઓકાઉન્ટિંગ/કોમર્સના ખંડ સમયના વ્યાખ્યાતા
૬. ડેડ ઘૂન પૂર્ણ સમયના (નિવૃત્તિથી ખાલી પડેલ જગ્યા)

અમે આચાર્યશ્રી, અધ્યાપકગણ, બિન્શેલાણિક કર્મચારી તથા સંચાલક મેટળના પ્રતિનિધિઓને મધ્યા હતા. કોલેજમાં વધારાની ટોઈલેટની વ્યવસ્થા બાકી હતી. તે થઈ ગઈ છે. કર્મચારીઓના કોઈ પણ પ્રકારનો લેણાં બાકી નથી. શ્રદ્ધાલુય સાંદુરી છે. અને ધોરણ અનુસાર પુલ્લકો, મેળેજિનો વગેરે ખરીદવામાં આવે છે.

અમે ઉપર જણાવેલ જગ્યાઓ ભરવાની શરતે ૧૯૯૭-૯૮ના વર્ષથી સમાજશાસ્ત્ર મુખ્ય અને બિજનેસ મેનેજમેન્ટ ગૌણ વિષય તરીકે આપવાની ભલામણ કરીએ છીએ.

ડી. અમ. શાહ

આર. એચ. વ્યાસ

એ. આર. શાહ

પરિશિષ્ટ "ક"

કામકાજ ક્રમાંક. ૭

તેજેન્ડ્રમસાદશ સ્વામિનારથણ આદર્શ કોલેજ, કોઠબાની સ્વાનિક તપાસસમિતિનો ડેવાલ

અમે તેજેન્ડ્રમસાદશ સ્વામિનારથણ આદર્શ કોલેજ, કોઠબાની મુલાકાત લીધી હતી.

આ કોલેજ વિનયન વિદ્યાશાખાની છે અને અમા મુખ્ય વિષય તરીકે સંસ્કૃત, ગુજરાતી અને હિન્દી તથા પ્રથમ ગૌણ વિષય તરીકે સંસ્કૃત, ગુજરાતી, હિન્દી અને દ્વિતીય ગૌણ વિષય તરીકે સંસ્કૃત, ગુજરાતી, હિન્દી, છતિહાસ અને મનોવિજ્ઞાન શીખવવાની જોગવાઈ છે.

આ કોલેજમાં ત્રણોય વર્ષમાં થઈને કુલ ૨૫૮ વિદ્યાર્થીઓ છે. આ વર્ષ પ્રથમ વર્ષ બી.એ.મા. ૧૦૭ વિદ્યાર્થીઓને પ્રવેશ અપાયો છે. જે નિયત સંખ્યા કરતાં ૨૭ વધુ છે. અને જે માટે અગાઉથી પુનિવર્સિટીની મંજૂરી મેળવાઈ નથી.

આ સંસ્થા જુલાઈ, ૮૪થી શરૂ થઈ અત્યારથી માત્ર બે પૂર્ણ સમયના અને બે ખંડ સમયના વાખ્યાતાની નિમણૂક થઈ છે. આજદિન સુધી આચાર્યની નિમણૂક થઈ નથી. અને જે અધ્યાપક કામગલાઉ આચાર્યશ્રી તરીકે ફરજ બજાવતાં હતા. તેઓએ પણ હવે રાજ્યનામું આપ્યું છે.

આ કોલેજના સંચાલનની ક્ષતિઓ નીચે પ્રમાણે છે :

- (૧) આચાર્યશ્રીની નિમણૂક કરાઈ નથી.
- (૨) પ્રારંભમાં અધ્યાપકગણમાં બે પૂર્ણ અને બે ખંડ સમયની જગ્યાઓ ભરાય એ પછી એટલે કે ૧૯૮૪-૮૫, ૧૯૮૫-૮૬, ૧૯૮૬-૮૭ અને ૧૯૮૭-૮૮માં એકપણ શિક્ષકની જગ્યા ભરવાનો પ્રયત્ન સુદૂર થયો નથી.
- (૩) પ્રારંભમાં બે જુનિયર કલાર્ક, બે પટાવાળા અને એક ગ્રંથાલયની જગ્યાઓ ભરાઈ હતી. એ પછી ૧૯૮૪-૮૫, ૧૯૮૫-૮૬, ૧૯૮૬-૮૭ અને ૧૯૮૭-૮૮માં મહેકમના ધોરણ અનુસાર જગ્યાઓ ભરવાનો પ્રયત્ન થયો નથી. ૧૯૮૭-૮૮માં બે જુ. કલાર્કની વધુ જગ્યા ખાલી પડી છે.
- (૪) અધ્યાપકો તથા બિનશેકાણિક કર્મચારીઓને કદી સમયસર પગાર ચુકવાયો નથી. અને બધા વારંવાર પુનિવર્સિટીને સમક્ષ ફરિયાદ કરી છે. પુનિવર્સિટીએ તથોને આ અંગે તાકીદ કરીને પગાર ચુકવવાનું તથા નવા ડી.એ. વગેરેની ચુકવણી કરવા ભારપૂરક જણાયું છે, પરંતુ ક્યારેય નિયમિતતા આવી નથી.
- (૫) આજે પણ છેલ્લા પાંચ માસથી પગાર થયો નથી.
- (૬) અધ્યાપકોના પી.એફ.માથી થતી કૃપાત એમના ખાતામાં જમા થઈ નથી.
- (૭) અધ્યાપકોની પરિસ્થિતિ તો એટલી કફોડી છે કે એસ.વાય.બી.એ.મા. ગુજરાતીમાં પેપર ઉ અને પમાં તથા હિન્દીમાં પેપર-ઉ અને રૂમાં વ્યાખ્યાનો લેવાતા નથી. આ અંગે વિદ્યાર્થીઓએ ફરિયાદ કરી છે.
- (૮) જગ્યાઓ ભરવાની નોટિસ રાજ્ય સરકારે ૧૧-૯-૧૯૮૭ના રોજ આપી છે. પરંતુ એ માટેની કોઈ કાર્યવાહી કરવામાં આવી નથી.
- (૯) ગ્રંથાલયમાં પૂરતાં પુસ્તકો ખરીદવામાં આવ્યા નથી અને અધ્યાપકો અને વિદ્યાર્થીઓને બેસવા માટે ફર્નિયરની સગવડ નથી.
- (૧૦) કોલેજ પાસે વિદ્યાર્થીઓની રમતગમતની પ્રવૃત્તિમાં મેદાન પણ નથી અને સાધનો પણ નથી.
- (૧૧) સ્ટાફ જીવારે સંચાલક મંડળ કે પુનિવર્સિટી સમક્ષ પોતાની માગણીઓ રજૂ કરે છે ત્યારે તેઓને ધમકાવવામાં અને કનફિગ્યુન્ટ કરવામાં આવે છે.

અમે આ માટે સંચાલક મંડળ સમક્ષ બધી જ રજૂઆત કરી હતી, પરંતુ તેઓ કોઈ યોગ્ય ખૂબસું કરી શક્યા નથી. અમને લાગે છે કૂંઠ આ કોલેજને ૧૯૮૭-૮૮નું જોડાણ ચાલુ નથી માટે હવે ૧૯૮૭-૮૮ કે ૧૯૮૮-૮૯નું જોડાણ રહ્યું નથી. આવી ગંભીર ક્ષતિઓ જોતાં આ કોલેજને હવે જોડાણ આપી શક્ય નહીં.

આમ છતાં, માનવતાના ધોરણો ૧૯૮૭-૮૮ના વિદ્યાર્થીઓને અપવાદ્યુપ પુનિવર્સિટીની પરીક્ષામાં બેસવા દેવા.

એ. આર. શાહ

કે. જી. મહેતા

અંકૃતિક કાઉન્સિલ : તા. ૩૧-૩-૧૯૯૮